o LEON LOVREN̆ČIĆ
OFM

nedjeljna SLUŽBA RIJEČI

ZAGREB 1966

Nadbiskupski duh.stol
Broj: 267/61.
Zagreb, 3o.I.1961.

IMPRIMATUR:
Generalni vikar:
Dr.Josip Lach v.r.

Provincijalat Hrv.franj.provincije
Broj: 568/61.
Zagreb, 3o.IX.1961.

IMPRIMI POTEST

o. Damjan Damjanović
provincijal

Izdao i odgovara: o.Leon Lovrenčić
Zagreb I - Kaptol 9

Umnoženo ciklostilom Nadb.duhov.stola
Zagreb, Kaptol 31.

ZAGREB 1966.

S a d r ž a j :

PREDGOVOR 1
1.n.Adv.: ADVENAT ILI DOŠAŠĆE 2
2.n.Adv.: LIK MESIJINA PRETEČE 7
3.n.Adv.: "RADUJTE SE U GOSPODINU VAZDA" 12
4.n.Adv.:"PRIPRAVITE PUT GOSPODNJI!" 18
Nedjelja u božić.osmini: KRŠĆANSKI ODGOJ DJECE 25
2.n.po Bog.:LJUBAV BEZ PRETVARANJA 31
3.n.po Bog.:KRŠĆANSKA OSVETA = DOBRO ČINITI! 37
4.n.po Bog.:AFIRMACIJA BITKA 43
5.n.po Bog.:DOBRA NAKANA 49
6.n.po Bog.:ZADOVOLJŠTINA ZA PSOVKU 55
Sedamdeset.: KRŠĆANSKA OLIMPIJADA 61
Šezdesetn.: HEROIZAM SVETOG PAVLA 67
Pedeset.: HIMNA LJUBAVI 73
1.kor.nedj.: MISTERIJ KRIŽNOGA PUTA 78
2.kor.nedj.: USTANOVA ZAVJETA LJUBAVI! 85
3.kor.nedj.: TJESKOBA, HAPŠENJE I PRESLUŠAVANJE 92
4.kor.nedj.: BOG NA LJUDSKIM SUDOVIMA 1oo
5.kor.nedj.:"ČOVJEK BOLI" i "ŽALOSNA GOSPA" 1o8
6.kor.nedj.: DRAMA BOŽANSKIH RAZMJERA 116
1.n.po Uskrsu: KRISTOVO BOŽANSTVO 123
2.n.po Uskrsu: ISPOVIJED 127
3.n.po Uskrsu: RIMOKATOL.SVEĆENIK 131
3.n.po Uskrsu: ŽIVOTNA ORIJENTACIJA 137
4.n.po Uskrsu: DAREŽLJIVOST NEBESKOGA OCA 143
5.n.po Uskrsu: PRAKTIČAN KRŠĆANIN 149
6.n.po Uskrsu: VRŠENJE STALEŠKIH DUŽNOSTI 155
2.n.po Duh.:"TKO NE LJUBI, OSTAJE U SMRTI!" 161

3.n.po Duh.: KRŠĆANSKA SAVRŠENOST 167
4.n.po Duh.: OSLOBOĐENJE OD ROSPTVA RASPADLJIVOSTI 173
5.n.po Duh.: "SAVRŠENO VESELJE!" 179
6.n.po Duh.: ŽIVJETI ZA BOGA 185
7.n.po Duh.: SMRT I ŽIVOT U KRISTU 19o
8.n.po Duh.: KRŠĆANI SU DJECA BOŽJA 195
9.n.po Duh.: PONIZNO PREDANJE 2oo
1o.n.po Duh.: RAZNOLIKOST BOŽJIH DAROVA 2o7
11.n.po Duh.: NAŠA SURADNJA S MILOŠĆU 212
12.n.po Duh.: SLOVO UBIJA - DUH OŽIVLJUJE! 218
13.n.po Duh.: USAVRŠAVANJE VJERE, UFANJA I LJUBAVI 223
14.n.po Duh.: TRAJNA BORBA IZMEĐU DUHA I TIJELA 229
15.n.po Duh.: "NOSITE BREMENA JEDAN DRUGOGA 234
16.n.po Duh.: "SLAVA VJERNIKA" 24o
17.n.po Duh.: JEDINSTVO DUHA 247
18.n.po Duh.: ZNAKOVI DUH.NAPRETKA 252
19.n.po Duh.: "NOVI ČOVJEK" 258
2o.n.po Duh.: "ISKUPITE VRIJEME" 263
21.n.po Duh.: ĐAVOLSKE ZASJEDE 269
22.n.po Duh.: DUHOVNO SAZRIJEVANJE 275
23.n.po Duh.: NEPRIJATELJI KRISTOVA KRIŽA 278
24.n.po Duh.: "NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA" 284
24.n.po Duh.: EPILOG GIGANTSKOJ DRAMI SVIJETA 29o

.....

P r e d g o v o r

"NEDJELJNA SLUŽBA RIJEČI" organski je nastavak propovijedi koje sam 1962. objelodanio pod naslovom "NEDJELJE". Postoji ipak velika razlika u sadržaju: "NEDJELJE" su gotovo isključivo evanđeoske homilije; a "NEDJELJNA SLUŽBA RIJEČI" sadrži u korizmenim nedjeljama "korizmene propovijedi", dok su poduhovske nedjelje inspirirane tematikom poslanica. Sve su propovijedi ove knjige izrađene kao sinteza dogmatike i moralke s ascetikom.

S radošću ih predajem braći svećenicima kao pomoć u njihovoj teškoj i odgovornoj službi Riječi Božje. Činim to na njihovu vlastitu molbu i želju.

Želim da stvar unaprijedi slavu Božju i kraljevstvo Božje u dušama: da bude na izgradnju Mističnog Tijela Kristova.

Srdačno zahvaljujem svojim redovničkim poglavarima i svima onima koji su mi omogućili umnožavanje ovih sastavaka.

Molim presvetu Djevicu, Majku Isusovu i Majku Crkve, da obilno blagoslovi ove retke i sve one koji ih budu čitali i slušali.

U Zagrebu, na blagdan Bezgrešne 1965.

Pisac

BOŽIĆNO DOBA:
1.n. Adventa:

ADVENAT ILI DOŠAŠĆE

Isus Krist, Sin Božji, "Početak i Svršetak" svega što postoji - Kralj vremena i vječnosti - stoji na svršetku i početku svake liturgijske i građanske godine.

Njegova uzvišena sudačka pojava mora lebdjeti pred očima starog i novog Adventa. Kao što su starozavjetni pravednici čeznutljivo očekivali i vapili za Mesijom, tako novozavjetni hodočasnici u nebo moraju željeti, čeznuti i moliti da Isus dođe i preobrazi njihova srca, da ih posveti i povede putem vječnoga blaženstva. Čovječanstvo naime ima više Došašća:

I. SPASITELJ JE VEĆ DOŠAO

1. Starozavjetno nas Došašće: potsjeća na onaj žalosni period vremena prije Kristova rođenja u vremenu. To je doba tihe tuge, osjetljive pokore i žarke žudnje za Spasiteljem. "Rosite nebesa s visine i oblaci neka dažde pravdu; neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj".- Da, Spasitelj je uistinu središte svih težnja starozavjetnih pravednika. On je slatka vizija proroka, posljednja nada zalutalog čovječanstva. I

vjekovi su, stoljeća i tisućljeća vapila za Njim: Pravednikom, Knezom mira, Oslobiteljem od grijeha i prokletstva, tame neznanja i močvare moralnih zabluda; molili su da ih sam Bog izvede iz dolina smrtnih sjena na svjetle božanske vrhunce.

2. Uz Spasitelja najviše je zaokupljala ljudski duh ŽENA koja je naviještena već u zemaljskom raju: "Neprijateljstvo stavljam između tebe i žene, sjemena tvojega i sjemena njezinoga; ti ćeš vrebati na petu njezinu, ali će ona satrti tvoju glavu" (I Moj.3,15) -To je BEZGREŠNA DJEVICA I. MAJKA MARIJA!- I Ona poput Spasitelja lebdi kao slatka vizija nad duhovnim obzorjem starozavjetnih pravednika i proroka. I kad se Njena molba uzvinula put nebesa, nadošla je

3. "Punina vremena". Bog se smilovao. Poslao je u Nazaret Gabrijela arkanđela s porukom: "Zdravo milosti puna. Gospodin je s Tobom. Začet ćeš i roditi Sina koji će izbaviti narod od njegovih grijeha. Duh Sveti sići će na Tebe i ono sveto što ćeš Ti roditi zvat će se Sin Božji" - Marija svesrdno odgovara: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj" (Lk I,28-38). I u taj sretan i veliki čas ljudske povijesti

4. Utjelovi se Sin Božji: Božanska se narav Kristova sjedinila s ljudskom naravi i začet je BOGOČOVJEK=ISUS KRIST =SPASITELJ=MESIJA. Radosnog li časa ljud-

ske povijesti.- Bog se tada pojavio u liku Betlehemskog Djetešca. Slatka je uspomena na taj događaj. Ali Crkva želi da to ne bude samo uspomena. Ona tvrdi: Spasitelj je došao. On i sada dolazi na razne načine. On će još jednom doći u ljudskom liku na ovu zemlju kao Sudac svih umova i srdaca. I u tom se smislu vrijeme našega života opravdano smatra "novozavjetnim došašćem".- Uđimo malo dublje u tu stvarnost našega života.

II. SPASITELJ SADA DOLAZI

1. Rođen u vremenu pred 2.000 godina u Betlehemskoj štalici Spasitelj svaki dan i čas dolazi k nama: u našim crkvama, na našim oltarima,u sv.Pričesti... Pohađa nas i u sakramentalnim izvorima milosti sa svojim svijetlom i snagom,utjehom i radostima.On neprestano živi i djeluje u svojim udovima-u dušama vjernika.I mi osjećamo njegovu otajstvenu blizinu.Zato i proživljavamo neprestani advenat. Ono što je nekada bila nada,to je za nas:

2."Milosna sadašnjost" - U knjizi Otkrivenja čitamo:"Evo stojim na vratima i kucam.Ako tko čuje glas moj i otvori vrata,ući ću k njemu i večerat ću s njim i on sa mnom"(Otk.3,2o)-To je trajni poziv da Mu otvorimo srce,da Ga primimo i postavimo na prijestolje svoga srca gdje bi On suvereno vladao našim životom.

3. To bi imalo biti "mesijansko kraljevstvo Kristovo". Tada bi u našim pametima zasjala ISTINA,naše bi srce nosila LJUBAV.To bi bilo kraljevstvo Srca Isusova:kraljevstvo dobrote i milosrđa,pravde i mira,poniznosti,blagosti i ljubavi.

Nije li to program za novu crkvenu godinu!Ne moramo li mi neprestano čeznuti za kraljevstvom Srca Isusova?! Još nismo na cilju svoga hodočašća u "zemlju obećanu".Još moramo prevaliti daleki put do nebeskog jeruzalema...

Stoga čitav svoj kršćanski život možemo smatrati velikim došašćem ili očekivanjem Spasitelja koji dolazi i koji će doći pri kraju našega puta.

III. SPASITELJ ĆE DOĆI

1. Na smrtnom času da nas povede u "obećanu zemlju".Tada ćemo po prvi puta ugledati njegovo razotkrito lice.Doći će kao Nagraditelj za dobre,kao Sudac za zle.-U Otkrivenju čitamo:"Dolazim brzo. Drži što imaš,da nitko ne uzme vijenca tvojega"(Otkr.3,11).Anđelu Crkve u Laudiceji Amen,svjedok vjerni i istiniti,počelo stvorenja Božjega govori:"Znam tvoja djela da nisi studen ni vruć.O da si studen ili vruć.Ali jer si mlak,i nisi ni studen ni vruć,ispljuvat ću te iz usta svojih"(Otkr.3,15.16).

Možda Gospodin Isus i nama time prijeti.

2. Moramo se pripraviti na taj susret s Kristom.Pripravit će se samo onaj,koji

se raduje njegovom dolasku. onaj koji život smatra "vigilijom vječnosti". -Budemo li žarko čeznuli za njim, budemo li stalno svoje srce čistili i pripravljali na taj sudbonosni susret, onda će to biti nadasve srdačan susret sa Spasiteljem i Usrećiteljem naših duša. Ako taj susret na smrtnom času dobro prođe, onda ćemo vedro očekivati Spasitelja kao:

3. Suca na kraju vremena! On će kako to navješćuje današnje Evanđelje još jednom doći u tijelu na ovaj planet da sudi svim ljudima zajedno. To će biti na kraju vremena, uoči vječnoga Božića. I na taj veliki čas svjetske povijesti moramo misliti, na njega se ozbiljno spremati.

Prvi su se kršćani pozdravljali sa "Maran atha"=Gospodin je blizu! Gospodin dolazi! Zato su i živjeli u očekivanju Spasitelja. Život im je bio neprestani Advenat. To ih je očekivanje osposobilo da sve zemaljsko smatraju za blato, kako to naziva Apostol Pavao, samo da Krista zadobiju. Slobodnim su srcem čeznuli za nebeskim, neprolaznim dobrima. Njihov je život bio trajan "Advenat".

Tako su radili i živjeli i svi sveci i ugodnici Božji, koji su ovaj život smatrali "pripravom" za pravi život izvan granica prostora i vremena.

Neka i naš život bude čeznutljivo očekivanje Gospodina Isusa, koji je došao, koji dolazi i koji će doći da nam ostvari vječni Božić.

"DOĐI, GOSPODINE ISUSE!" (Otkr. 22, 2o).

II.n.u DOŠAŠĆU

LIK MESIJINA PRETEČE

LIK IVANA KRSTITELJA:

"U one dane pojavi se Ivan Krstitelj i propovijedaše u pustinji Judejskoj govoreći: "Pokoru činite, jer se približi kraljevstvo nebesko". To je onaj, na koga je mislio prorok Izaija govoreći: "Glas onoga što viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove!" -

Ivan je imao haljinu od dlake devine i kožnati pojas oko svojih bokova. Njegova je hrana bila skakavci i divlji med" (Mt 3,1-4).

Mesijin je Preteča bio:

UTJELOVLJENA POKORA:

Strogi život pustinjaka: bez udobnosti, bez stola, bez postelje, bez stolaca, bez divana, bez kauča, bez perine i sagova; živio je u pustinji: bez žene, bez društva, bez zabava, bez plesa, bez igrokaza, bez vina, bez alkohola; njegovo odricanje i mrtvenje: u jelu: bez kruha, bez kolača, bez svinjetine ili teletine - s divljim medom i skakavcima i korijenjem - Ivan se pojavio kao utjelov-

ljenje pokorničkog duha. Ta i njegovo odijelo od devine dlake, pa kožnati pojas odaju čovjeka koji je naučen na tvrdi život pokore i odricanja. Zato je u njega bila i željezna volja, odlučnost i neustrašivost u

PROPOVIJEDANJU POKORE:

"Tada je izlazio k njemu Jeruzalem i sva Judeja i sva okolina Jordanska. I on ih je krstio u rijeci Jordanu, i ispovijedali su svoje grijehe. A kad vidje mnoge farizeje i saduceje gdje dolaze da ih krsti, reče im: Zmijska legla! Tko vas je poučio da bježite od srdžbe koja ide? Rodite dakle rod dostojan pokore! Ne varajte se mišlju: Imamo oca Abrahama jer vam kažem: Bog može od ovoga kamenja podići djecu Abrahamovu. Već je sjekira položena na korijen drveća. Svako dakle drvo koje ne rađa dobra roda, sječe se i u oganj baca" (Mt 3,5-1o), I zaista Ivan je imao veliki ugled. Mnogi su mislili da je on Mesija. Ali Ivan je priznao i nije zatajio:

PONIZNO PRIZNANJE:

"Ja vas krstim vodom za pokoru, ali onaj koji za mnom dolazi, jači je od mene. Ja nisam dostojan da odriješim remenje njegove obuće. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. On ima vijaču u svojoj ruci pa će očistiti svoje gumno, i sabrat će svoju pšenicu u žitnicu, a plje-

vu će spaliti ognjem neugasivim" (Mt 3, 11-12).- U tom je priznanju Ivanova veličina koju je sam Spasitelj snažno naglasio, kad je rekao narodu:

IVANOVA VELIČINA:

"Što ste izišli u pustinju da vidite? Trstiku koju ljulja vjetar? Ili što ste izišli da gledate? Čovjeka koji je obučen u mekušaste haljine? Oni koji nose mekušaste haljine u kraljevskim su dvorovima. Ili što ste izišli vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, još više nego proroka jer je o njemu pisano: Eto ja šaljem svoga anđela pred tvojim licem koji će pred tobom pripraviti put svoj" (Mt 11,7-1o); Mal 3,1). "Zaista vam kažem: Nije ustao između rođenih od žena veći od Ivana Krstitelja, ali najmanji u kraljevstvu nebeskom, veći je od njega" (Mt 11,11).- To je zaista bio

KARAKTER:

Koji se u svojoj misiji nije žacao kazati i samom okrutnom kralju Herodu: "Ne smiješ imati ženu brata svojega!"(Mt 14,5). Zato mu se Herodijada osvetila. I on pada kao mučenik istine i vršenja svoje dužnosti. Na rođendan je naime kraljev Saloma po savjetu svoje majke, kao nagradu za izvrstan ples, zatražila glavu Ivanovu.- Ivan pade kao mučenik, ali ne pobijeđen, kao heroj svoga poziva.-

Još nam valja istaknuti jednu veli-

ku misao koju je izrekao i ostvario Ivan Krstitelj jer se u njoj nalazi jezgro čitave askeze. Ona glasi:

"ON - ISUS - TREBA DA RASTE, A JA DA PADAM!" - DA SE UMANJUJEM

1. ISUS MORA RASTI!

Velika misao! Isus mora rasti u mom srcu i u srcima svih ljudi. On mora zavladati svim umovima i srcima. Njegov ugled, njegova vlast, njegova dobrota, svetost, milosrđe, blagost, strpljivost - mora zavladati svim srcima! Spoznaja i ljubav Kristove božanske ljubavi - mora porasti do te veličine i snage, da On zauzme kraljevsko prijestolje u našim srcima, te da suvereno zavlada našim mislima, željama, nakanama, životom i djelovanjem. On mora rasti: neprestano, trajno do nakraj našega života...

2. "JA SE MORAM UMANJIVATI!"

Da Isus poraste u meni, ja moram uzmaknuti. Moj "ja" mora dati mjesta u mom srcu njegovu božanskom "Ti". Ja moram umirati samom sebi da uzmognem živjeti s Kristom; ja moram nestajati, da se On uzmogne nastaniti; ja moram sići s kraljevskog prijestolja svoga srca, da se uzmogne On ustoličiti; ja se moram odreći svojih ideja, željica i volje, da On u meni ostvaruje svoje ideje, svoju volju i svoje nakane! - Ja moram prestati ljubiti

samoga sebe, da svim srcem uzljubimo Njega! - A to znači: stalno umirati samom sebi, da Krist uzmogne živjeti u meni!

P r i m j e n a:

To je sadržaj čitave ascetike. U tom je mudrost i veličina čovjeka. To je pouka Ivana Krstitelja, kojega je sam Spasitelj pohvalio. No to je mogao ostvariti čovjek koji je potpuno zatajio samoga sebe, koji je živio samo za Krista, koji je imao čvrst karakter i potpuno pokorničku prošlost.

Kako smo mi još daleko od toga? Kakav je naš život? Gdje su nam pokorničke djela? Što smo žrtvovali za Krista!? Kako svjedočimo za Njega? Koliko Ga ljubimo? Je li on Kralj našega srca?

Pavao je rekao: "Meni je život Krist, a smrt mi je dobitak!"

Usvojimo Ivan ovu parolu: Isus treba da raste, a ja se moram umanjivati!"

III.n.u ADVENTU

"RADUJTE SE U GOSPODINU VAZDA!"

"Radujte se u Gospodinu vazda; opet vam kažem:radujte se! Krotkost vaša da bude poznata svima ljudima:jer Gospodin je blizu!" (Fil 4,4.5).

I. P o t r e b a r a d o s t i

1. Kao što je tijelu potrebna hrana i odmor, očima svijetlo,biljkama sunce i toplina,tako je radost potrebna ljudskome srcu.Tijelo bez hrane i odmora, biljka bez sunca i topline - poblijedi, zakržljavi, požuti, uvene, umre! - Tako i čovjek bez sunca radosti!

2. Ljudsko srce mora nešto grijati, podizati, krijepiti,veseliti i oduševljavati. To ističe sam Duh Sveti kad kaže: "Mnoge upropašćuje žalost!" - Kao što moljac izjeda odijelo,crv drvo, rđa željezo, - tako žalost izjeda srce čovjekovo. Bez radosti čovjek ne može dugo živjeti, raditi, napredovati.Zato nas danas Crkva,nadahnuta Duhom Svetim,poziva na trajnu radost u Gospodinu: "Radujte se u Gospodinu vazda!"

Promotrimo pobliže sugestije sv.Crkve! Bit će nam od koristi za dušu i tijelo, za vrijeme i vječnost!

II. I z v o r i r a d o s t i :

Crkva razlikuje dvije vrste radosti: radost u Gospodinu i radost u stvorovima: Grešno uživanje!

1. Radost koja izlazi iz neuredne ljubavi prema stvorovima nije drugo, nego grješno veselje, što nam ga pružaju stvorovi kad ih na zlo upotrebljavamo. To su tjelesni užitci: u jelu, odijelu, sportu, seksusu. Bog ih je dao da čovjeka privuče određenom cilju. Dok se nalaze u ogradama zakona nisu grešni. Nemoralni su samo pretjerani,neuredni i protuzakoniti tjelesni užitci. Udovoljavanje nagonima i strastima ne može i ne smije postati trajnim izvorom naših radosti. Mi moramo tražiti druge izvore pravih radosti.

2. "Radost u Gospodinu" izlazi iz svijesti da smo djeca Božja, da se Bog brine za nas, da nas On čuva da ne padnemo u grijeh, da nam je pripravio nebesku slavu. Ta radost počiva na Gospodu. On joj je izvor i predmet.K njemu vodi i u Njega se slijeva. Božja joj je slast izvor i ušće, Njegova ljubav predmet i svrha.

KRITIKA IZVORA:

1. Temelj, dakle, svakoj pravoj i trajnoj radosti leži u čvrstoj vjeri, pravoj nadi i savršenoj ljubavi prema Bogu.- Samo čista savjest i potpuno predanje Bogu po ljubavi može smiriti i razveseliti ljudsko srce! Samo Bog može ispuniti dubine i praznine ljudskoga duha. Samo Isus može zasititi nezasitno ljudsko srce. Samo vječna i usrećujuća Božja ljubav može usrećiti naše nesretno srce.

2. Ne može, dakle, nevjernik, bezbožnik, grešnik, uživati trajnu radost života; jer su šuplji izvori njegove radosti, jer mu crv grižnje savjesti u svaku čašu slatkog napitka ulije nekoliko kapi gorke žuči Božjeg progona! Pa i najintenzivnije tjelesne naslade ostavljaju dušu praznom i očajnom, ako nemaju odobrenja sa strane Stvoritelja. Može se takav nesretnik i smijati, bučiti, vriskati od tobožnjeg ushićenja; ali njegovo srce ostane u svojoj dubini tužno, nesretno, očajno. Grijeh, kao i đavao, mnogo obećaje; ali ništa ne daje! Obećaje radost, a pruža žalost! Govori o punini, a stvara prazninu; sugerira bogatstvo, a gura u siromaštvo! Zato i ima tako malo radosti na svijetu jer ljudi uvijek - kao naši Praroditelji - više vjeruju đavlu nego

Bogu. Posve je drukčiji izvor prave radosti - radosti u Gospodinu!

III. R A D O S T I U G O S P O D U

Sveci su Božji otkrili te nepresušive izvore "radosti u Gospodinu":

1. Prvi i najjači izvor takve radosti jest: vjera u Boga, Stvoritelja neba i zemlje, dobrog nebeskog Oca; zatim vjera u Isusa Krista, Spasitelja i Učitelja, Pastira i Liječnika, Svećenika i Nagraditelja! Uz njega je odmah povezana i vjera u prekogrobni život, u vječnu pravdu i nagradu onkraj groba. Ukratko: vjera sa svim svojim zasadama i sredstvima posvećenja.

2. Drugi bogati izvor radosti jest ufanje u Gospodina. Ufanje, da će nam oprostiti naše grijehe, da će nam naplatiti naša dobra djela, da će nam dati sve što trebamo za spasenje i posvećenje naših duša, da će nas poštediti od prevelikih duhovnih potresa, da će nas primiti u dom blaženstva.

3. Treći je izvor radosti u savršenoj i dubokoj ljubavi prema Isusu i bližnjemu. "Tko ljubi Boga, sve mu služi na dobro!" Samo potpuno i neopozivo predanje vječnoj Ljubavi može čovjeka poštediti od životnih razočaranja. Tko sve radi iz jednog jedinog motiva da se Bogu svidi, da Boga časti i slavi, da ugodi Srcu

Isusovu,da obraduje Gospodina i njegovu Majku, taj si otvara čiste i svete,trajne i duboke radosti.Primjer nam je Blažena Djevica, koja zanesena ljubavlju kliče: "Veliča duša moja Gospodina,i raduje se duh moj u Bogu,Spasitelju mojemu!"

4. Takva duša uživa "mir savjesti". A to je onaj božanski dar,što ga je obećao Spasitelj svojim učenicima, kad im je rekao: "Mir vam svoj dajem,dajem vam mir,koji vam svijet ne može dati!" Taj mir čini čovjeka ljupkim, prijaznim,pristupačnim, milim, sređenim, vedrim, veselim, radosnim i u najtežim burama i olujama života.

5. Sveci su Božji crpili radost iz promatranja prirode u kojoj su neprestano otkrivali nove dokaze Božje ljepote, dobrote,mudrosti i snage. Oni su u radu, molitvi,vršenju dobrih djela, pa i u trpljenju za Boga i za duše,nalazili izvore radosti u Gospodinu.Time su nam pokazali put,kojim moramo i mi poći da se ne ugušimo u žalostima ovoga svijeta i života.

Na ovom svijetu ima mnogo suza.Naš je duhovni horizont često prekriven gustim, tamnim i prijetećim oblacima.Mnogo puta ne vidimo sunce - Isusa! Koje će nas dizalo podići da ugledamo Isusa - sunce naših radosti?-

U Švicarskoj, iznad Züricha, uzdiže se visoko brdo Hütliberg. U zimi znade magla oviti brdo, te je u Zürichu tmurno, žalosno. Tada razglasne postaje pozivaju domaće i strance: "Na Hütlibergu sije sunce!" I ljudi se uspinju, da se u zimi nagledaju i naužiju sunca.-

Takva uspinjača, koja nam omogućuje, da se uzdignemo iznad tmurnih dana žalosti jest naša sveta vjera sa svim svojim molitvama i sredstvima, da se uzdignemo do čiste, svete, savršene ljubavi prema Isusu Kristu koji je sunce svih naših radosti! Radujmo se u Isusu vazda! Koliko ljubavi prema Isusu - toliko radosti - u vremenu i vječnosti. Amen!

IV.n.ADVENTA

"PRIPRAVITE PUT GOSPODNJI!"

Danas počinje bliža priprava za Božić. Kako u materijalnim stvarima, tako i u duhovnim, kršćani nastoje da, poput Franje iz Asiza, zadovolje svim težnjama tijela i duha. Na Božić mora biti zadovoljan čitav čovjek: dušom i tijelom. - Nedostaju li tjelesne udobnosti: jelo, piće, odmor, toplina... - duševne ne smiju uzmanjkati.- Bez duhovnih radosti Božić ne bi bio Božić nego samo tjelesno uživanje. Među te duhovne radosti ubrajamo nutarnji duševni mir, zadovoljstvo što nas je Bog pohodio u liku malog Djeteta, što nas je otkupio, posvetio i otvorio nebeska vrata.-

D u h o v n e r a d o s t i:

1. Čisto srce!

Da tu duhovnu radost doista doživimo, potrebno je da čistim srcem dočekamo svetu božićnu noć te da Gospodina na sam Božić u Pričesti primimo u svoje srce. To je sigurno najbolji i najplodniji

način slavljenja Božića. Na to nas sa svom ozbiljnošću i materinskom ljubavlju poziva sv. Crkva.

2. Sveta ispovijed!

Ona želi, da se za Božić dobro ispovjedimo i dostojno pričestimo. Svaki katolik, naime, znade da mi u Pričesti primamo samoga Krista; on znade da se za taj veliki čas nikada ne može dosta pripraviti; ali rimokatolik također znade da je Bog dao vlast svećenicima da u njegovo ime opraštaju grijehe skrušenim grešnicima. To se opraštanje odigrava u sakramentu sv. Ispovijedi. Pokorniku se opraštaju grijesi i vječne kazne, a djelomično i vremenite, već prema kajanju i ljubavi prema Gospodinu.- Zato će svaki katolik, koji još nije otpao od vjere i morala, ovih dana pristupiti svetoj ispovijedi, da u sakramentu sv. pokore opere svoju dušu te uzmogne dostojno primiti Betlehemsko Djetešce u svoje srce, pa da u svom srcu doživi pravi Božić! - To je praktično pripravljanje putova Gospodnjih.

PRIPRAVITE PUT GOSPODNJI!

1. Očistiti dušu od svih natruha grešnih želja, duha ovoga svijeta i đavolskih buna protiv zakona Božjega. Treba poravnati staze našega života. Sve doline tjelesnih užitaka moramo ispuniti du-

hovnim usponima, a svaki brežuljak oholosti, sebičnosti i slavičnosti mora se slegnuti. I što je bilo krivo učinjeno, mora se ispraviti. Svaka grubost i tvrdoća mora dati mjesto krotkosti i ljubaznosti prema bližnjemu.-

2. Priznajemo da to priznavanje i popravljanje nije ugodan i lagan posao. Ono uvijek predstavlja neko poniženje, samooptužbu i kažnjavanje. Ali kad uvidimo, da je to jedini put čišćenja za svakoga od nas - bilo za vjernika ili svećenika, redovnika ili biskupa, kardinala ili Papu - onda moramo hrabro prebroditi sve te neugodnosti.

Da nam stvar bude praktički olakšana, proći ćemo ukratko svu ispovjednu praksu. Ja ću polako govoriti ono, što pokornik mora misliti, govoriti i činiti, a vi pozorno slušajte:

PRAKSA DOBRE ISPOVIJEDI:

1. Pitanja: Kada sam se posljednji put ispovjedio? - Je li to bila valjana ispovijed? - Jesam li sve iskreno rekao? Da li sam se kajao i odlučio: "Ne više!" - Idem na ispovijed. Dosta se toga nakupilo."

2. U crkvi: "Dođi Duše presveti, pamet moju prosvijetli da upoznam, koliko je grijeha i prestupaka mojih?"

3. Ispit savjesti: Kako sam se vladao u crkvi? Kod kuće, u školi, u uredu, na putu, na ulici? Moje zvanične dužnosti? - Moje vjerske obaveze? Ljubav prema Bogu, Isusu, Mariji - bližnjemu? Brak? Djeca? Čistoća? Molitva? Itd.

4. U ispovjedaonici: "Hvaljen Isus i Marija! U ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Skrušeno ispovijedam svoje grijehe koje sam počinio u prošlih..... dana. - Pet puta sam zanemario sv. Misu, jednom zakasnio - svojom krivnjom. - Zanemario sam molitvu. Rastreseno sam molio. Sumnjao o vjeri, čitao protuvjerske knjige, rugao se vjeri, zanemario vjersku naobrazbu, nedostojno primao svete sakramente. Pet puta sam psovao Boga. Proklinjao sam i druge stvari. Bunio se protiv Božje volje. Izgovarao Božje ime uzalud.- U nedjelju i blagdane sam radio težačke poslove. Uopće nisam nedjelje upotrijebio za slavu Božju i spas svoje duše, nego više za udobnosti tijela.- Naljutio sam, uvrijedio i ražalostio svoje roditelje, pretpostavljene: neposluhom, prkosnim govorom, tvrdim i prezirnim ponašanjem. - Neumjerenošću u jelu i piću, sportom i zabavama sam naškodio svojem i tuđem zdravlju. Bližnjega sam naveo na grijeh. Sablaznio sam nedorasle. Tri put sam bio potpuno pijan, dvaput samo dobre volje, ali sam time ipak oštetio svoju obitelj... Svojevoljno sam besramno mislio, gledao, govorio, čitao, pjevao i x puta radio -

sam i s drugima. Gledao sam nećudoredne komade u kinu i kazalištu... Plesao... Ukrao sam... prevario... Ogovarao, klevetao, lagao... Bio sam osim toga ohol, škrt, zavidan, lijen... Molim za spasonosnu pokoru i odrešenje od grijeha".

5. Nagovor: Sada će svećenik postaviti odgovarajuća pitanja i dati savjete za budući život. Na postavljena pitanja odgovaraj: ponizno i iskreno, jasno i razgovijetno. Kad ti svećenik kaže: "Za pokoru izmoli, učini... Pokaj se!" - tada ćeš poniknuti i udarajući se u prsa kazati:

6. Pokajanje: "Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najmilije Dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem da ću se popraviti i da ne ću više griješiti!" - Svećenik u isto vrijeme izgovara odrešenje. Na kraju kaže: "Hvaljen Isus i Marija". - Pokornik odgovara: "Uvijeke. Amen!"

7. Iza ispovijedi. - Pokornik odmah zatim odlazi u crkvu pred Svetohranište i ondje moli pokoru, zahvaljuje se Bogu na iskazanom dobročinstvu, učvršćuje svoju odluku i s novim idealizmom polazi u život.-

NEKE OPĆE PRIMJEDBE:

Težinu grijeha mjerimo prema povredi ljubavi prema Bogu i bližnjemu.- Kod teških se grijeha mora kazati broj i vrsta!- Nije dovoljno kazati: "Sagriješio sam mislima, riječima i djelima". Bitno je kajanje! Ali i molitve igraju presudnu ulogu. Po njima svećenik raspoznaje dispoziciju i vjeru pokornika.-

Primjena:

Braćo i sestre! "U mnogim stvarima griješimo svi!" - "I pravednik po sedam puta na dan pada!" - "Ako kažemo, da nemamo grijeha, varamo sami sebe!" - Ali to nisu uvijek teški grijesi! No malih, sitnih pogrešaka nakupi se i u najplemenitijem srcu. Van s tom prašinom!

Primjer:

U neku je bolesničku sobu ušao stranac. Bolesnici su u ljetnoj vrućini bili dosta nemirni, neki su uzdisali i jaukali. Stranac upita liječnika: "Koji je od ovih najteži bolesnik?" - Liječnik pokaže na onoga u kutu, koji je tako mirno i tiho ležao, da se za njega nije ni znalo. Po njegovu su licu sasvim mirno i nesmetano puzale muhe. "To je najteži bolesnik", reče liječnik. "On je blizu smrti!"

Tako je i u duhovnom životu! Odgojeni i savjesni kršćani, koji provode duhovni život, osjećaju svoja pomanjkanja i tuže se i bore protiv njih; dok otupjele savjesti mirno spavaju smrtonosnim snom.-

Božić mora zavladati našim mislima,

osjećajima, životom. Ako Krist ne zakraljuje u našem srcu, ne će nam njegovo historijsko rođenje u Betlehemu ništa koristiti.- Ako ne budemo duhovno i čistim srcem slavili Božić, dogodit će nam se da ga ne ćemo slaviti ni duhovno ni materijalno!

"Pripravite put Gospodnji, poravnajte staze njegove!" - "I svako će tijelo vidjeti i doživjeti spasenje Gospodnje!"

Nedjelja u božićnoj osmini

KRŠĆANSKI ODGOJ DJECE

Evanđelje na više mjesta ističe, kako je Isus napredovao u mudrosti, jakosti, milosti pred Bogom i pred ljudima.- To bi nas moglo sablazniti, ako ne shvatimo ispravno, što znači Kristov napredak u mudrosti i milosti.-

I. K r i s t o v n a p r e d a k

1. Isus je bio Bog već u času svoga začeća! Kako je onda mogao napredovati u milosti i mudrosti? - Ta On je sjaj Očeva veličanstva! U Njemu stanuje sva punina božanstva! On je utjelovljena Mudrost i Ljubav Božja! On je sam po sebi i u sebi sama Istina, milost, put i život čovječanstva! Kako se onda može govoriti o nekom napretku u njegovu životu?!

2. Odgovor nije težak. Treba samo razumjeti govor evanđelista. Sveti pisci govore o Kristovu čovještvu. Isus se kao čovjek začeo i rodio u vremenu. I u vremenu je, prema svojoj dobi, postepeno, pokazivao svoje božansko veličanstvo:

sveznanje, mudrost, dobrotu, milost, ljubav itd. U Njegovoj duši nije bilo napretka. Sve je božanske vlastitosti posjedovao od svoga začeća kao čovjek u vremenu.

Stoga možemo kazati da su evanđelisti njegov razvoj i napredak isticali samo zato da pokažu kako se milost mora razvijati u duši svakog kršćanskog djeteta prema dobi njegova razvoja. U središtu je, dakle, pitanje kršćanskog odgoja djece. Kao u svemu, tako i u odgoju, Isus mora postati uzor napretka u dobi, milosti i mudrosti pred Bogom i pred ljudima.

RELIGIOZNI ODGOJ DJECE

Ne želimo govoriti o fizičkom, socijalnom, muzičkom ili umjetničkom odgoju djece, nego o religioznom, koji predstavlja najvažniju stranu ljudskoga bića.

1. Cilj mu je: stvoriti "pravo dijete Božje", pravu "sliku Kristovu", dobrog građanina Božjega i nebeskoga kraljevstva. Samo pravi kršćani mogu biti i dobri građani. Samo pošteni ljudi mogu graditi sreću čovječanstva. Skladni razvoj duševnih i tjelesnih sposobnosti, u sukladnosti s natprirodnim određenjem čovjeka, predstavlja zemaljski cilj odgoja.

2. Sredstva su različita: prirodna i natprirodna, jer milost gradi na prirodi. Ona je ne razara nego podiže, upot-

punjuje i usavršuje. Tko dakle želi dobro odgajati, mora upotrijebiti naravna sredstva: rad, disciplinu, zapt, dnevni red, pouku, opomene, kazne i nagrade; a to će popratiti pobožnostima, molitvom, sv. Misom, Pričešću, ispovijedima, duhovnim štivom, slušanjem propovijedi, dobrim djelima, a najviše dobrim primjerom.

3. Kod toga ne smijemo zaboraviti da je sam Bog vrhovni odgojitelj: "Uzalud se trude, koji grade bez njega!" Zato se u tom radu, koji predstavlja umjetnost nad umjetnostima, svi odgojni čimbenici moraju oslanjati na Gospodina Isusa.

NAJVAŽNIJI ODGOJNI ČINBENICI:

Najvažniji odgojni faktori ili odgojitelji jesu: roditelji, učitelji i svećenici! Ovo trojstvo u vezi s rodnom kućom, školom i crkvom daje prave građane kraljevstva nebeskoga. - Uočimo malo pobliže to jedinstvo, taj složni rad u kojem se međusobno upotpunjuju i usavršuju odgojitelji. Vrhovni je Odgojitelj rekao: "Gdje su dvojica ili trojica sakupljeni u moje ime, ondje sam i ja među njima!" Naglasio je: "Pustite malene k meni, i ne branite im, jer je njihovo kraljevstvo nebesko!"

1. RODITELJI:

Daju osnove vjerskoga života. Majka predstavlja prvu knjigu koju dijete čita prije nego nauči čitati. Njezine riječi i primjer daju prve pojmove o Bogu, Isusu, Mariji i svim vjerskim stvarima. Otuda potječe prva ljubav prema Bogu, Isusu, Mariji, svecima, bližnjemu. Ona uči dijete prvu molitvu. Ona vodi dijete prvi put u crkvu. Može ovu ulogu imati i baka ili sestra. U tom slučaju postaju slične majci! Odgovornost im je i zasluga jednaka! Ali ni u kojem slučaju ne smije izostati!

Prvi propovjednik vjere i morala u kući mora biti otac. Riječima i primjerom otac stalno propovijeda. Dijete vidi i razumije misli, pokrete, uzbuđenja, pa i šutnju svoga oca. Kad otac moli, izgleda kao veliki svećenik svoje obitelji. Kad radi, tada predstavlja sv. Josipa u Nazaretskoj obitelji. Kad trpi, naliči "Čovjeku boli". Dijete sve to vidi, razumije i pamti, makar to ne bi znalo izreći!

2. ŠKOLA:

Popunjuje, proširuje, produbljuje i usavršuje osnovno poznavanje Boga i svijeta. Uz opću naobrazbu, koja služi za vremenito blagostanje, škola mora učvršćivati temelje za vječnu sreću djeteta. Zato je prvotni i glavni cilj naobrazbe bilo koje vrste, da unapređuje

vremenito blagostanje čovjeka u skladu s vječnim istinama. Taj će sklad pomoći, da se dobro živi, sretno umre i postigne vječno blaženstvo.

U širem smislu, čitav je naš život jedna velika i neprekidna škola bez ferija. Mi učimo promatrajući prirodu, gdje čitamo na svakoj stvarčici napisano ime velikoga i mudrog Boga Stvoritelja, Uzdržavatelja i Upravitelja. Na svemirskim nam tjelesima tako divno blista mudrost i svemogućnost Božja. U bilju i životinjama gledamo brižljivost nebeskog Oca. Naša nam savjest govori o pravdi i svetosti Božjoj. Objava nam propovijeda Božje milosrđe. Čitav je život dar i milost dobroga Boga! Čitajmo i studirajmo knjigu prirode, svemira, materije i duha! Zadubimo se u smisao svoga života. Osobito, kad pratimo koga na vječni počinak. Zadubimo se tada u vrijednost ljudske duše, duhovnih dobara, u prolaznost i ništetnost svih zemaljskih dobara i naslova, naslada i slave, ako sve to nije upravljeno prema našem cilju u vječnosti... Upamtimo: nije umjetnost nad umjetnostima dugo i udobno živjeti, nego: bogobojazno živjeti i sveto preminuti!-

3. CRKVA:

a/ Kao kuća Božja predstavlja školu kreposti za djecu. Sva su kršćanska djeca primila Božje posinaštvo na krštenju, pa im je crkva prava očinska kuća. U crkvi slike, kipovi, namještaj, oltari...

sve govori dječjem srcu o Bogu i Isusu najljepše pouke. Djeca znadu da je Isus na križu umro za nas, da nas ljubi u svetohraništu, da nas čeka! Katkada djeca bolje razumiju Isusove želje nego odrasli.- Dobro će dijete klečati pred Božanskim Utamničenikom ljubavi i izlijevati svoje srce u Božansko Srce Isusovo! Tu će oplemenjivati svoj duh i srce. Učit će kako se mora ljubiti bližnjega, vježbati se u odricanju i samozataji! Djeca pripadaju Isusu, Isus njima! I jao onima, koji sprečavaju to jedinstvo!

b/ Roditelji, učitelji, svećenici moraju raditi zajednički, složno, proračunato, iskreno, trajno, produhovljeno! Obitelj, škola i crkva moraju složno odgajati, inače će sve poći krivim putem: što jedan sagradi, to će drugi oboriti! Svi moraju imati jedan cilj: stvoriti dobre, poštene i čestite, kreposne i svete građane zemaljskoga i nebeskog kraljevstva.

To neka bude danas naša čvrsta odluka, vruća molitva i vapaj k Svevišnjemu!

II. n. po
BOGOJAVLJENJU

LJUBAV BEZ PRETVARANJA

Apostol nam govori:

"Ljubav neka bude nehinjena!"

NEHINJENA LJUBAV!

Kako visok ideal! Nehinjena ljubav; ljubav bez pretvaranja; ljubav bez farizeizma, bez sebičnosti, bez oholosti, bez častohleplja, bez pohlepe za dobitkom, bez težnje za zahvalnošću; ljubav velika, natprirodna, nesebična, požrtvovna i djelotvorna - prava je rijetkost među ljudima, pa i među kršćanima! Zato Apostolova opomena:

NIJE BEZ RAZLOGA:

Koliko ima nakaza ljubavi! Koliko karikatura kršćanske ljubavi! Koliko se častohleplja i sebičnosti ne zaodijeva plaštem ljubavi?! Koliki hine ili simuliraju ljubav, a vodi ih potajna mržnja! Koliki slatko govore, a duboko ranjavaju dušu i srce. - Pomislimo na:

NASILNU LJUBAV:

Na ljubav po diktatu, radi interesa, radi dobiti, radi koristi, radi po-

ložaja, časti i vlasti! Kako to zaudara! Koliko laži i farizeizma, pretvaranja i satanizma: "Učitelju, znamo, da si ti od Boga poslan..." - a u srcu su im bile zle namjere.- Tako je i sa:

SENZITIVNOM LJUBAVLJU:

Koja u ljudima gleda samo predmet ugodnosti, simpatija, uživanja. Senzualna ili osjetilna ljubav koja dovodi do prekršaja u VI i IX zapovijedi Božje, nije prava ljubav, nego duhovna mržnja, jer ugrožava čistoću srca i sprema proklet - stvo, a katkada i strovaljuje u pakao. To je ubitačna sebičnost! Ona ne gleda na duhovno dobro svoga bližnjega, nego samo na svoje tjelesne užitke. -

NAŽALOST

To se sve događa i ostvaruje i kod kršćana. I to svuda: u braku, gdje bi čovjek očekivao najnježniju i najnesebičniju ljubav: zaista ljubav bez pretvaranja! - No protivno je istina u mnogobrojnim slučajevima po gradovima i selima. - Slično biva i u kršćanskim obiteljima: gdje bi roditelji morali dati primjer uzorne nepristranosti; a djeca iskreno, duboko i svestrano štovanje, poslušnost i ljubav svojim roditeljima. No i to se, nažalost, izrodilo. Roditelji prečesto izrabljuju svoju djecu, a djeca varaju svoje roditelje, pa su na dnevnom redu svađe, kletve, sudovi, parnice! Nije bolje ni u drugim zajednicama i domovima:

gdje se ljudi jedva podnose, gdje jedni drugima lažu i laskaju, da bi im se onda mogli više smijati i rugati... O neprijateljima - ne treba ni govoriti! Oni se mrze međusobno, ogovaraju i kleveću, psuju i proklinju, kao da uopće nisu kršćani!-

NEHINJENA LJUBAV MORA BITI:

1. Natprirodna: radi Boga, radi Isusa, radi spasa duša; iz natprirodnih motiva ili razloga: jer je naš bližnji dijete Božje, jer je on pozvan na nebesku svadbu, jer je on naš brat ili sestra u Kristu... Radi Boga koji pod cijenu našega spasenja traži i nalaže da u bližnjemu gledamo objavu Božju: brata, nebesnika, ljubimca Božjega... Sve je drugo:

FARIZEIZAM:

Samo vinjeta ljubavi, jer se u srcu skrivaju kojekakve neljubezne namjere. Sve su druge ljubavi samo karikature prave nesebične, natprirodne i duboke ljubavi; ljubavi koja znade oprašta-ti, podnositi, zaboraviti, dobro činiti svima - dobrima i zlima!

PRAVA SE LJUBAV DOKAZUJE DJELIMA:

Kao što je vjera bez djela mrtva, tako je i ljubav bez djela sterilna ili

uopće ne postoji.- No djela traže žrtvu našega "ja", tj. našega komoditeta, oholosti, sebičnosti, sebeljublja. A žrtva stavlja sebičnost na kušnju. Ako je sebičnost jaka, ljubav umire.- Zato Apostol opominje:

"Mrzite zlo, držite se dobra. Ljubite jedan drugoga bratskom ljubavlju, pretječite jedan drugoga sa štovanjem, u skrbi ne budite lijeni, revnujte duhovno, služite Gospodinu, radujte se u nadi, u nevolji budite strpljivi, u molitvi postojani. Svetima pomažite u potrebama, budite gostoljubivi, blagoslivljajte one koji vas progone, a nemojte proklinjati. Radujte se s onima, koji se raduju, a plačite s onima, koji plaču". (Rim 12, 1o-15)

"LAKO JE TO GOVORITI!"

Tako se ispričavamo gotovo svi zajedno. Zaista nije lako ljubiti čovjeka koji je katkada gori od zvijeri na polju ili u šumi. "Lakše ćete uzljubiti životinje, nego ljude" - govore mnogi razočarani. Možda imaju pravo. Ali zakon je Božji obavezan. I ne trpi iznimke. Tko ne ljubi, taj mrzi. A tko mrzi na brata svoga, ubojica je...

PRIMJERI NEHINJENE LJUBAVI :

1. NJEGA BOLESNIKA:

"Pred 5o godina osnovan je Marijin

zavod franjevačkih misionarki: danas on ima 35o misijskih kuća, u kojima se svake godine njeguje oko 2,27o.ooo najrazličitijih bolesnika.- To je nehinjena ljubav! Ljubav bez pretvaranja!

2. Godine 1875. poslao je sv. Ivan Bosko u svijet svoje prve misionare. Danas već njegova kongregacija broji preko 758 kuća. Salezijanci djeluju u Patagoniji, Ognjenoj zemlji, Braziliji, Australiji, Kini, Japanu, Siamu... Njihovo misijsko područje obasiže 2,763.o72 četvorna kilometra sa 31,o4o.55o duša. Salezijanci uzdržavaju 659 misijskih stanica, 8 sjemeništa, 422 osnovne škole, 11 viših škola, 7 kolegija, 5 tiskara, 29 laboratorija, 75 sirotišta i 24 bolnice!

Sve Bogu za ljubav! I za spas duša!

3. U rezervnoj je bolnici u Brnu za vrijeme prvoga svjetskoga rata bilo čudno vjenčanje. Vojnik Josip Grabner obeća pred odlazak na frontu Mariji Čermak da će je vjenčati kad se vrati iz rata. Vratio se zaista. Ali u bolnicu gdje su mu morali amputirati obje noge. Kad ga Marija ugleda onakvoga bez nogu, gorko zaplače. Ali ipak zamoli da se vjenčanje obavi odmah u bolnici jer da sada mladić najviše treba njezine pomoći. Vojni svećenik, pukovski liječnik, medicinske sestre, pacijenti i svi prisutni bili su do suza ganuti, kad je Marija Čermak svom ljubljenom Josipu Grabneru zaklet-

vom obećala trajnu vjernost!-

Ljubav bez pretvaranja! Nehinjena ljubav!
Ljubav, koja se znade žrtvovati!

"Nema ništa tako tvrda i željezna, što se vatrom ljubavi ne bi dalo pobijediti" (Sv.Augustin).

Na sudnji ćemo dan biti vagnuti i odmjereni snagom svoje ljubavi - za čitavu vječnost!

III.n.po
BOGOJAVLJENJU

KRŠĆANSKA OSVETA = DOBRO ČINITI!

"Braćo! Ne gradite se premudrima! - Ne vraćajte nikomu zla za zlo. Nastojte oko dobra ne samo pred Bogom, nego i pred svima ljudima!" (Posl.Rim.12, 16-17).- "Predragi, ne osvećujte se sami... Pisano je: "Osveta je moja, ja ću je vratiti!" (Rim 12,19).

"NE GRADITE SE PREMUDRIMA!

Nikada ne valja odviše mudrovati! "Non plus sapere, quam oportet sapere!" Koji mnogo mudruju, malo rade. Tko malo radi, malo i zaradi. Svijet mnogo mudruje. Bog je tu mudrost postidio ludošću križa. "Samo poniznost stvara svece!" - reče Mala Terezija. Bit će dakle bolje da ponizno radimo i mnogo ljubimo pa će nam život obilovati dobrim djelima.-

"NE VRAĆAJTE NIKOMU ZLA ZA ZLO!

Slatka je osveta! - "Tko se ne osveti, taj se ne posveti". To nisu kršćanska moralna načela. To je poganluk! To godi pokvarenoj naravi, ali se ne sviđa

Bogu. To tetoši našu oholost, ali ne smiruje ljudski duh. U osveti nema ničega Božjega. Ima nečega ljudskog: da naime vidimo zadovoljenu pravdu - uspostavljeni moralni red. - Nego treba nastojati oko dobra pred Bogom i pred ljudima. Kad ljudi budu vidjeli naša dobra djela, tada će hvaliti Oca našega nebeskoga. To je Evanđelje. To je kršćanski duh:

DOBRO ČINITI!

Svima bez razlike: dobrima i zlima; grešnicima i pravednicima, vjernicima i nevjernicima, prijateljima i neprijateljima, bogatima i siromasima, zdravima i bolesnima... To je prvo i glavno kršćansko načelo.- Zato je krvna osveta skroz naskroz protivna Kristovu duhu i duhu Evanđelja - duhu kršćanske ljubavi i savršenstva.- U Crnoj Gori, u Kalabriji (Italija!) idu do istrebljenja pojedinih obitelji. Shakespeare je ovjekovječio taj problem u drami "Romeo i Julija". - Bog govori:

"OSVETA JE MOJA - JA ĆU JE VRATITI!"

Samo Bog, koji jedini zna što je u čovjeku, može pravo i pošteno suditi. On je pravedan, pa će dati svakome, što zaslužuje; On je dobrostiv i milosrdan, pa će oprostiti skrušenom grešniku. Zato naša osveta nije nikada na mjestu: ili udarimo previše ili premalo. Dajmo neka Bog naplati svakome pravedno - po djelima.

TAJNA NAŠE POBJEDE

Nalazi se u dobrim i kreposnim djelima: "Ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga; ako je žedan, napoji ga. Jer ako to učiniš, zgrnut ćeš žeravicu na njegovu glavu. Ne daj, da te nadvlada zlo, nego zlo svladaj dobrom", govori apostol (Rim 12,2o.21).- Za to se, istina, traži heroizam. Traži se savršena ljubav prema Bogu, Isusu, da njemu za ljubav činimo dobro svima pa i neprijateljima. Ali to je jedini način časne pobjede zla. - Zato je Spasitelj i govorio: "Čuli ste da je kazano: oko za oko i zub za zub. A ja vam kažem, da se ne opirete zlu. Nego ako te tko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi. I tko hoće da se s tobom parniči i tvoju košulju da uzme, pusti mu i kabanicu. I ako te tko potjera jednu milju, idi s njim i druge dvije. Tko te moli, daj mu, i tko hoće, da mu uzajmiš, ne odbij ga" (Mt.5,38-42) - I spasitelj svijeta nastavlja: "Čuli ste da je kazano: Ljubi bližnjega svoga i mrzi na neprijatelja svoga. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje svoje (činite dobro onima, koji vas mrze) i molite se za one, koji vas progone (i kleveću), da budete sinovi oca svoga nebeskoga, koji čini, da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima, i daje kišu pravednima i nepravednima. Jer ako ljubite (samo) one, koji vas ljube, kakvu ćete plaću imati? Ne čine li to i carinici? Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski" (Mt 5,43-48).

1. Ovu je svoju nauku Krist svojim primjerom potvrdio: On razapet na križu moli za svoje krvnike: "Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!" Podrugivači su govorili: "Ha, drugima je pomogao, sebi ne može pomoći... Neka sad siđe s križa, pa ćemo mu vjerovati... Rekao je, da je on Sin Božji... Neka ga sada Otac izbavi iz naših ruku, ako mu je po volji...!"- Krist Gospodin se nije osvećivao ovim sadistima!

2. Nekada je Mojsije srdačno molio za narod da ga Gospodin poštedi, pa makar i sam bio izbrisan iz knjige života.

3. Slično i Pavao voli biti zabačen, samo da svoj narod spasi. Ljubio je one koji su mu najviše muke zadavali na njegovim misijskim putovanjima; koji su ga zlostavljali, tužakali ga i radili mu o glavi!

4. Sv.Stjepan, prvi mučenik također moli za svoje krvnike: "Gospodine Isuse, ne uzmi im ovo za grijeh!" - Tako i Jakob,ap. koji je bio bačen s vrha hrama na pločnik.

Iako je ovakva pobjeda zla vrlo skupa, ona je za kršćane nužna. Kršćani uvijek križem pobjeđuju. Krv je kršćana uvijek bila sjeme novih kršćana. Tako će to biti do nakraj vremena. Mi ćemo uvijek zlo suzbijati dobrim djelima. I naša nam plaća ne će propasti. Jer "stradanja sadašnjeg vremena nisu ni u kakvom razmjeru s budućom slavom, koja će se objaviti na nama" - ako ustrajemo do smrti na tom

Kristovu putu.-

SVETAČKA OSVETA: DOBRO ČINITI!

Sveci su se uvijek tako osvećivali :

1. Sv.GODELEVA je mnogo nepravda i zlostavljanja podnijela od svoga muža Bertulfa. Njega su ljudi zbog toga grdili i proklinjali. Ali Godeleva ih je mirila: "Nemojte, dragi, nemojte moga muža kleti, nego ga radije blagoslivljajte; jer nam zapovijed Božja nalaže da one, koji nas kunu, ne samo ne kunemo, nego ih štoviše blagoslivljamo; i za one koji nas progone i napadaju da se Bogu molimo; zlo da ne savlađujemo zlim, nego dobrim" (Ivek.III.str.41.-6.VII).

2. Sv.Vinko Paulski je mnogo pazio da se za crkvene dostojanstvenike imenuju samo vrijedni i dostojni ljudi.- Kad jednom saopći nekoj vojvotkinji da njezin sin ne može postati biskup, ona mu razjarena baci u glavu srebrni svijeć - njak. Sveca odmah obli krv; ali on joj se nije osvetio, nego je otirući krv ljubazno rekao svećeniku koji je bio prisutan: "To nije ništa, brate, ništa, nego preobilje materinske ljubavi".-

3. VOJVODA GUISE: hrabri vojskovođa protiv Hugenota u Francuskoj, doživio je nemili događaj: u njegov se šator uvukao neprijatelj s namjerom, da vojskovođu Guisea ubije. No vojska ga primjeti i uhvati, te ga odvedu vojskovođi. "Jesam

li ti što nažao učinio te si me htio ubiti?" -Hugenot odgovori: "Nisi, ali sam te htio ubiti jer te mrzim i proklinjem te kao najvećeg neprijatelja svoje vjere!" - Vojskovođa mu tada dade divan odgovor: "Ako ti tvoja vjera nalaže da me mrziš, moja mi vjera nalaže da ti oprostim". I oprosti mu.

DOBRO ČINITI - TO JE KRŠĆANSKA OSVETA!

IV.n. po BOGOJAVLJENJU

AFIRMACIJA BITKA

"Tko ljubi bližnjega, ispunio je zakon". - "Izvršenje zakona je ljubav!"

LJUBAV JE PRVA I POSLJEDNJA TAJNA!

Mudraci su je tražili. Ali je nisu otkrili. Nitko je nije pravo opisao. Nitko u cijelosti otkrio. Mnogi su pjevali himne ljubavi; mnogi su je pokušali naslikati ili melodijama izraziti... No sve su to bile samo manifestacije ili odrazi ljubavi. Ljubav je iznad svega što se do sada o njoj reklo ili napisalo. Ljubav je prva i posljednja tajna našega života. Ona je neopisiva i neizreciva, ona je vječna kao i sam Bog za koga je sv. Ivan napisao:

"BOG JE LJUBAV, i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu". (I.Iv.4,16) Bog je ljubav beskrajna, nedokučiva, vječna. On je Ljubav stvoriteljica, ljubav otkupiteljica, posvetiteljica, prosvjetiteljica, proslaviteljica! Da, to je Ljubav sa pet bezdana ili sa petero gledišta... Ali On je

u biti svojoj ljubav koja se daje, predaje, manifestira, očituje čovjeku kao nositeljica i izvor ili zraka ili odraz Božjega Bitka, čija je narav LJUBAV!

I SVA SU NJEGOVA DJELA LJUBAV:

On je stvarao iz ljubavi;utjelovio se iz ljubavi; na križu je izdahnuo od ljubavi; ustanovio je svete sakramente iz ljubavi; poslao je Duha Svetoga iz ljubavi; On vodi i upravlja Crkvom,vjernicima, dušama po ljubavi i iz ljubavi; svoj život spoznaje i ljubavi On neprestano saopćuje iz ljubavi; On nas krijepi i tješi iz ljubavi; On nas poziva na nebesku svadbu iz ljubavi; On će nas i proslaviti iz ljubavi; On će nas uvesti u svoje kraljevstvo ljubavi.- I zato su sve stvorene i ljudske ljubavi samo refleks one vječne ljubavi koja kljuća u trojednoj neizmjernosti Presvetog Trojstva.-

SLIKE I PRILIKE LJUBAVI:

Gledajte kako majka ljubi svoje dijete, kako ona strepi nad njegovim životom, kako spontano i nesvijesno osjeća njegove pokrete, radosti i žalosti!- Ona ne zna za trud ili muku kad se radi o životu njezina djeteta. Ne osjeća žrtvu kad mora probdjeti noć uz krevet bolesna djeteta; ili ako je i osjeća, i ta joj žrtva postaje slatka! - Slično biva i ko oca: zemaljskoga oca koji zaista ljubi svoje dijete!: A što da kažemo o zaručničkoj ili bračnoj ljubavi koja je mnogo puta jača od same smrti.- Koliko agilnosti, koliko dinamike duha i srca! Koliko

izviranja i duhovnog hodočašća k ljubljenome!? - To je:

AFIRMACIJA BITKA:

Čini nam se, da je to najbolja definicija ljubavi: POTVRDA ILI AFIRMACIJA BITKA: jer u dinamici ljubavi - naš zaljubljeni "ja" neprestano hodočasti k ljubljenome "ti", on mu se potpuno predaje, daruje mu se, stapa se s njim u jedno sretno duhovno jedinstvo; hoće da se raspline u ljubljenome; njemu želi da bude uvijek zadovoljan, napredan,sretan, trajan, vječan; nastoji da ne bude nikad žalostan, nikad nesretan, nikad bolestan: uvijek mlad, svjež, zdrav - vječan!-

TO JE UJEDNO I PROGRAM LJUBAVI:

Tako radi Bog s nama. On neprestano stoji pred vratima našega srca i kuca da mu se otvore. Ako mu tko otvori, dolazi k njemu sa svim svojim božanskim darovima, kod njega se nastanjuje i kod njega će večerati. "Ako tko ljubi mene - govori Krist - i Otac će moj ljubiti njega; k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti!" Nastanit će se i zaručiti s takvom dušom u nerazrešivi vez ljubavi koji će kroza svu vječnost slaviti najsretniju svadbu u nebu.-

O tom treba mnogo razmišljati!
To treba često razmatrati!
To treba realizirati!

Bog traži, da sve to projiciramo i na svoga bližnjega; jer je i naš bližnji zaogrnut plaštem Božje ljubavi. I on pripada Božjoj obitelji!

TO TRAŽI BOG! - TO TRAŽI ISUS!

To propovijeda Crkva! To nam diktira naša savjest! To zahtijeva naša vremenita i vječna sreća. To je uvjet našega spasenja. To je cijena kojom moramo platiti svoju vječnu sreću u nebu! Bez toga nema ni ljubavi prema Bogu. Tko kaže da ljubi Boga, a ne ljubi svoga bližnjega, lažac je. Tko ne ljubi svoga brata, ubojica je i života Božjega nema u njemu. Ne može se ljubiti Bog i ujedno mrziti bližnji.- Nama se katkada čini da je to nemoguće. Ali to je varka.

MOŽE SE KRISTU ZA LJUBAV

iako je to katkada skupo za našu sebičnost jer traži odricanje, žrtvu, pregaranje. Katkada čovjek bude ismjehivan jer je altruista, nesebičan i požrtvovan. Možda će to zahtijevati smrt našega sebeljublja! Ali i to je dobitak! Veliki dobitak jer se time postizava ljubav Božja i Kristova.

SV.FRANJO-MARIJA KAMPORUBEO:

Franjevac-kapucin, koji se slavi 25. IX - 4o je godina sakupljao milodare za samostan. Uvijek ponizan, blag, strpljiv i uslužan svima. Pobirao je materijalnu milostinju, a obilno dijelio duhovnu: životom, molitvom, primjerom, riječima i žrtvom. Siromašan, poslušan, čist - prikazuje Bogu svoj život kao žrtvu paljenicu da prestane strašna kuga koja je 1866. harala Genovom. I Bog je primio njegovu žrtvu. Franjo je umro kao dragovoljna žrtva ljubavi prema bližnjemu, a kuga je prestala. Papa Pijo XI ga je kanonizirao. Obistinilo se, što je Spasitelj rekao: "Tko izgubi svoj život radi mene, naći će ga!"

P.MAKSIMILIJAN KOLBE:

Dragovoljno, iz ljubavi prema bližnjemu, nuđa svoj život kao žrtvu da spasi život oca obitelji. Ulazi i umire u bunkeru gladi u Oswjecimu (Auschwitzu) 14.VIII.1941. Dokazao je svoju ljubav prema Bogu i bližnjemu!-

Ovi i mnogobrojni drugi primjeri demantiraju svaku našu ispriku. Nema dispenze od zakona ljubavi. Tko ljubi, izvršuje takon Božji. Tko ne ljubi bližnjega, mrtav je u Božjim očima.

IZVRŠIMO I MI ZAKON LJUBAVI

pa će Gospodin i prema nama pokazati moć svoje ljubavi: On će nam pružiti dokaz svoje vječne i bezgranične ljubavi.- Uvest će nas u slavno kraljevstvo svoje vječne ljubavi: da osjetimo, da je On u svoj biti svojoj LJUBAV! - To će

onda biti vječna i SRETNA POTVRDA našeg ŽIVOTA!-

TO ĆE BITI VJEČNA AFIRMACIJA NAŠEGA

B I T K A !

V.n. po
BOGOJAVLJENJU

DOBRA NAKANA

"I sve, štogod govorite ili činite, sve neka bude u ime Gospodina Isusa Krista zahvaljujući Bogu Ocu po Njemu!" (Posl. Kološ.3,17).

Vjekovi su tražili kamen mudraca koji bi im otvorio tajne mudrosti;stoljeća su tražila čarobni štapić kcjega udarac bi sve čega se dotakne pretvarao u suho zlato; alkemičari su tragali na životnim eliksirom kojim bi pomlađivao starce i bolesnike.- Oni toga nisu pronašli. A kršćanstvo posjeduje sve to u dobroj nakani.

D o b r a n a k a n a:

1. ŠTO JE DOBRA NAKANA?

Dobra nakana je nutarnji razlog našeg djelovanja; je motiv naše molitve, žrtve, pregaranja, djelovanja;jest: ono dobro koje nas giba i nosi prema izvjesnom cilju; jest: sila koja pokreće našu volju i našu aktivnost prema konačnom cilju u vječnosti.-

2. KADA I KAKO ĆEMO PROBUDITI DOBRU NAKANU?

Najbolje je odmah ujutro, čim se probudimo. Može netko u izvjesnom smislu probuditi nakanu za čitav život. Ona tra je dok se ne opozove. Ali bolje je svaki dan, pače katkada i kroz dan više puta ponoviti dobru nakanu.- To se može misli ma, može se probuditi želja, može se izr varati riječima. Štoviše, to i preporuču jemo! Onda je čovjek nekako sigurniji i jači.

3. PRAKSA ŽIVOTA:

U životnoj drami možemo to praktici rati ako jednostavno kažemo:

Sve na veću slabu Božju! (Ignacije Loy
I na čast Blažene Djevice Marije!
Sve za Tebe-presveto Srce Isusovo!
Za obraćenje grešnika!
Za svećenike, za misionare!
Za duše u čistilištu!
Za umiruće!
Za uspjeh katoličkih misija!
Za našu omladinu!
Za roditelje, braću, sestre, djecu!
Za prijatelje, za dobročinitelje!
Za sretnu svoju smrt!
Za zadovoljštinu za moje i tuđe grijehe!

4. NAJSAVRŠENIJI JE MOTIV: LJUBAV!

To je najuzvišenija nakana! Ona bi zapravo trebala biti posljednji i konačni razlog našeg djelovanja i bivstvovanja. Morala bi prožimati naše misli, osjećaje, srce, djela i ideale! - Kad bismo sve radili iz ljubavi prema Bogu i Isusu, Majci Mariji i dušama, zacijelo bismo pozlatili sav svoj život; jer ljubav kao večernje sunce svemu daje zlatnu boju: sve posvećuje, svemu daje neprolaznu vrijednost: zlatnu valutu!-

Sv. Mala Terezija se trsila da sve čini iz ljubavi prema Isusu. I stekla je mnogo zasluga. Pomogla mnogim misionarima i svećenicima. Postala je čak i zaštitnicom mnogih misijskih pokrajina.

MOŽEMO IMATI I VIŠE NAKANA:

Na pr. "Ovo ću izmoliti... ovu pobožnost obaviti..., ovu žrtvu prikazati..., ovu sv. Misu, sv. Pričest, ovaj pohod, post, hodočašće, poniženje, bdjenje... namjenjujem Presv. Srcu Isusovu za umiruće, ili za duše u čistilištu... Odreći ću se kina, šetnje, bonbona, čokolade, kazališta, sladoleda... za obraćenje grešnika i kao naknadu za uvrede koje se nanose bezgrešnom Srcu Marijinu.- Iz Fatime (1917) potječe nakana: "O moj Isuse, ovo je tebi za ljubav, za obraćenje grešnika i kao naknada za uvrede koje se nanose svetom i bezgrešnom Srcu Marijinu!" - Nakana dakle može biti više-

struka, kao što i sam čin može imati više ciljeva: na pr. učim iz ljubavi prema Mariji, ali i za to da diplomiram pa da onda uspješno izvršim svoj zemaljski zadatak.- No neka se ipak ne gomilaju previše višestruke nakane.

ZA PRAKSU ŽIVOTA:

1. Psihološki dobra nakana izvrsno djeluje. Ona osvježuje, podiže, ohrabruje, aktivizira naše sposobnosti do vrhunca vrijednosti. Treba samo pripaziti na to da sve vršimo:

2. U stanju posvetne milosti.- Bez toga naša bi djela pred Bogom bila bez vrijednosti: bila bi mrtva. Stoga će biti od koristi da češće probudimo savršeno kajanje za svoje grijehe, a to kajanje opet proizlazi iz savršene ljubavi prema Bogu. Tada će sve to biti:

3. U sjedinjenju s Kristom po kojem mi dolazimo k Bogu Ocu, u kojem i po kojem i s kojim dajemo Trojednom Bogu svaku slavu, hvalu i čast! A da nam stvari još sigurnije uspijevaju:

4. STAVIMO SVE U MARIJINE RUKE! Da Ona, kao naša Majka, raspolaže s djelima svoje djece! Njoj će to biti radost i utjeha, a za nas siguran dokaz, da će naša dobra djela biti primljena kod Gospodina Boga.-

P o s l j e d i c e:

1. Ništa nam ne će propasti: "Ili jeli ili pili ili štogod drugo radili, sve činite na slavu Božju!" - Dakle i indiferentna djela po dobroj nakani postaju zaslužna. Otac ih nebeski prima kao dar svoje ljubljene djece. Krist im se veseli, a Marijino Srce prima utjehu od svojega sina ili kćeri. To je eto velika

2. Bogatstvo kršćana, koji žive intenzivnim duhovnim životom. Oni neprestano zaslužuju, neprestano s najobičnijim vršenjem svojih dužnosti povećavaju svoje zasluge i nebesku slavu. - Stoga:

3. Revno i žarko: na posao. Svaki nam dan mnogo znači. On može biti i posljednji u životu. On može biti pun, ako s dobrom nakanom vršimo svoje poslove; može biti i prazan, ako na to ne mislimo.

POČNIMO ILI NASTAVIMO!

Mi smo sigurno već sve to i vršili. No možda nesavršeno, mlitavo, lijeno! Počnimo ili nastavimo sada revno, točno, svijesno i voljno: Život će nam postati ljepši, vedriji, sadržajniji i bogatiji nego dosada. Osjetit ćemo blagoslov dobre nakane. Uvidjet ćemo, da je ona zaista "životni eliksir", "kamen mudraca", "čarob-

ni štapić", koji sve zemaljsko pretvara u nebesko i svemu daje neprolaznu valutu.-

24.n.po Duhovima
VI.n.po BOGOJAV.

ZADOVOLJŠTINA ZA PSOVKU

Nama je sveta i mjerodavna riječ našeg Nadbiskupa. On želi, da ova nedjelja bude nedjelja zadovoljštine za psovku. U tom smislu treba i propovijedati.- Mi izvršujemo njegovo naređenje!

Želimo dobro naglasiti dužnost čašćenja imena Božjega, strahovitu zloću psovke i kletve, te potrebu zadovoljštine i naknade za grijehe psovača.-

.....

I. DUŽNOST ČAŠĆENJA

U Madijanskoj pustinji Mojsije čuva ovce svoga tasta Jetra. Najednom opazi grm gdje gori, a ne sagorijeva, pa se približi da vidi šta je. Ondje mu se javi Gospodin u plamenu: "Mojsije!Mojsije! Ne idi ovamo! Izuj obuću svoju jer je mjesto gdje stojiš sveta zemlja". Mojsije zakloni svoje lice. Bog progovori: "Vidio sam nevolju svoga naroda u Egiptu, i zato hoću da ih izbavim i odvedem u

zemlju, kojom teče mlijeko i med. Evo šaljem te k Faraonu, da izvedeš narod moj iz Egipta". - Mojsije se prestraši: "Tko sam ja, da idem k Faraonu i izvedem Izraelce iz Egipta?" -"Ako me upitaju: Kako mu je ime? Šta ću im odgovoriti?" - Bog odgovori Mojsiju: "Ja sam, koji jesam". I nastavi: "Tako reci sinovima Izraelovim: "Onaj, koji jest" posla me k vama!" (II.Mojs.3,13.14). U originalu to zvuči: "Ehjeh, ašer ehjeh!", što znači: Onaj, koji ima bitak sam od sebe, Onaj, koji apsolutno jest.- Neograničeni bitak!

I. Č a š ć e n j e i m e n a B o ž j e g a

1. I z r a e l c i su ime svoga Boga nazivali "Jahve", tj. "Onaj,koji jest". Pisali su "Jahve" ali ga iz strahopočitanja nisu izgovarali, nego su tu riječ čitali Adonaj=Gospod! Septuaginta je prevodi Kyrios, a Vulgata Dominus! Mi kažemo: Gospod Bog naš! - Na Sinaju je sam Gospod Bog naš na drugom mjestu proglasio: "Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega! Jer Gospod ne će pustiti bez kazne onoga, koji uzima ime njegovo uzalud!" (II.Mojs 2o,7). "Čovjek, koji pohuli na Boga svojega, nosit će grijeh svoj, a tko opsuje ime Gospodnje, neka se pogubi!" (Lev 22,15.16). Izraelci su se toga držali. Oni su častili i hvalili ime Gospodnje: "Gospode, Gospode naš, kako je divno ime tvoje po cijeloj zemlji!" - kliče oduševljeno Psalmista (Ps

8,1). Svi su Psalmi veličajna pjesma imenu Božjem!

2. K r š ć a n i nisu nimalo zaostali u štovanju, uzvisivanju, hvaljenju i slavljenju imena Božjega. Sam je Isus često za primjer molio: "Hvalim Te i slavim Te oče, što si ovo sakrio od mudrih i objavio malenima!" - Učenike je učio: "Ovako se molite: "Oče naš,... sveti se ime Tvoje...!" Apostoli ne ispuštaju nijednu priliku, a da ne pohvale ime Gospodnje. Sv.Petar govori pred narodnim starješinama: "Nema drugog imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti" osim Imena Isusova. (Dj.ap.4,12). Posebno su zavjetima i zakletvom poštivali ime Božje i sve, što je s Bogom u vezi.

3. R a z l o g j e j a s a n: radi se o poštivanju, čašćenju, hvaljenju, blagoslivljanju samoga neizmjernoga bitka Božjega. Častiti ime Božje znači: hvaliti, častiti, ljubiti sam Život, samu Ljubav! To znači: izvršiti svoj životni poziv: proslaviti Gospodina,spasiti svoju dušu, ući u život što ga proživljavaju anđeli i blaženici na nebu! Tko hvali i časti ime Božje, hvali i časti samoga Boga, svoga Stvoritelja i Dobročinitelja, svoga Oca i Usrećitelja!- To znači: izgrađivati svoju vječnu slavu i sreću budućem životu.-

II. PSOVKA I KLETVA IMENA BOŽJEGA

1. Tko pak u šali, srditosti ili u vicevima isprazno, bezrazložno i nedostojno izgovara ime Božje, ime Isusovo, Marijino ili svetačko:polagat će račun za to na dan suda. Tako reče Isus,a sv. Pavao dodaje: "Braćo nemojte se varati, jer Bog se ne da ismjehiv-ati" (Gal.6,7) Tko ružno i nedostojno govori o Bogu, Isusu ili Majci Mariji, čini grijeh psovke za koji je predviđena smrtna kazna u St.Zavjetu. U Novom Zavjetu, istina, ne kamenujemo bogopsovače; ali još ne znamo kako Bog postupa s njima! - Samo znamo da je pisano: "Strašno je pasti u ruke Boga živoga". - Tko proklinje, tj.zaziva zlo na bližnjega ili neku stvar spominjući uz to ime Božje ili Isusa, čini bogohulstvo, što je smrtni grijeh.

2. Sve to nije samo nepristojno i nedostojno čovjeka kršćanina, nego je i teška sramota za pojedinca i narode.Psovka je naša narodna sramota. Mi smo Hrvati poznati kao bogopsovački narod. Kod nas nema kuće, sela, grada, rijeke, šume, bunara, ptice, životinje, ni čovjeka, koji nije proklet! - Štoviše, u nas nema svetinje(: crkava, groblja, svetišta, sakramenata) koja nije psovana i proklinjana. Kod nas djeca psuju majku i oca! Muževi Boga, Isusa, Mariju, svece, Krv Isusovu, Srce Isusovo, Srce Marijino! Za njima ne zaostaju mnogo ni žene! Nema

te pobožnosti koju ne bi psovači već svojim paklenskim jezikom "blagoslovili"!

3. Ne znaju, jadnici, da time grde, ponizuju, vrijeđaju, ranjavaju samoga Boga, njegovu ljubav i dobrotu! U svojoj mržnji i zlobi ne zapažaju, jadni,da time zatvaraju izvore mira, zadovoljstva, sreće i blagoslova za sebe i za svoj narod! - Ne primjećuju, nesretnici, da time sami sebi spremaju vječnu mržnju i nesreću. Jer psovka je izraz mržnje, a mržnja nema mjesta u kraljevstvu ljubavi - u nebu!

III. ZADOVOLJŠTINA ZA PSOVKU!

Za sve te grijehe treba zadovoljiti. Bolje na ovom svijetu, negoli na drugom! Psovači to ne će, Moraju dobri kršćani da nas Bog poštedi od narodne katastrofe:

1. Nezahvalnost boli, nepriznavanje ranjava, bogohulstvo ponizuje i vrijeđa, psovka izaziva na osvetu, kletva traži hitnu kaznu. Majka Marija već jedva suzdržava ruku Božju osvetnicu! Treba nevinih žrtava koje će ublažiti Božju srdžbu! Treba duša koje će na sebe preuzeti dio kazna što su namijenjene psovačima i bogohulcima. Treba mnogo moliti za oproštenje, obraćenje i popravak naših psovača. - Ova je nedjelja namijenjena naknadi i zadovoljštini za psovku našeg na-

roda.

2. MI ĆEMO BLAGOSLIVATI IME GOSPODNJE! - Mi ćemo lijepo govoriti o Bogu, Isusu, Mariji, svecima! Mi ćemo hvaliti i slaviti, štovati i blagoslivljati Autora života i Ljubavi! Mi ćemo u ime svih stvorova pjevati himnu svome Dobročinitelju! Opjevat ćemo kao Psalmista njegovo milosrđe!- Slavit ćemo ga kao tri mladića u ražarenoj peći u Babilonu!- Veličat ćemo Gospodina kao Bogorodica Djevica i Majka Marija! - Ponizno, skrušeno i radosno ćemo recitirati pjesmu stvorova brata Franje koji poziva sve stvorove: sunce, mjesec, zvijezde, vatru, vodu, vjetrove... i smrt, da hvale i blagoslivaju Gospodina.- S naročitim ćemo razumijevanjem i pobožnošću izgovarati riječi: "Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu!" - Svaki ćemo pohod Presvetom završiti sa znamenitim: "Blagoslovljen budi Bog...!"

PRIMJENA: Koji psuju, već obavljaju službu nečastivoga; koji proklinju, već su obaviti paklenskom vatrom mržnje! - Koji hvale, slave, ljube Gospodina, već obavljaju posao nebesnika; koji blagoslivljaju Boga, Isusa, Mariju..., već se nalaze u strujama Božje ljubavi, koja će ih grijati i usrećivati kroz sve vijeke vjekova. Amen.

SEDAMDESETNICA

KRŠĆANSKA OLIMPIJADA

"Panem et circenses! = Kruha i igara!" To je bila parola starih Rimljana! - Igre, "Olimpijske igre" i igre u amfiteatrima zabavljale su poganski svijet.- Pavao uzima to kao polaznu točku da kršćane oduševi za kršćansku olimpijadu: za borbu za krepost, za zasluge, za nebo.

Možda nikada u povijesti svijeta nije bila suvremenija ova tema, nego što je to sada u naše doba, u doba vrhunaca civilizacije, kada malo pomalo i kršćani postaju robovi najrazličitijih natjecanja.

MODERNA NATJECANJA nadilaze sva natjecanja u prošlosti. Ona dovode upravo do gluposti: do gubitka vremena i energije, do uništenja zdravlja i života. Spomenimo samo nekoliko vrsta natjecanja:

1. Nogometne utakmice: raširene su

po čitavom svijetu. Nogometni klubovi imadu katkada i političko značenje. Oni putuju po svijetu i udaraju loptu da ona odleti u "gol". To je onda pobjeda od velikog značenja u međunarodnom životu. Noge su, istina, jako razvijenih mišica. Postizava se izvjesna okretnost tijela; ali duša se u nogometu ništa ne oplemenjuje. Možda čak i stradava!

2. Trčanje i tenis: predstavlja malo finiju igru. Koristi razvoju mišica, okretnosti i gibivosti organa; možda, ako je umjereno, koristi i zdravlju. Ali koliko to vremena oduzima onima koji javno nastupaju na međunarodnim utakmicama! Koliko se molitava, sv. Misa i Pričesti propusti radi tih disciplina! - Natjecanja u:

3. Ljepoti, brbljanju, jelu i piću ne zaslužuju, da ih se ovdje apostrofira kao nešto kulturno, korisno, pošteno i spasonosno. Ta su natjecanja zaista dokaz praznine modernog duha. Isto to vrijedi i za natječaje u konjskim trkama i o borbi s bikovima. Tu spadaju i

4. Biciklističke i motorističke utrke, u kojima mnogi gube najveće vremenito dobro: zdravlje i život.

REKORD JE POSTAO IDOL suvremenog čovjeka!

Najveću udaljenost preplivao je Amerikanac John Sigmund. On je u srpnju

1960.g. niz rijeke Mississippi preplivao 467 km. od Louisa do Caruthersvillea za 89 sati i 48 minuta.

1931.g. Myrtle Hudleston je plivala bez odmora u jednom njujorškom bazenu 87 sati i 22 minuta.

REKORD u brzini, rekord u daljini, rekord u dubini mora; rekord u visinama svemira, rekord u sportu, plesu... Ali taj rekord nije jeftin; rekord stoji: vremena, truda, vježbe, odricanja, svladavanja, straha, krvi i života. Kolike su životinje stradale na konjskim utrkama! Koliki su ljudi izgubili zdravlje i život na motocikličkim utrkama!

ŽIVOT uči. Kad bi ti ljudi toliko truda i novaca potrošili za Božje stvari, postali bi sveci. A ovako mnogi i propadaju.-

II. KRŠĆANSKA OLIMPIJADA:

KRŠĆANSTVO je kao takvo trajna olimpijada jer kraljevstvo Božje silu trpi i samo ga silnici osvajaju. Na areni kršćanskog života stječu se neuveli vijenci pobjede; stječu se krune vječne slave; stječu se dobra od kojih će se vječno živjeti.- Kad bi se, recimo, kršćani natjecali tko će:

1. VIŠE MOLITI? Tko će bolje moliti! Tko će sabranije moliti? Tko znade bolje moliti? Tko znade Psalme moliti i razma-

trati?! Tko će bolje i sabranije, točni je i savršenije izmoliti krunicu? Koliko će krunica izmoliti na dan, na mjesec, na godinu dana? - E, to bi bila lijepa olimpijada za bezbrojne duše koje propadaju upravo zato što se ne mole.-

2. SVETA MISA:

Kako je malen broj onih koji znadu lijepo, liturgijski pratiti sv.Misu; kako je malen broj onih koji svaki dan iz misala prate sv.Misu; kako je oskudan broj onih koji idu redovito svake nedjelje i blagdana na sv.Misu, makar znadu da je to najveća i najbožanskija drama koju čovjek posjeduje! Kad bi se ljudi u tom natjecali, kako bi opao broj samoubica!

3. SVETA PRIČEST:

Svi znamo da je nužna za spasenje i za provođenje duhovnog života! Pa ipak, kako je neznatan broj onih koji dnevno pristupaju k stolu Gospodnjemu. Mnogi samo jednom na godinu. Još je veći broj onih koji samo nekoliko puta u životu blaguju Tijelo Isusovo.- Zato i ima toliko poroka, toliko grijeha i toliko nesreća u ljudskom životu.- Tko se danas natječe:

4. U DOBRIM DJELIMA?

U djelima kršćanskog milosrđa: da gladna nahrani, da gola odjene, da žedna napoji, da bolesnika posjeti, da neuka pouči, da žalosna utješi, da dvoumna sa-

vjetuje... da se za žive i mrtve Bogu moli?! Tko uopće misli na to da se natječe, kako bi što više proširio katoličku štampu?! Tko misli na to da dobrovoljno njeguje bolesnike? Tko se trsi da provodi strogo organizirani duhovni život?! -Kako je malen broj onih koji se oduševljavaju za katoličke misije? Itd. itd. Nekad su se ljudi natjecali tko će više učiniti za Božju stvar ili za spas neumrlih duša? Zato su i izgradili tolike divne katedrale u srednjem vijeku... - Isus je rekao: "Ako ne budete pokoru činili, svi ćete jednako izginuti" - kao oni na koje se srušila kula u Jeruzalemu! - Majka je Božja pozvala svijet na molitvu krunice, na pokoru, na molitvu za obraćenje grešnika, na žrtve za siromašne duše koje su u pogibelji da zauvijek propadnu... pa tko se odazvao?!

NAŠA HEROJSKA VREMENA

daju i herojske duše: Eno P.Damjan Deveuster, P. Maksimilijan Kolbe; Edel-Mary Queen, Marieta Dirkens... Č.M.TEREZIJA iz Kalkute (Indija) skupila je u lo godina 13.81o umirućih u "Domu smrti". Papa Pavao VI poklonio joj je bijeli auto da još uspješnije nastavi svoj apostolat. Ima lijep broj onih koji se žrtvuju za kraljevstvo Božje, nastoje oko svoga posvećenja te se trude da i drugima otvore vrata blažene vječnosti!

Na takvo takmičenje potiče nas danas sveta Majka Crkva. Ona želi da se svi natječemo u dobru: za slavu Božju, za kraljevstvo Srca Isusova i Marijina, za dobro duša, za svoje posvećenje i spasenje svijeta.-

Na toj nas areni čekaju Božji bojevi! Na tom su nam području pripravljeni neuveli vijenci slave i nepropadljivog bogatstva. Ljudi, braćo, sestre, na posao: čitav svijet je područje olimpijada, pobjeda, vijenaca, slave. Samo treba hrabro početi i nastaviti.-

ŠEZDESETNICA

HEROIZAM SVETOGA PAVLA

SAVAO iz Tarza je jednom u svom žaru za Mojsijev zakon progonio Crkvu. Kao mladić čuvao je haljine onih koji su bacali kamenje na sv.Stjepana Prvomučenika. Surađivao je s onima koji su hvatali kršćane i ubijali. Ishodio je za sebe pismenu dozvolu od Velikog vijeća da pođe i u Damask pa da tamo hvata kršćane i šalje ih u smrt. No

KRŠĆANI SU SE MOLILI ZA SVOJE PROGONITELJE: Stjepan je umirući pod kamenjem vapio: "Gospodine Isuse, ne uzmi im ovo za grijeh!" I ta je molitva bila uslišana.- Savao je na putu u Damask doživio svoje obraćenje. Najednom ga obasja čudnovata svjetlost. Savao se prepane. Čuje glas: Savle, Savle, zašto me progoniš?" - "Tko si ti, Gospodine?" - "Ja sam Isus, koga ti progoniš!" (Dj.ap.9,4.5). Pavao: "Gospodine, što hoćeš da činim?" (Dj.ap.9,6). "Ustani i uđi u grad, pa će ti se ondje kazati, što ti treba činiti". Prisutni su se snebivali, jer su čuli glas, a nikoga nisu vidjeli.- Pavao ustane, ali otvorenim očima nikoga nije vidio. Tada ga odvedu u grad Damask gdje je već Gospodin Isus pripravio slugu svoga Ananiju na dolazak Savlov. Ananija se o-

pirao. Ali mu Gospodin reče: "Idi, jer mi je on posuda izabrana, da nosi ime moje pred pogane i kraljeve i sinove Izraelove. I ja ću mu pokazati, koliko mu valja trpjeti za ime moje" (Dj.ap.9,15.16) Savao se pokrsti. Pretvori se - u heroja ljubavi prema Kristu.-

A p o s t o l n a r o d a:

1. Jedno je vrijeme Pavao primao objave od Isusa Krista. Povukao se i u pustinju. I tada se njegova revnost u širenju judaizma pretvorila u revnost za širenje kršćanstva; mržnja na kršćane i Krista pretvori se u žarku ljubav prema Kristu i kršćanima. I kao što je prije obilovao u zlu, tako je sada nadmašio sve apostole u širenju dobra.

2. PAVAO PROPOVIJEDA Krista Raspetoga u Jeruzalemu gdje su mu Židovi spremili urotu. Nastojali su da ga ubiju (Dj. ap. 9,29). Tada pobježe u Cezareju.Kasnije odabraše Pavla s Barnabom, da oni pođu u Seleuciju, pa na Cipar gdje Pavao obrati namjesnika Sergija Pavla. Iz Cipra pođe u Antiohiju, zatim u Ikonij i Listru gdje podiže hroma čovjeka.- Kad je to vidio narod, poviče likaonski: "Bogovi siđoše k nama u liku čovječjem! - I nazivali su Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom!" (Dj.ap.14,8-14). I dovukoše junce i vijence pred vrata da im žrtvuju kao bogovima.- Tada skoči Pavao: "Ljudi, šta to

činite? I mi smo kao i vi smrtni ljudi!" -Uspjeh je bio iznad svakog očekivanja. Ali su došli i neprijatelji Židovi te nagovore narod, da kamenuju Pavla. I izvukoše ga iz grada, misleći da je mrtav.

3. PAVAO OSNIVA KRŠĆANSKE OPĆINE: Pavao nije nikada mirovao. Dospio je i u Makedoniju, Atenu, Solun, Korint... Svuda osniva kršćanske općine. U Efezu gdje su zanatlije, po nagovoru Demetrija srebrnara, podigle bunu vičući: "Velika je Artemida Efeška". U kazalištu nasta prava buna. Dva su sata demonstrirali protiv Pavla. - Tada Pavao ode u Troadu. Iz Troade u Milet. Zatim se vrati u Jeruzalem. Tada uhvatiše Židovi Pavla. Nasta prava uzbuna. Naumiše da ga ubiju. Spasila ga rimska vojska. Kad su ga ipak htjeli šibati, Pavao se pozove na svoje "rimsko građanstvo". Zapovjednik primjeti: "Ja sam za skupe novce to građanstvo stekao" - Pavao odgovori: "A ja sam se s njime rodio" (Dj.ap.22,38). Drugi dan govoraše Pavao pred Velikim vijećem.-No bez uspjeha. Židovi skuju pravu urotu protiv Pavla: "zakleše se govoreći, da ne će ni jesti ni piti, dok ne ubiju Pavla." (Dj.ap.23,12) Tada Pavla odvedu u Cezareju k namjesniku Feliksu. Pavao je pod jakom vojničkom zaštitom sretno stigao u Cezareju.- Tu nastupa pred Feliksom i pred Festom i Agripom. Kad sve skupa nije pomoglo, Pavao se poziva na Cezara. Vrijedno je spomenuti, što mu je

nakon duga govora rekao namjesnik Fest: "Luduješ, Pavle! Veliko znanje dovelo te do ludosti." (Dj.ap.26,24) Iza toga je Pavao pošao u Rim pred Cezara.- No, gdjegod je propovijedao, svagdje je osnivao kršćanske općine, malo stado Kristovo koje nije određeno, da vlada ovim svijetom, nego da živi od nade u budući život.

4. PAVAO PIŠE POSLANICE: Na putu u Rim Pavao doživljava brodolom na Malti. Divan je taj putopis. Na Malti ga ujede zmija ljutica. Pogani su odmah pomislili da je on ubojica. Ali kad Pavao strese zmiju i osta zdrav, pomisliše da je on bog. Na tom otoku Pavao izliječi oca Publijeva od groznice i srdobolje.- Nakon tri mjeseca dođe Pavao u Rim. U Rimu je dvije godine ostao kao sužanj u nekom stanu gdje je mogao primati Židove i kršćane, štoviše i propovijedati u okovima. U Rimu napisa i više poslanica kršćanskim općinama u Aziji i Evropi, koje se i danas čitaju na čitavoj kugli zemaljskoj kao prava Riječ Božja.-

Za vrijeme Neronova progonstva Pavao je pružio svoj vrat pod krvnički mač i tako Kristu dao najviši i posljednji dokaz svoje ljubavi - 67.g.

U DRUGOJ POSLANICI KORINĆANIMA Pavao pripovijeda što je sve pretrpio za Krista. Ali on to ne govori da se hvali, nego da razoruža nevjernike. Pavao se hvali svojim slabostima. I on je osjetio

"žalac tijela", "anđela sotonina", koji ga ćuška, muči, uznemiruje, ali mu je Gospodin odgovorio: "Dosta ti je moja milost!" Zato se Pavao hvali svojim slabostima da se u njemu nastani jakost Kristova!-

Tako je Pavao jedinstven: u svojoj mržnji i ljubavi prema Kristu; ipak je milost Božja s mnogima slično postupila:

1. Sv.Kamilo Lelis koji svoju mladost nije proveo baš odviše bogobojazno, zrele godine služi bolesnicima i umirućima u Rimu materinskom ljubavlju.-

2. Sv.Jeronim Emilijan, koji je mladost proveo kao lakomisleni vojnik, kasnije sve svoje sile posvećuje Kristu i njegovim udovima.-

3. Sv.Afra koja je u Augsburgu služila božici Veneri, na propovijedanje biskupa Narcisa koji je radi Dioklecijanova progonstva bježao iz Španjolske, Afra se pokrsti; osta čvrsta u vjeri i završi strašnom smrću za Krista: bila je privezana uz stup, oko kojega su naložili vatru. U dimu i plamenu Afra je zahvaljivala i hvalila Boga, što joj je dao milost, da može svoje grešno tijelo žrtvovati za Krista.-

P r i m j e n a:

Braćo! Kakva je naša prošlost? Što smo mi žrtvovali za Krista? Kolika je i

kakva naša ljubav prema Kristu i vjernicima? Jesmo li isplatili dugove božanskoj pravdi i istini? Kad ćemo početi intenzivno Bogu služiti? - Neka nam Pavlov heroizam potakne srce, da Krista uzljubimo svim mislima, svim željama i svom snagom svojom! Neka i nama "Krist bude život, a smrt dobitak!"

PEDESETNICA

HIMNA LJUBAVI

Svijet je pun ljubavnih pjesama. Ali većina ljudi ipak ne pozna najljepšu, najdublju, najsadržajniju, najuzvišeniju i najkorisniju pjesmu ljubavi. Njezin je autor sam Duh Sveti. A napisao ju je sv. Pavao Korinćanima u glavi 13. svoje prve poslanice. To je prava himna ljubavi. (I Kor 13,1-13). Podijeljena je na tri dijela:

I. L j u b a v j e n u ž n a

1. U prvom dijelu Duh Sveti naglašuje potrebu i nužnost ljubavi: "Kad bih sve jezike ljudske i anđeoske govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjed koja ječi ili praporac koji zveči. Kad bih imao proroštvo i znao sve tajne i sve znanje, i kad bih imao svu vjeru, da bih i planine premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. I kad bih razdijelio sve svoje imanje, i kad bih predao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo!"

2. Tako snažne riječi nismo nikada čuli! Potresne su to poredbe. Apostol nam želi reći: Svi prirodni i nadprirod-

ni darovi, sva čudesa i mudrost, sve znanje i proroštva, sva vjera i žrtve, svi uspjesi i dostignuća... ne koriste ništa, ako nisu plod ljubavi. Bez žarke ljubavi prema Bogu i Isusu ne vrijede ništa ni molitve, ni pobožnosti, ni post, ni žrtve, ni odricanje, ni mučeništvo! Nema svetosti bez ljubavi! Nema savršenstva bez ljubavi! Ljubav nosi naše srce na Srce Božje, u "žarko ognjište božanske Ljubavi!"

II. S v o j s t v a l j u b a v i

1. Ljubav se pokazuje djelima. Ona živi od žrtava za ljubljenoga. Gdje nema žrtava, nema ni ljubavi. Zato Pavao govori: "Ljubav dugo trpi, ljubav je dobrostiva, ne zavidi; ljubav se ne hvasta, ne nadima se; ne čini, što je nepristojno, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi!" (I Kor 13,4-7). Tako izgleda prava ljubav prema nacrtima Duha Ljubavi. To je prava slika ljubavi!

2. Kolika razlika između ove ljubavi i ljubavi, koju svijet proživljuje! Koliko se samo sebeljublja, oholosti, zavisti, namještenosti, farizeizma, hipokrizije... ne prodaje pod firmom ljubavi! Kako se ljudi varaju! Kako rado primaju rog za svijeću! Koliko lažemo sebi i drugima! Govorimo o ljubavi, a u srcu nosimo egoizam! Koliko gorčine u tom pre-

tvaranju! - Govorimo o velikoj i trajnoj ljubavi, a prvom kušnjom ona umire! Od drugih tražimo da nas nesebično ljube, a mi tražimo samo svoju udobnost! Čim se ljubljeni usprotivi našoj volji i našoj želji, već smo povrijeđeni!

III. V j e č n o s t l j u b a v i

1. Prava ljubav nije prolazna, nego vječna! "Ljubav nikad ne prestaje. Proroštva će prestati, jezici će umuknuti, znanja će nestati..." Ljubav ostaje! "Sada ostaje vjera, ufanje i ljubav, ovo troje, ali najveća među njima je ljubav!" (I Kor 13,8-13).

2. "Prolazna je mržnja, a ljubav je vječna" (Marković, Kohan i Vlasta). - I to već na ovoj zemlji počinje vječnost ljubavi. Pravu ljubav ne može razoriti nijedna vremenita nesreća. Što su veće žrtve, tim je jača. Mnoge su se žene dale žive zakopati sa svojim pokojnim muževima! Kolike su mlade udovice provodile godinama gorki život osamljenosti i bijede, da ostanu vjerne svojim pokojnim muževima. Kolike se zaručnice nisu udavale, da održe vjernost svome zaručniku koji je nastradao!

3. Nadprirodna ljubav još više i snažnije prodire granice prostora i vremena te dospijeva u beskonačne prostore vječnosti i bezgraničnosti. Ona se penje do prijestolja Svevišnjega od koje-

ga i potječe, jer je Bog ljubav; i tko u ljubavi ostane, ostaje u Bogu i Bog u njemu! Ta je ljubav vječna kao Bog! Od njega dolazi i k njemu se vraća! To je zapravo neprestano izmjenično strujanje bitka i međusobnog darivanja. Bog nam daruje bitak, sposobnosti, vrijeme, nadahnuća i poticaje, da ga ljubimo, pa mu se mi svijesno i voljno za uzvrat darujemo, k Njemu letimo mislima, željama, idealima, darovima, predanjem uma, volje i srca! Želimo da se s njime sjedinimo, da postanemo jedno!

IV. L j u b a v u s r e ć u j e

1. Takva ljubav usrećuje čovjeka više nego ikoja druga stvar ili događaj u životu. Samo ljubav može smiriti naše srce, a ta je ljubav Bog. "Nemirno je naše srce", govori sv.Augustin, "dok se ne otpočine u tebi, Bože!" - Prolazna nas, senzitivna, tjelesna i osjetna ljubav ostavlja prazne, nesretne, ogorčene, dok nas ova prava i vječna, natprirodna i božanska ljubav uvijek napunja novom srećom i bogatstvom koje ne prolazi.

2. To su iskusili svi sveci Božji. Najveći najviše o tom govore. Augustin, Franjo, Ignacije, Bosko, Bonaventura, Toma, Franjo Saleški, Terezija, Franciska Šantal, Ivan od Križa... svi, svi naglašuju da samo Božja ljubav smiruje srce i rađa blaženstvom! - Težimo za ovom vječnom ljubavlju!

3. Učimo na primjerima heroja ljubavi! Najprije na Kralju mučeničke ljubavi - Isusu Kristu. On je iz ljubavi prigrlio križ i, pijan od ljubavi koju Pavao nazva "ludost križa", žrtvovao život za nas bijedne grešnike. Učimo i opajajmo se ljubavlju "Kraljice lijepe ljubavi", Djevice i Majke Marije koja je svoga ljubljenoga Jedinca žrtvovala za nas, svoju nezahvalnu djecu!-

Z a k l j u č a k:

Zagrijmo svoja hladna srca ljubavlju apostola, mučenika, djevica koje su svoje djevičanstvo okrunile krvlju mučenika! Gledajmo na vjerovjesnike, propovjednike, apostolske radnike po bolnicama, gostinjcima, misijskim postajama! Koliki danas dokazuju svoju ljubav prema Kristu i bližnjemu, kad dvore bolesnike, uče neuke, podupiru siromahe, tješe žalosne, podižu klonule...! Nema područja gdje ne bismo mogli svaki dan davati nove dokaze svoje ljubavi!

Milijuni su živjeli od ove vječne ljubavi! Milijuni su umrli od lažne ljubavi ovoga svijeta.-Na izboru,mi se odlučujemo za ovu veliku,lijepu,trajnu,usrećujuću ljubav Božju,koja nikad ne prestaje jer u sebi nosi obećanje sadašnjeg i budućeg blaženstva. Amen.

I. KORIZMENA NEDJELJA: ČISTA!

MISTERIJ KRIŽNOGA PUTA

Na slavu i utjehu Srcu Isusovu, na čast i radost Srcu Marijinu, na spasenje i posvećenje naših duša, započimamo ovogodišnja naša korizmena razmatranja.

Mi pjevamo: "Počinje se strašna muka koju trpi Isus Bog". - To bi pjevanje imalo bolje i dublje, istinitije i realnije značenje, kad bismo ovako pjevali: "Nastavlja se gorka muka, koju trpi Isus Bog!" - Kako, gdje, zašto? To ne shvaćam! - U svojim udovima, vjernicima kršćanima!

Naša korizmena razmatranja i pobožnosti križnoga puta nemaju samo taj jedini cilj: da naime obnovimo uspomenu na pregorku muku i smrt G.N.Isusa Krista, ili da probudimo saučešće, pa da se rasplačemo nad Nevinim Patnikom, - nego još više, da se i mi, vjernici i udovi ove Božanske Glave, sami dragovoljno uputimo kraljevskim putem križa te shvatimo njegovu vrijednost i zaslugu, i tako dozvolimo Isusu da On u nama nastavi svoje otkupiteljske muke.

To ne razumijem! Kako se to može ostvariti? Ta ono je povijest, a ja živim

u sadašnjosti!

I. OSNOVA BOŽJE PROVIDNOSTI!

1. Bilo je u osnovama Božje Providnosti da Utjelovljeni Bog bude prezren, ismijan, popljuvan, išiban, osuđen i razapet, kako bi u ime svih ljudi povratio čast Bogu, zadovoljio pravdi, uspostavio srdačne odnose i prijateljske veze između Boga i čovjeka, te otvorio vrata u vječno blaženstvo. Proroci su ga nekoliko stotina godina prije njegova dolaska gledali i opisivali kao Čovjeka boli!

2. ČOVJEK BOLI:

"Nema obličja na njemu, nema ljepote, da bismo ga gledali, i nema izgleda, da bismo našli ugodnosti na njemu. Prezren je bio, posljednji od ljudi. Kao jedan, od koga čovjek zaklanja lice svoje, tako je bio prezren. Nijesmo ga cijenili. A On je nosio patnje naše, žalosti je naše uzeo na sebe. Mi smo ga držali udarenim od Boga i mučenim. Ali On je bio ranjen za naše grijehe, izbijen za naše opačine. Za spasenje naše ležala je kazna na njemu. Modricama njegovim mi smo se iscijelili. Svi smo mi kao ovce zalutali. Svaki je išao svojim vlastitim putem. A Gospod je stavio na njega grijehe sviju nas..." (Iz 53,2-6). Tako govori prorok Izaija. Slično Jeremija i Danijel koji proriče da će biti

ubijen "Pomazanik Gospodnji". - Sve je to bilo u osnovama Providnosti koju je tako jasno izrekao preteča Mesijin sv. Ivan Krstitelj, kad je rekao: "Evo Jaganjac Božji, koji uzima grijehe svijeta" (Iv 1,29). Evo Janje Božje koje u najtežim mukama obnavlja propalo čovječanstvo. Evo Janje Božje koje svojom smrću oživljuje mrtve duše! - A to je za nas otkriće velike tajne. Otkriće velike Kristove tajne, otkriće velike tajne kršćanskog života.-

II. OTKRIĆE VELIKE TAJNE KRISTOVA ŽIVOTA

1. On je sam govorio: "Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako treba da se podigne i Sin čovječji, da nijedan, koji u njega vjeruje, ne pogine, nego da ima život vječni" (Iv 3,14. 15). Nišanio je na svoju smrtnu postelju, na drvo sramote, na nasilnu smrt na križu!-

2. U tom je duhu odgajao i svoje učenike, da se ne sablazne nad njegovim strahovitim poniženjem. "Evo idemo u Jeruzalem, i sve će se izvršiti, što su proroci pisali za Sina čovječjega. Jer će ga predati neznabošcima, i narugat će mu se, i zlostavljat će ga i popljuvat će ga. I pošto ga bičuju, ubit će ga" (Lk 18,31-33).

3. Ovu je veliku tajnu svoga života

ljubomorno čuvao kao skrovitu volju Oca, te ju je samo odabranima otkrivao premda je gotovo uvijek na nju mislio. Pred njim je čitav život lebdio križ. Stoga:koliko-god nam je bliz, pun razumijevanja,ljubavi i saučešća s našim bijedama i slabostima, toliko nam je i tajinstven u svom nutarnjem životu. Evanđelje ne spominje da se ikada smijao, a u više je navrata plakao. Uzvišen u svom nastupu i govoru, i u saobraćaju s djecom ostao je ozbiljan. Čitav mu je život bio obavit tajnom križnoga puta! To je velika tajna njegove mesijanske svijesti! To je "Kristov misterij", kako ga nazva veliki Blaise Pascal, jer "Krist ostaje u agoniji do konca svijeta!" Njegov naime misterij patnje prelazi na vjernike, na kršćane! A to je opet velika i uzvišena tajna kršćanskog života. Tajna koja za nas ne smije ostati zapečačena sa sedam pečata. Mi je moramo u ovoj korizmi potpuno razotkriti.

III. KRIST NASTAVLJA SVOJ ŽIVOT U NAMA!

1. Kako? - Kao Glava u svojim udovima. Crkva, vjernici - sačinjavaju bogočovječji organizam kojim struji Božji život spoznaje i ljubavi. Svjetlo, istina, ljepota, život. Ljubav! U nama prebiva, živi, radi, trpi i umire Isus Krist. Mi smo živi hramovi Božji. Kao loze na svom božanskom čokotu, mi smo uvijek na udaru paklenskog zmaja. On uvijek mrzi i progoni božanski elemenat u ljudskim gru-

dima.

2. "Tko mene ljubi, njega će ljubiti i moj Otac; k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti." To je eto posljednji uzrok, zašto sotona mrzi kršćane, djecu Božju, uzvanike na nebesku gozbu. Ta oni imaju da zauzmu njegovo mjesto u Božjem kraljevstvu slave. On je zavidan. Progoni, zlostavlja, muči. Mučio je Krista, zlostavljao svece, iskušavat će i nas. I što bude više Božjeg spoznanja i ljubavi u nama, tim ćemo jače osjetiti njegovu osvetničku pesnicu!

3. To je činjenica, koju potvrđuje 19-vjekovna povijest Crkve K. Navijestio nam je to sam Isus kad je rekao: "Mene su progonili, progonit će i vas"! (Iv 15, 2o). "Nije učenik nad učiteljem!" - "U svijetu ćete imati tjeskobu!" - "Svijet će se radovati, a vi ćete se žalostiti!" - "Ako svijet mrzi na vas, znajte da je na mene mrzio prije vas!" (Iv 15,18).

LJUBITI TRPLJENJE!

1. Ta je neoboriva činjenica kršćanskog života ponukala mnoge izabrane duše te su željele trpjeti i prezirane biti radi Krista. Sv. Pavao savjetuje prvim kršćanima da s veseljem nadopunjuju otkupiteljske muke Kristove. Apostoli se svi redom smatraju počašćenima, što mogu trpjeti za ime Isusovo. Sv. Ivan od Križa

smatra trpljenje za Krista najdragocjenijom stvari u ovom životu. Sv. Ignacije Antiohijski se smatra žitom Kristovim koje moraju samljeti zubi zvijeri, da postanu čisti hljeb Kristov.-

2. Trpjeti, dakle, znači: biti ljubljen od Boga, a ne: biti proklet. "Šaljem vas kao ovce među vukove!" Možda to ne će biti krvno mučeništvo. Ali bez moralnog se mučeništva još nitko nije posvetio. Jer kraljevstvo Božje silu trpi i samo ga silnici osvajaju! To se osvajanje mora odraziti barem u razapinjaju vlastitih požuda.- Tu već dodirujemo veliku tajnu zla!

3. Ima, naime trpljenja koje nije radi Krista, nego radi naših grijeha. Ima patnja koje su posljedica neuredna života, kazna za grijehe. No i te nam patnje donose svijetlo, očišćenje i posvećenje. Križ nikad ne unesrećuje. Od njega nam dolazi samo dobro i blagoslov! Možda osjećamo potrebu za promjenom mišljenja:

POTREBA PREORIJENTACIJE

1. Hajdemo u školu Božanskog Patnika! Otkrit ćemo mnogo toga što nas žulja. Spoznat ćemo, da li trpimo zato što smo Kristovi ili možda zato što nismo dosta Kristovi! - Otkrit ćemo bezbroj pogrešaka, grijeha, nedostataka. U toj su školi sveci naučili božansku mudrost: Bona-

ventura, Toma, Terezija...

2. Misterij križnoga puta - moramo tiho meditirati. Pojavni nam svijet ne smije prekriti objektivnu stvarnost. Naše se posvećenje odigrava u sjenama križa! Križni je put kraljevski put. On sigurno vodi u nebo...

3. Naš uspon na Golgotu ne laska našoj naravi. Ipak moramo. U tom je blagoslov. Promatrajući Sina Božjega, upoznat ćemo svoj životni put. U osobama koje prate Krista pronađimo sami sebe. Kako mi sudjelujemo u njegovoj muci i smrti? Da li kao mučitelji ili kao tješitelji? - Neka nas ne smeta vremenska udaljenost! Krist nastavlja svoje otkupiteljske muke! Gdje stojimo mi? - To će nam otkriće više koristiti, nego sva druga iznašašća. - Kad to otkrijemo, onda ćemo iskreno zapjevati: "Daj nebeski sveti Oče, da nam srce proplače!" I naše će srce zaista proplakati: bilo nad vlastitom bijedom, bilo nad neshvatljivim dokazima Kristove ljubavi!

II. KORIZMENA NEDJELJA "PAČISTA"

USTANOVA ZAVJETA LJUBAVI!

Čovjek je jedna trstika u svemiru, ali trstika misli, rekao je veliki matematički genij Blaise Pascal. Mi tvrdimo: Čovjek je jedini primjerak u svemiru koji misli, govori, slobodno se odlučuje; jedini primjerak koji stoji u sredini između dobra i zla, istine i laži, ljubavi i mržnje. Ljudsko je srce arena na kojoj se neprestano bori dobro i zlo, istina s lažima, ljubav s mržnjom, božanski element s demonskim zamkama.

No Srce Bogočovjeka Isusa Krista koje je imalo iznijeti najveću pobjedu i potpunu pobjedu istine nad lažima, raskrinkati "Oca laži i ubojicu ljudi od početka" te "razoriti djela đavolska", pada u središte navala đavola i njegovih pomoćnika. Njegova je borba, taktika, metodika i strategija najinteresantnija i najbolja, najsigurnija i najmjerodavnija. - Promotrimo je pobliže:

I. POČETAK KRISTOVA SVRŠETKA!

1. Početak Kristova smrtničkog svršetka obilježen je "svečanim ulazom u sve-

ti grad Jeruzalem". Narod je Krista dočekao kao Kralja mira! On je jašio na magaretu. Svijet je prostirao svoje haljine po putu. Mladež je trgala grančice sa cvijećem i bacala pred njega, a djeca su vikala: Hosana! Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje! - Bio je to posljednji Kristov triumf na zemlji u smrtnom tijelu. Triumf koji je kod sinova tame urodio zavjerom: "Bolje je, da jedan čovjek umre, nego da sav narod propadne!" Treba ga lukavstvom uhvatiti i ubiti!

2. Krist Gospodin koji je sve to znao, osta miran, veličanstven u svom nastupu i govorima. Niti ga je zavela slava svijeta, niti ga pokolebala zloba ljudi. Znao je, da će taj isti narod za tri dana vikati: "Raspni ga, raspni!" a ipak je prevrnuo stolove mjenjačima u hramu i bičem očistio dom Gospodnji. Parabola o neplodnoj smokvi, o zlim vinogradarima, o svadbi velikog kralja, kao i pitanje o vlasti i porezu, pogodilo ih je u živac. Kad im je na kraju još rekao da su "licemjeri", "pobijeljeni grobovi" i "legla gujinja" - sazrela je njihova odluka, da ga pošto poto maknu s ovoga svijeta.

3. Pomogao im je Juda Iškariot. Uvrijeđen, što se Magdalenina Nardova pomast nije skupo prodala i novac pohranio u njegovu blagajnu, otišao je pred Veliko vijeće i ponudio se, da im za novac potajno preda Isusa. Obećali su mu 30 srebrnika - cijenu za jednog roba! Juda je pristao!

II. OPROSNA VEČERA !

1. U tim časovima, kad su se neprijatelji skupili da Isusa lukavstvom uhvate, osude i ubiju, sabrao je Isus svoje prijatelje na oprosnu večeru. Njegovo je Srce bilo prepuno ljubavi. Nježnošću najbolje majke, Isus pripravlja svoje učenike na veliki rastanak.

2. "Draga djeco! Još sam malo s vama... Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja ljubio vas, da se i vi ljubite među sobom!" (Iv 13,33-35) - "Ovo je moja zapovijed, da se ljubite među sobom, kao što sam ja vas ljubio. Od ove ljubavi nitko nema veće, da tko položi život svoj za prijatelje. Vi ste prijatelji moji, ako činite, što vam ja zapovijedam!" (Iv 15, 12-14)

3. Ova nova Kristova zapovijed međusobne ljubavi onoga časa posta legitimacija kršćanstva. Gdje nema te njegove velike ljubavi, ljubavi duboke i požrtvovne, ljubavi jače od smrti, tu nema niti kršćanstva! Na tom stoji i pada sve! Ona je posljednja volja i želja i zapovijed Isusa Krista koji ide u smrt da dade najveći dokaz svoje ljubavi prema nama! - Razumijemo li te riječi umirućeg Bogočovjeka?! - Braćo! Ne ljubimo riječima, nego djelom i istinom! Koliko djelotvorno i požrtvovno ljubimo svoju subraću kršćane, toliko smo Kristovi učenici, njegovi prijatelji i braća, djeca ne-

beskoga Oca i uzvanici na nebesku gozbu! Koliko ljubimo, toliko ćemo biti ljubljeni i proslavljeni na nebesima! Koliko ljubimo, toliko ćemo posjedovati božanski mir Kristov.

4. Mir Kristov: "Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne dajem vam ja kao što svijet daje!" (Iv 14,27) To je mir savjesti, mir s Bogom, mir s bližnjim, mir sa samim sobom! U tom miru cvjeta cvijeće kršćanskih kreposti i zasluga. U njem sazrijevaju plodovi koje ćemo u vječnosti uživati. To je mir srca koje je našlo predmet svoje prave ljubavi! Ljubavi prema Bogu koja se razlijeva na bližnjega.- Stoga Spasitelj nastavlja:

5. "Gore srca!" - "Neka se ne plaši srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U kući moga Oca mnogi su stanovi... Idem da vam pripravim mjesto!" (Iv 14,1.2) "Ne ću vas ostaviti sirote; doći ću k vama... Ja živim i vi ćete živjeti." (Iv 14,18) "Tko mene ljubi, moju će riječ držati, i Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti". (Iv 14,33) "Ja sam trs, a vi loze. Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti." (Iv. 15,5). "Niste izabrali vi mene, nego sam ja izabrao vas, i postavio vas, da vi idete i da rod rodite, i rod vaš da ostane." (Iv 15,16) - Uzdignite, dakle, svoja srca k prekogrobnim neuvelim vijencima slave! Vaš je poziv divan! Vama je osigurana pobjeda i nagrada. Prebacite težište svoga života onkraj groba, i vi ste prebrodili sve zamke svijeta i sotone. Neka vas ljudi mrze kao što mene mrze, ali vam time samo povećavaju slavu i radost koju vam sprema Otac! "Zaista, zaista vam kažem: vi ćete plakati i jaukati, a svijet će se radovati; vi ćete se žalostiti, ali će se vaša žalost okrenuti u radost." (Iv 16,2o) "Vas sam Otac ljubi, jer ste vi mene ljubili." (Iv 16, 27) "Ovo sam vam kazao, da u meni imate mir. U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, ja sam nadvladao svijet." (Iv 16,33).

Može li najbolja i najidealnija, najnježnija i najplemenitija majka ljepše i utješnije govoriti i tješiti svoju djecu?! Svaka rečenica jedna propovijed! Svaka rečenica novi dokaz ljubavi. Svaka rečenica izljev mira i božanske radosti, utjehe i nade! "Sursum corda!" To je božanska ljubav prelivena u ljudske grudi. Zato Spasitelj pristupa u tom velikom času grandioznom djelu: Ustanovi Novoga Zavjeta Ljubavi u vlastitoj Krvi!

III. USTANOVA NOVOG ZAVJETA LJUBAVI

1. Isus uzima kruh u svete i časne svoje ruke, blagosivlje ga, lomi i daje svojim učenicima govoreći: "Ovo je moje tijelo, koje se daje za vas". Tako i kalež: "Ovaj kalež je novi zavjet u mojoj

krvi, koja se za vas prolijeva!" "To činite na moju uspomenu!" (Lk 22,2o)

Braćo i sestre! To je ljubav! Ljubav koja na rastanku ne daje sliku, zapis, srebro, zlato, - nego svoje tijelo i svoju krv, svoju dušu i svoje Srce! Tko pravo ljubi, mora predati samoga sebe na dar ljubljenome! Taj bi nas primjer morao zauvijek naučiti veliku, svetačku, božansku znanost ljubavi. Šupljim se frazama pogrđuje ljubav! Ljubav traži jedinstvo misli i osjećaja, želja i nakana, ideala i djelovanja - jedinstvo života. Ona ukida razliku između ja i ti.- To dokazuje i Kristova velikosvećenička molitva na posljednjoj večeri:

2. Kristova velikosvećenička molitva.- Ustanovu Novoga Zavjeta Krist zalijeva usrdnom molitvom: "Oče sveti! Sačuvaj ih u svoje ime, koje si mi dao, da budu jedno kao i mi." (Iv 17,11) "Posveti ih u istini. Tvoja je riječ istina!" (Iv 17,17) "Ali ne molim samo za njih, nego i za one, koji na riječ njihovu uzvjeruju u mene, da svi budu jedno... Ja u njima, i ti u meni, da ih veže savršeno jedinstvo, da svijet upozna, da si me ti poslao, i da si ih ljubio, kako si mene ljubio!" (Iv 17,2o-23) "Oče! Hoću da i oni, koje si mi dao, budu sa mnom, gdje sam ja, da gledaju slavu moju...da ljubav, kojom si me ljubio, bude u njima, i ja u njima." (Iv 17,24-26).

ZAGLAVAK:

Braćo i sestre! Možda još nikad nismo dublje razmatrali ove Kristove riječi i djela, što ih je Spasitelj svijeta izgovorio i izveo sat prije svoga hapšenja! Ako nas zanimaju posljednje riječi prijatelja, rođaka, oca, majke... koliko bi nas više morale potresti ove Kristove riječi i želje. Ako nam je riječ umirućega sveta, onda bi Kristov testamenat morao preobraziti naše srce! U isto vrijeme kad su mu neprijatelji spremali sramotnu smrt na križu, On je mislio na naš vječni život! U času zavjeta, On otkriva svoje Srce! Vode mržnje nisu mogle ugasiti ljubav božanskog Srca! Htio je, da nama svima svojom tjelesnom smrti preda svoj božanski život!

III. KORIZMENA NEDJELJA
(BEZIMENA!)

TJESKOBA, HAPŠENJE I PRESLUŠAVANJE

"Nitko nema veće ljubavi od ove, da tko položi život svoj za prijatelje svoje!" (Iv 15, 13) Svečanu ovu izjavu na posljednjoj večeri, Utjelovljeni Bog želi realizirati.-

REALIZACIJA LJUBAVI! -

"I otpjevavši pjesme zahvalne, izišoše na Maslinsku goru." (Mt 26,3o) Prijeđu potok Cedron, i dođu u zaselak Getsemani. Ovdje Isus ostavi svoje učenike govoreći: "Sjednite tu, dok ja idem onamo i dok se pomolim. I uzevši Petra, Jakoba i Ivana, poče se žalostiti i plašiti. Tada im reče: Žalosna je duša moja sve do smrti!" (Mt 26,36-38).

Braćo i sestre! Ovdje počinje Kristov misterij u strogom smislu riječi. Čitav je život imao pred duševnim očima križ, mnogo je o njemu razmišljao i govorio, čvrsto je odlučio da će popiti kalež što mu ga pripr avi Otac, da nam tako dade najveći dokaz svoje ljubavi; a sada, eto, kad se sasvim približio taj čas, sada se poče plašiti i žalostiti!

I kao da je u njegovoj duši nastala neka kriza, pozove svoje najmilije: "Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!" Kao da se osjetio užasno osamljen! Ostavlja učenike i malo podalje baca se na lice te usrdno vapi: "Oče moj, ako je moguće, neka me mimoiđe kalež ovaj; ali ne kako ja hoću, nego kako se tebi sviđa!" (Mt 26,39)

Isuse Kriste, Spasitelju naš dobri, reci nam kako je došlo do te krize u tvojoj duši? Zar Ti nisi govorio da dobar Pastir daje život svoj za ovce svoje?! Zar se i Ti bojiš nasilne smrti u naponu svoje muževne snage, zdravlja i ljepote?! : Ne! Nego ovo je čas tame, čas kušnje! Kristov misterij - koji se mnogo puta ponovio u životima svetaca.-

Neuslišan, srvan, slomljen, pritisnut zlim slutnjama, žalostan i dršćući, Krist se diže sa zemlje, te dolazi k svojima po utjehu, ali njih nađe gdje spavaju: "Zar niste mogli jedne ure probdjeti sa mnom? Bdijte i molite, da ne padnete u napast. Duh je istina voljan, ali je tijelo slabo" (Mt 26,4o.41).- Tijelo, ljudsko tijelo, raspadljivo tijelo, smrtno tijelo... dršće pred strahotama smrti. Kao da nagonski osjeća gorki plod grijeha, pa tolikom snagom pritišće duh, da se ovaj ponovno baca na koljena govoreći: "Oče moj, ako me ne može mimoići ovaj kalež, da ga ne pijem, neka bude volja tvoja!" (Mt 26,42).

Ali nije samo tijelo drhtalo zbog predviđenih strahota razaranja, drhtao je i Kristov duh, čitava njegova ljudska narav koja je morala postati Hostijom na žrtveniku križa. I ta ga ljudska narav i po treći put baca na koljena da usrdno zavapi: "Oče! Ako hoćeš, odnesi ovaj kalež od mene; ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!" (Lk 22,42) Sada su ga pritisle sve ljudske opačine, sve ljudske nevjere, nesloge i izdajstva, svetogrđa i nevina krv, kletve i mržnja, zavist i zloba... sve, što su ljudi zgriješili od postanka svijeta i što će sagriješiti do njegova svršetka.

K r v a v i z n o j :

Da su to materijalna bića, smrskala bi njegovo tijelo; ali jer su grijesi negacija dobra, pritisli su samo njegov duh u tolikoj mjeri da je taj duh, zbog uske veze s tijelom, zgnječio tijelo, te se ovo počelo znojiti krvavim znojem. "I njegov je znoj bio kao kapljje krvi, što su tekle na zemlju." (Mt 22,44) Krvavi znoj! - Kristov misterij! Velika tajna! Božanska tajna u Kristovoj povijesti. Iako mi to ne ćemo nikada pravo razumjeti, ipak će to za nas predstavljati veliku utjehu i pouku. Pouku, da je tijelo slabo, makar je duh voljan, da svojom vlastitom snagom ne možemo ništa dobro polučiti, da samo Bog može čovjeka pravo utješiti i ojačati, da nikada ne izgubi-

mo iz vida Božju volju; da je u potpunom predanju sav naš mir, napredak, bogatstvo, veličina i sreća. - Utjehu: Kad dođu kušnje ili napast, nije time sve izgubljeno. Kad je Spasitelj svijeta, Sin Božji, morao doći u krizu s obzirom na izvršenje svoje mesijanske misije, onda će i naš idealizam, naše zvanje, zapasti u višestruke krize. Svi moramo proći Getsemani tjeskobe. Bez straha i žalosti još nitko nije ostvario dobro! U takvim teškim časovima ne smijemo očekivati utjehu od ljudi, nego od Boga! Naša molitva mora tada postati usrdnija! I ako ne budemo uslišani, poput Krista zadobit ćemo od Boga snagu da se mirno predamo vodstvu očinske providnosti Božje.

K r i s t o v o h a p š e n j e

Isus se predao Očevoj volji! Došao je anđeo i ohrabrio ga. On ustaje, ide k učenicima, poziva ih da ustanu jer se približio izdajica Juda. Rulja, ološ, čankolizi i ulizice što pužu i gmižu oko hrama i Velikog vijeća već dolaze s toljagama pred Pobjednika tijela, čiji su se učenici razbježali. Vodi ih potkupljeni učenik Juda. On pristupi Kristu i poljubi ga!

"Prijatelju, zašto si došao? - Zar poljupcem izdaješ Sina čovječjega?" - Izdajica, prodavač Krvi ništarijama (Papini, str.359), nije dao od-govora. Njegov

je čin, on to znade, profanacija ljubavi, zloupotreba prijateljstva, kaljanje ustiju, koja su u zemaljskome paklu izgovarala najraskije riječi... Judina je šutnja bio najglasniji odgovor, odgovor koji bismo mogli ovako formulirati: "Ja sam izdao Boga! Meni ništa više nije sveto! Preostaje mi još samo uže, da se obješim!"

"Koga tražite?" - "Isusa Nazarećanina!" - "Ja sam! Ako dakle mene tražite, pustite ove, neka idu!" Petar pograbi mač i odsiječe uho Malku, Kajfinu sluzi. "Vrati mač svoj u korice! Tko se mača hvata, od mača će i poginuti! Evo zakona, kojim Bog upravlja svijetom! Upamtimo ga dobro! "Tko se mača hvata, od mača će i poginuti!"

SPREMNOST NA ŽRTVU!

Iako je bio spreman na žrtvu, ipak se potuži na njihovu podlost: "Kao na razbojnika izađoste s mačevima i s batinama. Kad sam bio svaki dan s vama u hramu, ne pružiste ruke na mene; ali ovo je vaš čas, čas i vlast tmine!" (Lk 22, 52. 53) - Sjetite se, braćo i sestre, koliko ima podlosti u ljudskim srcima! Kako ona grozno boli plemenite duše! Ne čudimo se i ne snebivajmo se ako i nas katkada snađe čas tame i vlast tmine! Tijelo nam smije vezati, ali duh mora ostati slobodan! Ova prividna pobjeda zla mora nama postati poticaj za dobro!

KRISTA OSUĐUJU NA SMRT!

Veliko je vijeće na okupu. Čekaju novozavjetnu žrtvu. Janje se Božje vodi na zaklanje. Odluka je već davno pala. On mora umrijeti. Ali se svemu mora dati zakonska forma. - Ana već čeka. Zarobljenik ulazi. Talog ljudskoga društva sluša. Ana pita Isusa za učenike. Isus šuti. Ne izdaje one koji su njega izdali. Tada ga zapita za nauku. Gospodin mu odgovara: "Pitaj one, koji su slušali!" Ana se namrgodi. Ulizica ćušne Isusa. Isus: "Ako sam zlo rekao, dokaži, ako sam rekao dobro, zašto me biješ?" Za plaćenike i hulje će uvijek biti osobiti užitak da zlostavljaju nevine, koji su lišeni svake obrane! - Nasta neugodna šutnja. - Ana posla Svezanoga svome zetu, velikom svećeniku Kajfi!-

Josip Kajfa i oko 70 svećenika, književnika i starješina s mnoštvom plaćenika već nestrpljivo čekaju svoj bogati plijen. Osuđenik ulazi kao Janje među vukove. Nastupaju lažni svjedoci: "Mogu razoriti hram i za tri ga dana opet sagraditi!" - Krist šuti! Ta je šutnja strahovito vikala.

MUČENIK ISTINE!

Kajfa! "Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božji!?" - Isus: "Ti kaza. Ali ja vam velim: Odsada ćete vidjeti Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane sile Božje

i dolazi u oblacima!" - Time je izrekao svoju smrtnu osudu! Mučenik za istinu! Upozorio je halje na svoj drugi dolazak! Onda će On suditi! Ali u svojoj zlobi, krvoločne zvijeri misle samo na Krv! Svi zajedno hine užas, blasfemiju. Kajfa razdire haljine vičući: "Pogrdio je Boga! Što nam trebaju više svjedoci!? Evo sada ste čuli. Što mislite?" - Oni: "Zaslužio je smrt!" (Mt 26,65.66) I tako je Sin Božji

U IME BOŽJE OSUĐEN NA SMRT! - Onaj koji nam je donio život osuđen je u ime Božje na smrt! Osuđen je zbog toga što se drznuo kazati istinu. Istina je uvijek skupocjena. Gotovo uvijek se plaćala slobodom. Ovaj puta, jer je božanska, plaća se glavom - životom! Osuda na smrt, koja je već davno prije sazrela u njihovim srcima, sada je dobila zakonsku formu. I time je ova pravna maskerada završena. Sudska je komedija svršena. Božanski je osuđenik predan životinjama u ljudskom liku da se s Njime malko našale.

UŽASNA ZABAVA:

Podivljalom je čovještvu najveća zabava, kad se smije naslađivati tuđim mukama. Jedan Mu od starješina pljune u lic i tako dade dozvolu puzavcima da ga tuku, natežu, ćuškaju. Ne mogavši izdržati njegov pogled, zavežu mu oči, pa nastave s užasnom zabavom govoreći: "Proreci nam, Kriste, tko te udari?!" (Lk 22,63.64).

PRIMJENA: Ovdje moramo stati. Vrijeme nam ne dopušta dalje. Ako rečeno pohranimo u svoja srca, stekli smo veliku mudrost: potpuno predanje Providnosti, mirno podnošenje ljudske zlobe, šutjeti i trpjeti u časovima tame, za dobra djela primati pogrde i udarce, za istinu umrijeti - to je sudbina Kristovih učenika. "Srce Isusovo, nasićeno pogrdama, smiluj se nama!"

IV.KORIZ. N.
SREDOPOSNA

BOG NA LJUDSKIM SUDOVIMA

Novozavjetno se vazmeno Janje vodi na zaklanje. Isus Krist, Jaganjac Božji, mora umrijeti jer se usudio reći istinu da je pravi Sin Božji. On se u ime Božje mora pogubiti. Ali Veliko vijeće ne može nikoga pogubiti. Osudu mora potvrditi rimski upravitelj Poncije Pilat. Tog su oholog Rimljanina Židovi mrzili iz dna duše. On je za njih bio znak tuđeg gospodstva i vlastitog ropstva. Ali mržnja na Isusa bila je jača i dublja, pa se trebalo pokloniti neprijatelju, da se ubije Prijatelj!

ISUS PRED PILATOM!

Rano ujutro dovedu Isusa pred Herodovu palaču gdje ga dočeka zlovoljan Namjesnik u svečanoj togi. "Sveta" se rulja ne usudi u palaču jer tu imade kvasca. Okaljali bi se kvascem pa ne bi mogli blagovati Pashu. Ali Krv ih nevinoga Krista ništa ne uznemiruje. Kako je ogavan taj farizeizam! Gutaju deve, a komarce procjeđuju! Na nevinom vide zlo, a ne primjećuju smrtni zadah svojih trulih srdaca.- Pilat izlazi: "Kakvu tužbu iznosite protiv ovog čovjeka?" (Iv 18,29) - "Kad ne bi bio zločinac, ne bismo ga doveli k tebi!" (Iv 18,3o). "Uzmite ga i o

sudite mu vi po svojem zakonu!" (Iv 18, 31). "Mi nemamo pravo nikoga pogubiti!" - viknu svi u jedan glas. - Namjesnik se uozbilji. Zašto ove zmije toliko i tako sikću na tog čovjeka?! Zašto traže njegovu smrt? - Sigurno je to neki vjerski zanesenjak!? - No "pobijeljeni grobovi" znadu, da Pilata mogu pobijediti samo njegovim oružjem; "legla gujinja" imaju gotov plan: sve se mora prebaciti na političko područje i pozvati se na cara u Rimu, da se poganin ne nasmije kad mu reknu, da se gradi Sinom Božjim. Moraju ga dakle prikazati kao buntovnika i zavodnika, koji podiže narod na bunu. - "Ovoga nađosmo, gdje buni naš narod i zabranjuje davati porez caru, i još govori, da je On Krist, Kralj!" (Lk 23,2) Gle, kako zloba izvrće misli i podvaljuje! Tko se jednom odvaži da pije krv pravednika, ne preza ni pred kakvim drugim zločinom! - Pilat pozove Isusa nasamo u sudnicu: "Jesi li ti židovski kralj?" (Lk 23,3) - Isus šuti! Kako će neznabošcu objasniti svoje kraljevstvo istine i milosti, svetosti i ljubavi? - Pilat se čudi. Isus upita: "Govoriš li to sam od sebe ili su ti to drugi kazali o meni?" -Kako fina opomena! Zar ne vidiš zavist i zlobu!? Zašto slušaš? - Pilat: "Zar sam ja Židov? Što si učinio?" - "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta..." - "Ti si dakle kralj?" - "Ja jesam Kralj. Ja sam se zato rodio i došao na svijet, da svjedočim istinu; svaki koji je od istine, sluša glas moj." Pilat: "Što je istina?!"

(Iv 18,36.37) I iziđe iz sudnice!

HOTIMIČNI SLIJEPCI!

Hotimični slijepac! Zarobljenik i poklonik materije, nije shvatio Krista. Imao je sreću na kojoj mu milijuni zavide, da tjelesnim očima gleda i razgovara s utjelovljenom istinom; ali je Pilat nije uočio. Pojavni ga svijet duhovno zaslijepio. Promjene i gibanja, relativizam i subjektivizam doživljavanja onesposobio ga za spoznaju nepromjenljive, objektivne i apsolutne stvarnosti!- Da je bio malo ponizniji, mogao je postati dionikom i poklonikom vječne i apsolutne Istine! Ali Pilat je, nažalost, ostao hotimični slijepac! O kamo sreće, da je ostao zauvijeke osamljenom pojavom na ovom svijetu!

POKUŠAJ OSLOBOĐENJA!

Iako nije volio metafizičke probleme, Pilat ipak nije želio nositi odgovornost za nevinu krv pa je pošao da navijesti nevinost optuženoga. U tom ga utvrdi i žena njegova Klaudija Prokula: "Nemoj se ti ništa miješati u stvar ovoga Pravednika, jer sam noćas mnogo pretrpjela radi njega!" Pilat, uvjeren da je u pravu, izađe pred narod pa reče: "Nikakve krivice ne nalazim na ovom čovjeku!" - Ali krvopije viču: "On buni narod... počevši od Galileje pa sve do Jeruzalema!" - E dobro, pomisli Upravitelj, Herod Antipa je tu. Poslat ću ga

k njemu, neka ga on sudi!

ISUS PRED HERODOM!

Herod Antipa je sin Heroda, koji je u Isusovu djetinjstvu dao poklati nevinu dječicu! Čovjek koji je živio sa ženom svoga brata - Herodijadom! Krvnik koji je u Maheronskoj tvrđavi, za ljubav plesačice Salome, dao odrubiti glavu Ivanu Krstitelju. I taj se čovjek obradovao susretu s Kristom za kojega je čuo da čini mnoge čarolije. Mislio je, vjerojatno, da će Čudotvorac iz Nazareta, i njega zabaviti sa svojim čudesima. Postavio je Isusu mnoga pitanja. Ali Krist ne odgovori nijedne jedincate riječi. Podla lisica ne zaslužuje riječ Božanskog Učitelja! Poražen šutnjom daje Isus[u] bijele haljine koje makar simbolički naznačuju Njegovu nevinost i kraljevsko dostojanstvo. I tako je Isus u bijelim haljinama vraćen Ponciju Pilatu.-

BIČEVANJE I KRUNJENJE

Pilat se našao u nemaloj neprilici. Htio je spasiti Nevinoga, pa izađe s prijedlogom: u vas je običaj da vam za blagdan pustim jednoga sužnja. Koga dakle želite da vam pustim: Kralja vašega ili razbojnika Barabu? Oni poviču: Pusti nam Barabu! Namjesnik pomisli: kad budu vidjeli krv i modrice, možda će se zadovoljiti tim predujmom smrtne kazne i pustiti Pravednika. Stoga predade Isusa vojni-

cima da ga bičuju. Vojnici svuku Isusa, privežu ga uza stup sramote, te ga nemilosrdno isprebijaju volovskim žilama koje su na kraju imale željezne kuglice. I tako ponovno poteče božanska Krv za grešnike. Na Otkupitelju se ne nađe nijednoga zdravoga mjesta, od tjemena do pete sve jedna rana! Udarci padaju, rane se otvaraju, Krv teče! Mnogi su pod takvim udarcima izdahnuli. Isus je izdržao. Izdržao je za nas! Njegovim smo modricama izliječeni. - Iza tog krvavog bičevanja vojnici ispletu trnov vijenac, stave ga na glavu Isusu pa ga ogrnu grimiznim plaštem, a u ruke mu utisnu trstiku, kao kraljevsko žezlo. Tako urešenu pristupali su mu i govorili: Zdravo kralju židovski! - i ćuškali ga. - To je druga strašna zabava i šala s Kraljem kraljeva. Prvi put su se naslađivali Kristovim mukama hramski sluge u dvoru velikog svećenika Kajfe, sada se s Kristom na vojnički način zabavljaju rimski vojnici u Namjesnikovoj palači! - Kako grozno ponižen̄je pred predstavnicima duhovne i svjetovne vlasti!

"EVO ČOVJEKA!"

U tim strašnim časovima i poslu prekine Poncije Pilat užasnu rabotu. Došao je po Isusa da ga ovako ponižena, u crvenoj vojničkoj kabanici, s trskom u ruci i trnovom krunom na glavi, izvede pred narod. I tada padnu znamenite riječi: "Evo čovjeka!" Htio je reći: Evo ranjenog i poniženog čovjeka! Kako strašno izgleda! Nasladite se i nasitite njegovim mukama! - Ali razjarena je svjetina vikala: "Raspni ga, raspni!" - "Kakvo je zlo učinio?" - "Raspni ga, raspni!" - "Ne nalazim nikakve krivice na njemu!" - "Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru, jer svaki koji sebe smatra kraljem, protivi se caru!" (Iv 19,12). Čuvši to, Pilat se poboja pobune i prijave u Rimu. U podne uzme vode, opra ruke govoreći: "Ja nisam kriv krvi ovoga pravednika; vi ćete odgovarati!" A sav narod odgovori: "Krv njegova na nas i na djecu našu!" (Mt 27,24-26). I preda im Nevinoga, da Ga razapnu!

IZVODI I ZAKLJUČCI:

Braćo i sestre! - Tako je eto prošao sam Bog na ljudskim sudovima! Četiri su ga mogućnika preslušavala, i sva četvorica u srcu priznala da je nevin, a ipak su ga svi osudili na smrt! Ana i Kajfa zato, što se usudio reći istinu, Herod i Pilat iz straha pred ljudima, a narod da omili svojim gospodarima. Kako je to potresno, strašno i poučno!

OD SVIH DOBRIH NAJBOLJI, od svih nevinih najneviniji, od svih pravednika Najpravedniji, od svih milosrdnih najmilosrdniji - Isus Krist, Bogočovjek, u svojoj ljudskoj povijesti prošao je najgore,

najstrašnije, najnepravednije... Za divan nauk istine sasut je strijelicama laži i podvala, za riječi utjehe i praštanja dobio je poruge i kletve, za čudesna ozdravljenja krvavo bičevanje... Najsvetiji je zapostavljen razbojniku, Najmudriji nosi luđačku košulju, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara ima trnovu krunu na glavi i trstiku u rukama,da bi obavijen crvenom vojničkom kabanicom primao "kraljevske počasti" - ćuške i čupanje brade! Sudac svih umova i srdaca biva osuđen na najsramotniju smrt - na križu! - Stranac ga i poganin Pilat proglašuje nevinim, a izabrani vjernici traže smrt.

KRISTOV MISTERIJ!

Potresna i životna tragikomedija! Svi su uvjereni da je Krist nevin, ipak svi hine pravdu i u ime pravde traže smrt. Kakvo pretvaranje! Kakva sudbonosna laž i zloba! Kristov misterij se nastavlja!

Božanski je Kristov elemenat u ljudskim grudima uvijek tako prolazio na ljudskim sudovima. Pravi će kršćanin uvijek biti pod udarom laži, kleveta, poruga i kletva, pljuvačke i udaraca, zlostavljanja i osude! - Stoga se pravi kršćanin više ničemu na svijetu ne smije čuditi! Ni na čemu sablazniti!

PRIMJENA:

Braćo i sestre! Ispitajmo se danas savjesno, da li mi kao Krist primamo zlo za dobro ili možda dobro vraćamo zlom? Da možda ne mrzimo one koji nas ljube?! - Isus je ljubio i zato su svi zamrzili na njega. Htio je spasiti ljude od vječnoga ognja i zato su ga svi nastojali upropastiti. Zabranio je ljudima suditi i zato su ga svi osudili. Uskrisivao je mrtve i stoga je - morao poginuti!Kako je strašna logika i praksa ovoga svijeta. Tako će to biti do konca vremena kada se Osuđeni pojavi kao jedini Sudac. On će tada izreći pravu istinitu osudu svojim sucima. Njegova će osuda biti konačna! Pripravimo se na taj konačni sud!

V. Kor. nedj.
GLUŠNICA

"ČOVJEK BOLI" i "ŽALOSNA GOSPA"

"Cijelo se proljeće može sakriti u jedan jedini pupoljak, a u malo ševino gnijezdo u brazdi može da stane sva radost, što navješćuje ružičasto rumenilo zore". (Oscar Wilde). Svu radost ljudi možemo sažeti u riječ "ljubav", a cjelokupnu bol ljudi možemo izraziti rječju "smrt!"

Tako je bilo i u Srcu Isusa Krista i Bogorodice Majke Marije kad su se njihova srca susrela na putu prema Golgoti. - Ova dva najsvetija i najčistija, najnježnija i najosjetljivija Srca koja su se uopće nalazila na ovome svijetu, najviše su se međusobno ljubila i podjednako međusobno dijelila sve radosti i žalosti života. To nije bila zajednica, nego jedinstvo; jedinstvo misli i želja, osjećaja i nakana, ideala i djelovanja; to je bilo jedinstvo savršene ljubavi.

NA KRIŽNOM PUTU:

Isus je razumio Mariju, Majka je razumjela Dijete. I dok je Isus trpio smrtnu tjeskobu u Getsemaniju, osudu i pogrde na dvoru Velikog svećenika Kajfe, mučna preslušavanja kod Pilata i izrugivanje kod Heroda, pa krvavo bičevanje i krunjenje po rimskim vojnicima: Marija je podalje po želji samoga Isusa s njime zajedno trpjela i molila. To je, nakon Judina poljupca i Petrova zatajenja, bila jedina osoba koja je u najintimnijem sjedinjenju suosjećala s Kristom i koja je na taj materinski način tješila Božansko Srce Isusovo onda kad su Ga svi osuđivali i izrugivali, napuštali i zlostavljali.

No na Kristovu mrtvačkom sprovodu Majka mora sudjelovati. Ona mora pratiti svoje Dijete na stratište. Ona mora s Njime zajedno ispiti kalež boli sve do dna! Kako bi inače postala Suotkupiteljica i Djeliteljica svih milosti odnosno zasluga koje je stekao Isus svojom pregorkom mukom i smrću na križu! Kao što je Pramajka Eva sudjelovala u upropaštavanju tako Marija mora aktivno sudjelovati u spasavanju ljudskoga roda.

MARIJINE BOLI:

I mi ne znamo tko je pri susretu na Križnom putu više patio: Sin ili Majka. To bi možda bolje pogodile majke koje su prisustvovale osudama, operacijama, agonijama i smrti svoje djece. Morali bismo to doživjeti da bismo mogli ispravno ocijeniti materinske boli i žalosti. Znam jednu majku koja je, saslušavši smrtnu osudu svoga sina, pojurila da se baci u rijeku (Kupu) i utopi. I da je ljudi nisu fizički spriječili na tom

bijegu, ucviljeno bi se srce smirilo u mutnim valovima rijeke.- Majčino je naime srce najosjetljiviji instrumenat za primanje boli. Kod nje kapacitet ljubavi raste paralelno s potencijalom patnje. A kod Marije je bila najveća moguća ljubav prema Isusu pa je, prema tome, i njezina bol rasla do nama neslućenih razmjera.

SUSRET S MAJKOM!

Predaja govori (Evanđelja ne spominju tada već opće poznatu činjenicu) da je Majka Marija pošla na Kristov križni put da s Njime osjetljivo podijeli sve pogrde i patnje njegovih posljednjih trenutaka. Četvrta nam postaja tradicionalnog križnog puta predočuje taj prizor. Kako je morao biti bolan taj susret: Isus sav u ranama, krvi, znoju i sukrvici, pod trnovom krunom, usred vojnika, svezan... tetura pod svojom smrtnom posteljom. Izgleda kao živi mrtvac! Kao da nema ni kapi krvi u Njemu. Nema obličja ni ljepote!- Što je mislila Majka, što je osjećao Sin - ne znamo! Ali sigurno su svojim pogledima izmijenili svoje misli, osjećaje i ljubav! Oni su se razumjeli! U njihovu je pogledu bila sva bol svijeta. Nasta ohrabrenje s jedne i druge strane. Isus više nije sam! Majka trpi s Njime! Ona pije isti kalež po potencijalu materinske ljubavi.- Motiv im je isti: ljubav jača od smrti!

"VELIKA SVEĆENICA"!

Njezina ljubav i bol postigoše svoj vrhunac tek na Golgoti kada su njezina Jedinca pribijali na križ. I dosada su sve pogrde i psovke pogađale i njezino materinsko Srce. Ali sada je svaki udarac u glavicu čavla, i svaki čavao probo njezino bezgrešno Srce. Krv koja je brizgala iz novootvorenih rana zamračila joj je pogled u bezdan Kristove ljubavi.

Ali nije jaukala, nije ridala, nije padala u nesvijest. Ona trpi kao nitko prije ni poslije Nje. Trpi i šuti!- Da li baš šuti?! Ne! Ona moli! Ona žrtvuje! Koga? Ona žrtvuje svoga Sina nebeskom Ocu za naše grijehe! Ovo Božje Janje - njezino je Dijete! Ovo uskrsno Janje - njezino je Tijelo i Krv! Ona Mu je dala ljudsku narav kao najsvetiju Hostiju za Novozavjetnu Žrtvu. Oltar je križ na kojem umire Božji i Marijin Sin! Marijina se Krv prolijeva. Ona je u ovom svečanom trenutku ljudskoga roda Velika svećenica, koja sada prikazuje sv.Misu nebeskom Ocu za svu djecu Božju.

MAJKA KRŠĆANA:

Umirući joj sada govori: "Ženo! Evo ti sina; Ivanu: "Evo ti Majke!" To je testamenat umirućega Krista. Marija postaje Majkom cjelokupne djece Božje. Aktivna suradnja u novozavjetnoj Žrtvi stvara Mariju Suotkupiteljicom i Djeliteljicom svih milosti.

Iako patnja raste sa žrtvom, ljubav postizava svoj vrhunac. Tajinstvena pretvorba njezina bića već je ostvarena. Od Majke - evo Velike Svećenice; od Suotkupiteljice evo Djeliteljice svih milosti! Odsada će Ona svim budućim generacijama davati Isusa! Davat će Spasitelja, Otkupitelja, Usrećitelja!

Na to Ju je pozvala ljubav! Za tu Ju je misiju osposobila patnja. Isusa je rodila bez boli, a nas je isplatila najosjetljivijim žrtvama svoje materinske ljubavi prema ljubljenom Jedincu. Odsada Ona više nije obična Žena-Majka. Ona sada ulazi u tajnu našega otkupljenja kao djelotvorni faktor, a dosljedno tome i u izgradnju naše vječne sreće!

VJEČNI MOTIVI:

Ona je, istina, kao djevičanska Majka, imala svoje izabrane radosti s Božanskim Djetetom: i kao "slatka Madona" i "sretna Majka". Ona podjednako ulazi u umjetnost kao i u ljudska srca, da bude vječni ideal svim djevojkama i majkama. MADONA! Madona s Djetetom! Taj nas prizor neodoljivo privlači i zanosi. Svaka kršćanska kuća ima barem jednu Madonu!

Ipak je "prognanim sinovima Evinim" mnogo bliža i srcu priraslija Žalosna Gospa ili PIETA koja iza velike žrtve na Golgoti u svoje materinsko krilo prima zaklano Božje Janje i svoje Dijete, da Ga mrtva miluje i cjeliva kao što je to

za Njegova djetinjstva činila. Ona Mu je očistila lice od znoja, krvi i pljuvačke. Ona Mu je povadila trnje iz glave. Ona Ga je zamotala u čisto i bijelo platno i njegove rane zalila uljem. Ona Mu je mrtvome tepala riječi nježne i bolne ljubavi kao nekad dok Ga je kao nejako Dijete povijala u pelenice.

NIJE SLUČAJ:

I nije slučaj, nego odluka mudre Providnosti Božje da je u tom njezinu bolnom stanju žalosti još više štujemo, slavimo i ljubimo, nego u njezinim divnim materinskim radostima za Kristova života. Tu naime jasnije i bolje upoznajemo veličinu njezine duše, snagu njezina Srca i ogroman potencijal njezine ljubavi!

Mi Je muškarci možda nikada ne ćemo pravo razumjeti, ali majke će kroz sva vremena na tom primjeru crpiti snagu za veliku žrtvu materinstva. Pieta postaje vječna utjeha majkama!

PRIMJER:

U Kokin-Kini dođe očajna žena pred apostolskog Vikara pa mu reče: "Oče dragi! Moj jedinac koji je zajedno sa mnom primio krst osuđen je radi svoje vjere na smrt! Šta ću ja jadna bez njega? On je štap moje starosti!" - Znajući biskup da tu ne pomažu ljudske riječi, prihvati

staricu majku za ruku, pa je šutke povede pred 4., 12. i 13. postaju Križnoga puta. - "Razmatrajte Prežalosnu!" - reče i pusti staricu da se isplače.- Duboko ganuta primjerom Prežalosne, starica majka pođe hrabriti svoga sina. Teška srca ali mirne duše blagoslovila je i poljubila svoga jedinca, ispratila ga na stratište i prostrla plahtu pod mučilište, da uhvati krv mučenika. Nakon velike žrtve sina, starica majka je veselo nosila mrtvu glavu svoga jedinca - Kristova mučenika!

PRIMJENA:

Braćo i sestre! U tuzi i boli, bijedi i nesreći - pohitimo i mi pred Čovjeka boli i Žalosnu Majku Mariju! Odande će nam sinuti svijetlo i snaga, utjeha i radost što možemo i mi nešto žrtvovati iz čiste ljubavi prema Bogu.

Čovjek boli i Žalosna Gospa ostaju vječna propovijed svim generacijama o strahotama grijeha, o vrijednosti ljudske duše i ozbiljnosti života. Dvije Bogu najmilije Osobe - Isus i Marija - jesu i ostaju najveće patnice sviju vremena!

Smijemo li mi - iza tih spoznaja križ smatrati Božjom kaznom?! Smijemo li bježati pred križem? Isus i Marija daju nam u svojoj patnji najveći dokaz svoje ljubavi! Zar ćemo otkloniti priliku da im ljubav vratimo ljubavlju?!

MOLITVA:

Isuse i Marijo, najveći patnici svijeta, dajte nam tu milost da ne samo teoretski, nego i praktički shvatimo vrijednost trpljenja pa da ga srcem uzljubimo. Veličina je čovjeka u njegovoj ljubavi, a ljubav se dokazuje žrtvama. Najveći se dokaz ljubavi plaća glavom! - Tko sve žrtvuje sve dobiva. Ljubav za ljubav! Pomozite nam, da to ostvarimo!

VI. Kor. n.
CVJETNICA

DRAMA BOŽANSKIH RAZMJERA

Najveći poraz, što ga čovjek može doživjeti pred ljudima, jest: da bude proglašen zločincem, luđakom, zavodnikom, i kao takav da bude osuđen na kaznu smrti vješanjem.

Tim je putem na ovom svijetu prošao utjelovljeni Bog - Isus Krist, Sin Božji i Spasitelj svijeta.-

KRISTOV ŽIVOTNI PUT

1. Nije bio ružičast, posut cvijećem ili ružama. Rođen u štali, morao je u nejakoj dobi bježati u Egipat. Svoje je najnježnije djetinjstvo proveo u tuđoj i neprijateljskoj zemlji. Kušao je izbjeglički kruh! Povrativši se u Nazaret živi skromno u poslušnosti i radu. Čitava mu je mladost provedena u skromnosti, radu i molitvi.

2. Kad je u 3o-toj godini započeo svoj mesijanski poziv, činio je samo dobro, a žeo samo zlo. Učio je neuke, a ti su ga napustili i osudili. Liječio je gubavce, oni mu nisu došli ni zahvaliti. Blagoslivao je djecu, a ta su ga djeca

kasnije zlostavljala i vikala: "Raspni ga!" Dizao je mrtve, a ljudi su zatražili njegovu smrt! Učio je da treba caru dati carevo, a Bogu Božje; no svjedoci su na sudskoj raspravi tvrdili da zabranjuje cezaru davati porez. Propovijedao je kraljevstvo Božjega mira, a oni su ga optužili da buni narod. Propovijedao je milosrđe i ljubav, a žeo je okrutnost i mržnju. Ukratko: činio je dobro svima, "prošao je zemljom čineći dobro", a za nagradu je primio samo pogrde, optužbe, ćuške, pljuvačke, poniženje i udarce za tijelo i dušu. Donio je život, a svijet ga je lišio života. Izdan od učenika, napušten od prijatelja, osuđen od svećeničkih i narodnih starješina: Isus je po poganinu Pilatu proglašen nevinim, ali ipak osuđen na sramotnu smrt na križu. Sam je morao nositi svoju tvrdu smrtnu postelju na Kalvariju da ondje bude pribijen na drvo sramote.

3. Umire u krajnjoj zapuštenosti od Boga i od ljudi! - Kad se njegovo tijelo pretvorilo u lomaču boli, čuo se grohotan smijeh ispod križa. Kad se kao crv previjao od muke, ljudi su posprdno govorili: "Drugima je pomogao, a sam sebi ne može pomoći! Ako je Sin Božji, neka sada siđe s križa, pa ćemo mu vjerovati!" - Sada se najbolje vidi, kako je varao narod! Predstavljao se kao Mesija i gradio se Sinom Božjim i nekakvim čudnim kraljem, a sada bespomoćan umire, napušten od svih svojih učenika! Zar ni-

je bio ništarija, bijedni i lažni prorok!-

PRIVIDAJI I OBMANE!

1. Kako su to bolne i potresne činjenice! Čini se kao da je potpuno promašio svoj životni poziv! Izgleda kao da je Krist - Bog na svim linijama svoga života pretrpio užasan poraz!- Ta sve Mu se okrenulo naglavce: kraljevstvo mu se srušilo, čim su Ga raspeli! Dobar glas mu je uništen lažnim svjedocima i osudom! - Ljubav se naroda rasplinula, kad su vikali: Raspni ga!

2. Od rođenja u štali do smrti na križu neprestano dobiva udarac za udarcem. Pa i sav javni rad donio mu je samo šačicu ljudi koji su se u tamnim časovima progona odmah razbjegli kao poplašene ptičice kad navali jastreb.

3. Tako je prošao i njegov pokušaj da očisti hram Božji. Doživio je udarac za udarcem, porugu za porugom, osudu za osudom, sramotu za sramotom! Kao da ga zbilja sam Svevišnji progoni i udara bez milosrđa na najosjetljivijem mjestu. I tako to potraja sve do nakraj života. Štoviše, svršetak je njegova zemaljskog života u smrtnom tijelu bio najstrašniji: on predstavlja krunu svih sramota: sramotnu smrt na križu!

BORBA BOŽANSKIH RAZMJERA

1. Ipak, sve su to bile samo obmane i priviđaji. Sve je to samo tako izgledalo. Tako se to pričinjalo površnom Hebrejcu i neupućenom Rimljaninu! Sve su to bili samo priviđaji i obmane neozbiljnih promatrača! U Kristovu životu sve ima duboki smisao i veličanstven sadržaj. On je zaista najsavršenije ostvario svoj božanski zadatak. Ni u čemu nije promašio! Nikakav poraz nije pretrpio. U borbi božanskih razmjera, On je savršeno izvršio volju nebeskoga Oca.

2. Otac ga je postavio u sredinu između istine i laži, svjetla i tmine, predanja i pobune, ljubavi i mržnje! - Svojim prividnim neuspjesima On je donio najveličanstvenije rezultate. Prividnim svojim porazom razorio je djela đavolska. Smrću svojom pobijedio je smrt i donio život!

3. POBJEDA ISTINE:

Đavao je našim Praroditeljima rekao: "Nipošto ne ćete umrijeti!" I oni su povjerovali ocu laži. Odonda smrt suvereno vlada svijetom! - Krist govori: "Ja sam svjetlo svijeta", "ja sam put, istina i život", "ja sam kralj", "ja sam Sin Božji" - i te svoje izjave plaća glavom, ali ih odmah treći dan potvrđuje svojim uskrsnućem! - Zar time nije pobijedio pr-

voga lašca - sotonu!? Zar to nije uzvišena pobjeda istine?! - Pođimo korak dalje:

4. IZMIRENJE NEBA I ZEMLJE:

Prvi je grijeh nanio neizmjernu uvredu Božanskom veličanstvu. Dug je bio ogroman. Čovjek ga nije mogao isplatiti. Tada Bog uzima ljudsku narav da u njoj trpi i umre, i tako dadne Bogu dostojnu zadovoljštinu, isplati dug i donese mir. Zato Pisma i govore da su se na križu izljubile pravda i mir, nebo i zemlja, nebeski Otac i grešno čovječanstvo! Iako su sve strijele pravde pogodile Raspetoga, čovječanstvo je u Raspetomu Kristu našlo put k Bogu. I u tom se Raspetomu Kristu koji ima otvoreno Srce nalazi naša nada za vječno blaženstvo.

5. LJUBAV I MRŽNJA:

Bog je u svojoj biti sama Ljubav i Dobrota, koja se nužno razlijeva na stvorove.- Kad je čovjek, zaveden od ubojice ljudi, i prezreo tu ljubav, ušla je u njegovo srce mržnja i zloba! Ljubav i mržnja - te dvije strahovite sile uhvatile su se u koštac u vrhovnom Posredniku između Boga i ljudi - u Isusu Kristu! Pobjeda se ljubavi mogla ostvariti samo po iživljavanju mržnje! Iako izgleda da mržnja slavi svoj triumf, ljubav ipak nadvladava mržnju u strpljivom podnošenju najvećih nepravda i zločina. Ljubav je naime afirmacija bitka, a mržnja negacija života. A Krist nam je upravo svojom smrti na križu otvorio vrata u pravi Božji život milosti i posinaštva. U tom zapravo i jest

6. SLOM ĐAVOLSKOG KRALJEVSTVA.-

Po Kristovoj smo smrti ušli u struje Božje ljubavi i života. Kršteni smo u Kristovu smrt. Odatle nam izvire život. Postali smo djeca nebeskoga Oca, braća Kristova, baštinici Božjega kraljevstva. Đavao je istjeran iz našega srca. Krist kralj vlada u našim dušama. Njegove su misli i želje direktiva našemu životu i radu. Njegovo je Tijelo postalo hranom naših duša. Đavao nam može zavidati, napastovati nas, napadati; ali nas ugristi ne može, doklegod smo po ljubavi sjedinjeni s Pobjednikom Kristom.

Braćo i sestre!- Krist je jednom rekao: "Blažen, tko se ne sablazni nada mnom!" Mislio je na svoje poniženje, muku i smrt na križu.- Svijet se još i sada farizejski sablažnjuje nad njegovim svršetkom. Križ je za Židove ostao i nadalje sablazan, a poganima ludost. No za kršćane križ je:

1. ZNAK POBJEDE:

Velike, divne, zanosne, božanske pobjede u borbi između zla i dobra. Zato su ga kršćani uvijek smatrali predmetom

časti i poklona. Stavljali su ga na najčasnija mjesta u kućama, crkvama, na medaljonima, poveljama, ugovorima, oporukama. Ženama je i djevojkama blistao na grudima kao najljepši nakit i svjedočanstvo njihove čiste ljubavi...

2. ZNAK LJUBAVI!

Ta bio im je znak velike božanske ljubavi! Ljubavi bez granica, ljubavi jače od smrti. A ono što su nosili na grudima, bilo je još snažnije u srcima vjernika. Kršćani su uvijek ljubili Raspetoga u kome su našli ne samo rješenje najvećih zagonetaka života, nego još više pravu mudrost i nepatvorenu Ljubav iz koje jedino može poteći miran život u vremenu i blažena vječnost, jer je u drami božanskih razmjera izvojevala pobjedu.

1.n.po USKRSU
BIJELA NEDJELJA

KRISTOVO BOŽANSTVO

"Ne vjerujem, dok ne vidim!"
"Gospodine moj i Bože moj!"

SUVREMENI ATEIZAM

misli da je moderan i originalan kad govori: "Ne vjerujem, dok ne vidim!" ili "Vjerujem samo ono, što vidim!" - To nije niti suvremeno, niti originalno, niti istinito:

1. Nije suvremeno jer je eto već Toma apostol formulirao tim riječima svoj stav prema Kristovu uskrsnuću i ukazanju.

2. Nije originalno jer su tisuće prije i poslije Krista ovako argumentirale da opravdaju svoj stav prema natprirodnim pojavama.

3. Nije niti istinito, jer imade tisuću stvari, koje mi ne vidimo, ne pipamo, ne režemo, ne važemo, ne seciramo, pa ipak ne sumnjamo u njihovu opstojnost. Tko je npr. vidio prve ljude na zemlji, pa ipak nitko pametan ne sumnja u njihovu historijsku opstojnost. Tko je vidio svoju ili tuđu pamet, pa i-

pak bi nas uvrijedio, kad bi nam rekao da nemamo pameti...

PREMNOGE STVARI

Spoznajemo, vrednujemo i koristimo samo vjerom u tuđe izvještaje. Da nema te vjere u tuđe svjedočanstvo, svaki bi sam morao sve provjeravati. A u tom bi slučaju nestalo povijesti, književnosti, fizike, kemije, biologije i svega, što nazivamo znanošću. Mi tada ne bismo znali ni tko su naši roditelji. Takav bi život bio ne samo glup i nemoguć, nego bi vodio u propast.

Tako bi to bilo sa stvarima i spoznajama iz običnog, dnevnog života. No kad se radi o stvarima duhovnog, milosnog, natprirodnog života, onda nam vjera postaje apsolutno nužna, da dođemo do sigurne spoznaje istine.

VJERA JE NUŽNO SREDSTVO SPASENJA!

Vjera proširuje i produbljuje našu spoznaju istine i stvarnosti. Kao sitnozor ili dalekozor, vjera nam otkriva natprirodne stvarnosti našega života. Vjerom upoznajemo nadsvijet: Božji i anđeoski svijet, svoje određenje, smisao i cilj svoga života.

KRISTOV BOŽANSKI UGLED

Sve to, dakako, počiva na osnovnoj dogmi kršćanstva: na Kristovu Božanstvu. Ako Krist nije Bog, onda njegova riječ nema oznaku apsolutne istine niti njegov primjer ima obvezatnu snagu da Ga nasljedujemo. Stoga s vjerom u Kristovo božanstvo kršćanstvo stoji i pada. Ali srećom imamo neoborive dokaze za Kristovo božansko veličanstvo:

I. N j e g o v a n a u k a:

1. U Evanđelju Ga upoznajemo kao Sina Božjega, koji Boga naziva svojim Ocem: Moj Otac = vaš Bog. Zato Ga Židovi i osudiše na smrt jer se smatrao "Sinom Božjim".

2. Krist naglašuje da ima istu narav i djelovanje kao Otac: "Ja i Otac jedno smo" (Iv 10,30). "Tko mene vidi, vidi i Oca, jer sam ja u Ocu i Otac je u meni" (Iv 14,11).

3. Krist sam sebi pripisuje i priznaje Božje znanje, moć i bivstvovanje: "Prije nego Abraham bi, ja jesam" (Iv 8,58). On oprašta grijehe, diže bolesnike i mrtve.

4. Isus nagrađuje Petra, što ga je priznao Sinom Božjim, a pred velikim svećenikom pod zakletvom priznaje: "Ti kažeš pravo: da, ja jesam Sin Božji." Ta Ga je izjava stajala života. Da u na-

ma raspr̀i svaku sumnju, On se poziva na djela: "Djela, koja činim... svjedoče za mene." (Iv 1o,25).

II. N j e g o v a d j e l a:

1. Njegov sveti život bez sjenke zla priznaju i njegovi neprijatelji. Sve je dostojno Boga. "Prošao je zemljom čineći dobro". "Sve je dobro učinio". "Tko će me od vas prekoriti za grijeh?"

2. Njegova proroštva: Petru, Ivanu, Judi, učenicima... njegovo čitanje misli i želja Natanaelu, Samarjanki, farizejima; njegov navještaj muke, smrti i uskrsnuća - pokazuje božansko sveznanje!

3. Njegova čudesa: na prirodi, ljudima, mrtvima govore neodoljivom snagom za njegovo božanstvo:

a/ Isus Krist liječi: hrome, slijepe, gluhe, gubave - pojedinačno i kolektivno, prisutne i odsutne, bez pregleda i lijekova, bez terapije i plaće, smjesta i savršeno;

b/ On zapovijeda prirodi: u Kani G. pretvara vodu u vino, na Genezaretskom jezeru zapovijeda vjetrovima i valovima, u pustinji umnaža kruh i ribu...

c/ On uskrisuje mrtve: Lazara, mladića iz Naima i Jairovu kćerku.- Napokon i

SAM SEBE USKRISUJE I UZLAZI NA NEBO!

I to nam je dosta, da pred njim pad-

nemo na koljena i s Tomom zavapimo: "Gospodine moj i Bože moj!"

\+ + +

2.n.po Uskrsu:

I S P O V I J E D

NOVOZAVJETNI SILOA ILI BETHEZDA

Uskrsnuli je Pobjednik na sam dan svoga uskrsnuća kroz zatvorena vrata ušao u sobu u kojoj su bili sakupljeni učenici i pozdravio ih riječima: "Mir Vama!" Udahnuo je zatim u njih i rekao: "Primite Duha Svetoga: kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će im zadržani" - Tim je riječima ustanovio Isus t ajnu sv. ispovijedi i postavio apostole i njihove nasljednike za duhovne suce: ustanovio je sakramenat sv. ispovijedi, podigao prijestolje Božjeg milosrđa.

LJUDSKO JE SRCE - kao kotao u kojem vrije; šuma u kojoj žive divlje zvijeri; bara koja vrvi puzavcima. Maleno, a nezasitno; uvijek nemirno i nesretno; uvijek teži za zabranjenim voćem; u želji za visinama, silazi na dno života i udobno se valja u kaljuži, glibu grijeha.

ČOVJEKU, slabiću, vjerolomcu, krivokletniku, oholici i bludniku; ništariji i bijedniku - Bog je u Novom Zavjetu podigao trijemove milosrđa, da se kupa u Krvi Božanskog Jaganjca. To je Novozavjetni Siloa, kamo ne jednom godišnje, nego bezbroj puta silazi namjesnik Božji, da zamuti vodu grešnikove savjesti i da ga opere u Krvi Sina Božjega.- To je

BOŽANSKA VLAST u ljudskim rukama. Radi nas i za naše dobro. Radi našega spasenja. Brodolomcima u vjeri, moralu, pravdi, poštenju... bačena je druga daska spasenja. Do nas samih stoji, hoćemo li je prihvatiti. To je veliki, neizrecivi dar Uskrsnulog Spasitelja. To je najslađi plod Kristova otkupiteljskog djela. To je najveće dobročinstvo Boga čovjeku. Bez toga: tko bi se spasio! Možda mala djeca, koja su pomrla nevina iza svetoga krštenja i jedan posto odraslih ljudi! Zar ne bi čitav svijet bio jedna velika gomila grijeha?! Svi bismo vikali: "Moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh"; ali odziva ne bi bilo; umirali bismo u zdvojnosti i očaju.

Kako ćemo pristupiti prijestolju milosrđa?

Trijezno, ozbiljno, ponizno, skrušeno. Promotriti nam valja najprije svoju prošlost u svijetlu Evanđelja; pa onda dobro pripravljeni, raspoloženi, disponirani... stupimo u ispovjedaonicu... Nemojmo se bojati: i svećenici se ispovijedaju!

Kada ćemo se ispovijedati? U potrebi kad osjetimo grižnju savjesti. Osobito ako nam nešto teško leži na duši. U smrtnom grijehu ne smijemo ustrajati ni jedan dan.- Češće, kad smo uznemireni, preplašeni, uzrujani, nesigurni, u neizvjesnosti: da li smo u milosti posvetnoj! Svaki mjesec ili svaki tjedan, ako nam je to moguće i ako nam ispovjednik to preporučuje...

Z a š t o? Zato, što nas ispovijed stavlja u stanje posvetne milosti, prijateljstva Božjega; da nam se vrati duševni mir i radost u Duhu Svetomu; da stječemo oproste i druge milosti; da nam nijedno djelo ne propadne; da se ponizimo, skrušimo i predamo Bogu; da se posavjetujemo i osiguramo protiv navala svijeta, tijela i sotone...

ALI TO MORA BITI UVIJEK DOŽIVLJAJ!

Svaka ispovijed mora biti doživljaj prvoga reda. Ta to je dodir sa Svevišnjim! To je duhovno uskrsnuće. Uspostav-

lja se veza s Najsvetijim. Obnavljaju se srdačne veze s Bogom - Sucem! -

Ne smije nam to nikada prijeći u običaj. Mehaničke, šablonske, stereotipne ispovijedi ne donose mnogo koristi. Odbacimo šablonu, shemu, formulu grijeha... Ne budimo okamine ili fosili u duhovnom životu! Neka naša ispovijed bude uvijek novi, veliki, svježi i srdačan susret s Gospodinom. Neka Spasitelj osjeti, da nam je zbilja žao zbog grijeha; da Ga sada želimo mnogo žarče i srdačnije ljubiti; da smo spremni trpjeti radi svojih grijeha; da imamo ozbiljnu volju sve popraviti i nadoknaditi...

BLBLAGOSLOV DOBRE ISPOVIJEDI

Tko se često i dobro ispovijeda, brzo će osjetiti kako Kristov mir ulazi u dušu i kako se Kristovo kraljevstvo mira i ljubavi, milosti i milosrđa, pravednosti i svetosti... sve više proširuje i utvrđuje, jača i usavršuje u njegovu srcu. To će zaista onda biti Šiloa preporoda koji nosi zdravlje duha i srca. To će mu biti kupelj preporođenja - u Krvi Božjega Jaganjca.- I zato će napetost popustiti, srce će se smiriti i božanski će mir, ljubav i život kraljevati u našem srcu.

3.n.po Uskrsu

RIMOKATOLIČKI SVEĆENIK

Dozvolite, braćo i sestre, da danas, na nedjelju "Dobrog Pastira" progovorimo nešto o neposrednim pastirima vaših duša - o rimokatoličkim svećenicima.-

I.ISUS KRIST JE PASTIR VJERNIH DUŠA!

Nema sumnje da je sam Isus Krist, Bog i čovjek u jednoj osobi, Vrhovni i jedini suvereni Pastir neumrlih ljudskih duša. On je za sve ljude dao svoj život.

1. Pune je tri godine hodao blatnim ulicama svetoga grada Jeruzalema i učio narod putevima Božjim. Hodao je i poljanama Judeje, Galileje i Samarije da svuda posije sjeme riječi Božje, da donese Isinu, život i ljubav! Tvorio je čudesa da ljudi progledaju, propovijedao dolazak kraljevstva Božjega; davao savjete za krepostan život. Kratko: "prošao je zemljom čineći dobro".

2. Uz ovu učiteljsku službu Spasitelj nije zanemario svoju svećeničku misiju. Čitav je njegov život bio žrtva nebeskom Ocu za naše grijehe. No žrtva života na žrtveniku križa i predanje svoga tijela i krvi učenicima uzdiže čitavo

njegovo biće na visinu vrhovnog i vječnog svećeništva koje mi ljudi jedva razumijemo.

3. Uz to je postao Pastir naših duša! Potražio je zalutale ovce doma Izraelova. Tražio i primao grešnike; opraštao; liječio duše i tjelesa; branio i vodio, čuvao i borio se za svaku pojedinu ovcu - dušu!

II. SVEĆENIK GA ZAMJENJUJE!

Ali sve to ne bi mnogo koristilo, kad Krist ne bi bio svoju učiteljsku, svećeničku i pastirsku vlast i dužnost prenio na svoje nasljednike: apostole, biskupe i svećenike.- Pa ni sama Kristova smrt i brisanje istočnoga grijeha ne bi donijelo ploda da nema onih koji će kroz stoljeća primjenjivati plodove otkupljenja. Stoga možemo sasvim sigurno postaviti tvrdnju:

1. Svećenik je najveći dar Srca Isusova! Jer on je, poput Krista, posrednik između Boga i ljudi, djelitelj tajna Božjih, drugi Krist, pravi pastir neumrlih ljudskih duša koje su mu po Božjoj volji i odluci povjerene.

2. "Drugi Krist" - "Svećenik je", kaže s.A.M.Margareta Claret de la Touche, "biće tako Isusom zaogrnuto, da postaje kao Bog... Uskrsnuli Isus hti• je da ponovno živi na zemlji na posebni način u svećeniku. Iz Srca Isusova što gori ž-

žjom biti vazda među ljudima da ih poučava, tješi, čisti, izašlo je svećeništvo. Isus i svećenik moraju na neki način (ostaje dakako silna razlika), sačinjavati jednu osobu gledom na štovanje i ljubav vjernika kao i na duhovnu vlast nad dušama. Bog se objavio čovjeku po Kristu; Krist se i nadalje objavljuje čovjeku po svećeniku. Prema tome iza Krista svećenik je

3. Neka vidljiva i osjetljiva objava Boga kroz vjekove; to je milosrdno proširenje velikog Otajstva Utjelovljenja" (Naumi Božji, pogl.24.br.126). Svećenik je prema tome zaista drugi Krist, vidljiva i osjetljiva objava Božja i Kristova kroz vjekove, proširenje i očitovanje utjelovljenja! To pak predstavlja najveće uzvišenje ubogoga stvora koji na svojim leđima nosi božanske ovlasti; koji vlašću i snagom Sina Božjega propovijeda Evanđelje, dijeli sakramente, prinosi nekrvnu Žrtvu i vodi ljudske duše putem spasenja.

DA NEMA SVEĆENIKA?!

Predočimo si stvarnost, u kojoj nema katoličkog svećenika! - To nije fiksna ideja, utvara ili halucinacija.- Čitave su pokrajine u Evropi, Aziji, Australiji, Africi i Americi bez svećenika. Što se zapaža u tim krajevima?

1. Grozno neznanje, nepoznavanje

vjerskih istina, štovanje prirodnih sila, klanjanje suncu, mjesecu i zvijezdama, obožavanje i štovanje ljudskih strasti. Grozno vjersko neznanje s obzirom na svrhu i smisao života.

2. Ljudi ne znaju kako bi ugodili Najvišem Biću, pa u svome ćudoređu dolaze do najstrašnijih zabluda, pokvarenosti, umorstava. Uzmimo samo neka plemena na otocima Azije, zatim Južne Amerike, gdje i danas još postoji lov na ljudske lubanje. Na drugim se otocima Malajskog Arhipelaga još i sada žrtvuju djeca...

3. Njihov je kult sav zaražen crnom magijom, podzemnim društvima, čaranjem i vračanjem. Obožavanje prirodnih sila, štovanje predaka i pojedina mitska bića zadaju strah nevinim dušama djece.

NAŠA STVARNOST BEZ SVEĆENIKA?

Nije ni naša stvarnost bez svećenika mnogo bolja. I civilizirani se ljudi spuštaju na razinu primitivaca. Štoviše, ima i negativnijih pojava u osnovnim pojmovima poštenja kod civiliziranih naroda bez vjere i svećenika nego kod primitivaca s jakom vjerom u Više Biće! Pomislimo samo na moderni bračni život, na odgoj djece, na poštivanje tuđe imovine i života. Koliko se razbojničkih bandi, pljačkaša, oskvrnitelja djevojaka, grabežnih umorstava, provala, ubojstava... ne nađe u gradovima najviše civilizacije Evrope i Amerike?! - Koliko ima zabrinjujućih negativnih pojava i kod nas u krajevima gdje nema svećenika!? Pođite

u kriminalističke urede pa ćete se zgroziti!

III. KRŠĆANSKO VLADANJE PREMA SVEĆENIKU

Iako je svećenik najveća blagodat za vjerni narod Božji, ipak se prema njemu ne postupa prema njegovoj vrijednosti.

1. Jedan je naš brat sjedio u vlaku u redovničkom odijelu. U vagonu nasta opća hajka na svećenike. Istinite i neistinite, klevetničke i bezbožne stvari bacali su naši ljudi na katoličke svećenike. On je šutio. U vagonu je sjedio i Židov. Taj Židov upita: "Jeste li vi katolici?" - "Jesmo!" - "Sram vas bilo! Jedan Židov ne će nikada ovako navaljivati na svoga Rabina!" Tada su svi zašutili!

2. Braćo! Što bi vama koristilo Kristovo rođenje, nauka, život, smrt..., kad ne bi bilo svećenika koji vam propovijeda Kristovu nauku, koji vam poučava djecu, koji vas krsti, ispovijeda, pričešćuje, opominje, poučava, upućuje na dobro; koji vas napokon pripravlja na sud Božji i prati na vječni počinak?! - Vi ne biste znali ni to: da li ste pravo i valjano kršteni! A sve bi vam druge tajne natprirodnog života ostale potpuno nepoznate i nedostupne!

Z a k l j u č a k :

Braćo i sestre! Razmislimo danas, na nedjelju "Dobrog Pastira", o svome vladanju prema Dobrom Pastiru Isusu i prema njegovim suradnicima! Nismo li možda i mi skrivili, da se djeca teško odlučuju za svećenički stalež!? Jesmo li se kada iskreno molili za svoje svećenike? Da li smo ikada branili svoje duhovne pastire? Tko je od nas što žrtvovao za svećenički podmladak? Kakve misli i želje, vladanje i postupak imademo prema njima?!

Isus je jednom rekao: "Tko vas sluša, mene sluša!" - "Tko vas prezire, mene prezire!" (Lk 1o,16). - "Štogod ste učinili jednome od mojih najmanjih, meni ste učinili!" (Mt 25,4o). Ako to vrijedi za sve, onda još više za svećenike!

3.n.po Uskrsu

ŽIVOTNA ORIJENTACIJA

Najbliži, najvažniji i neposredni problem čovjeka jest sam čovjek - ljudski život na zemlji.- Zato je taj problem i najviše obrađivan u književnosti, umjetnosti i filozofiji, sociologiji i bogosloviji.

Šta je ljudski život na zemlji? Šta je čovjek? Kakav smisao ima ljudski život na zemlji? - To su eto pitanja, na koja su ljudi davali najrazličitije odgovore.

1. Filozofi su ga nazvali zagonetkom, sfingom, upitnikom, na koji nema odgovora. "Ne znamo, i ne ćemo nikada saznati!" - Slično govore i

2. Sociolozi jer je, kažu, čovjek jedini primjerak u carstvu živih bića koji sam sebe uništava. Strahovito nesocijalan, a ipak posjeduje težnju za zajedničkim životom.

3. Moralisti su ga označili kao "šetajuće protuslovlje", jer uvijek pada u protivurječja sa samim sobom. Jedno hoće, drugo govori, treće radi. Zbog prošlosti se prekorava i kaje, da onda za čas opet padne u iste pogreške, zbog

kojih se izgriza u sebi.

4. Pjesnici su sve to zaodjenuli u lijepe i bogate slike, u poredbe, koje nam govore više, nego ukrućene formule i definicije: "Život je škola bez ferija", "ptica selica", "zločin, na koji je udarena smrtna kazna"; "Život je bolest, kojoj nema lijeka", "jedina borba, za koju se unaprijed znade, kako će svršiti", "porez, koji se plaća glavom" itd. (Fran Mažuranić) No meni se najviše sviđa poredba, koju donose svete knjige.

5. Objava ljudski život poređuje putovanjem u nebesku domovinu. Tako ga shvaćaju i sveci Božji. Sv.Petar u današnjoj poslanici govori: Kao stranci i putnici koji nemaju ovdje stalnu domovinu; kao hodočasnici u Obećanu zemlju. Sv.Pavao izričito kaže: "Nemamo ovdje stalno obitavalište!" - Mi smo, dakle, pravi putnici, pravi hodočasnici u nebo.

I. HODOČASNICI U NEBO!

1. Mi putujemo! To je činjenica.Na krilima vremena mi se nevjerojatnom brzinom krećemo prema svome cilju u vječnosti. Putujemo: da li kopnom ili morem - svejedno. Glavno je, da imamo svijest, da putujemo. Kamo? U Vječnost! Je li to sigurno?! Jest, apsolutno sigurno! Nitko nas ne može zaustaviti! Nitko skrenuti s toga puta prema vječnosti.

2. Na putovanju se uvijek kriju ne-

ke opasnosti: na moru su grebeni, morske nemani, valovi, bure i oluje; na kopnu: provalije, ponori, razbojnici, lupeži, tatovi... Zato imamo razne orijentacione znakove: lampione, svetionike; po planinama u kamenu i stabljikama okrugli crveni kolutići; na zavojima putova ili cesta postoje upozorenja: "Pazi!" stoji napisano na ploči kod željezničke pruge ili mosta. Sve su to mjere opreza, da ne dođe do katastrofe. Ali sve to nije dosta: treba nam i vođa puta.

3. Vođa puta. - Na životnom putovanju u vječnost moramo imati vođe puta. To su na početku života naši roditelji, bake i djedovi, braća i sestre; a kad ponarastemo, onda su to svećenici kao pretstavnici Crkve i zastupnici Isusa Krista. Oni nam pokazuju grebene, provalije, ponore, opasnosti za dušu. Njihova je zadaća da nas vode u vječni život, u nebo, u dom blaženstva i vječne sreće. Tu zadaću mogu izvršiti samo onda ako im se mi povjerimo, ako ih poslušamo, ako se dademo voditi! Bez poslušnosti nema nikakvog uspjeha njihovo vodstvo.

4. Sigurno vodstvo.- Ti su vođe od Boga određeni i postavljeni, da nas vode sigurnim putem. Tko se njima preda, putuje sigurno, bez straha da će zalutati, da će pasti u paklene ponore! Božje su zapovijedi oni znakovi za oprez: "Čuvaj se laži, krađe, prijevare, blud-

nosti, psovke, ogovaranja...", da ne padneš u ponor mržnje, očaja, prokletstva! - Put je opasan, sudbonosan. Treba se čvrsto držati vođe. Poslušni su dobro prošli i sretno stigli na cilj: u blaženu vječnost; a drugi su, neposlušni, zalutali, stradali, propali: to su očajnici u vječnom mraku.

5. Izbacimo suvišnu prtljagu! - Može se na putu doživjeti i napad: može nas napasti đavao kao i strasti i požude iznutra, a zli ljudi izvana - kao bombarderi, strojnice, torpeda, rakete, bacači plamena... u ratu.- Tada se mora baciti i odstraniti sva suvišna prtljaga: koferi, rezerve, sve što nije nužno za život. - Pavao na Malti: bacao sve u more. - U duhovnom smislu to znači: odbaciti sve suvišne brige, raskidati sve grešne veze, osloboditi srce od navezanosti na stvorove; ukloniti sva opasna prijateljstva; jer je Isus rekao: "Ako te oko tvoje sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe...!" (Mt 18,9).

II. ŽIVOTNA ORIJENTACIJA

Na tom se životnom putu moramo češće informirati, propitati: gdje smo, kamo idemo, kako stojimo sa zdravljem duše? - Moramo se orijentirati.-

1. Svećenik, ispovjednik, duhovni vođa, kateheta, župnik... ima dužnost da nas upozna s pravim stanjem stvari. Pri-

stupimo s pouzdanjem k njemu pa ga iskreno pitajmo: gdje se nalazimo? Idemo li pravim i sigurnim putem?- Što treba preinačiti, promijeniti, popraviti? Što treba odbaciti? Koje nam opasnosti još prijete? Da li moramo usporiti hod ili pobrzati?- Ne valja brzati jer se onda čovjek jako umori, izgubi snagu i volju, pa nastupa malodušnost; ali i geganje ne dovodi cilju. Mlakost je odurna Gospodinu.-

2. Liječenje. - Na putu se može i oboljeti. Tada treba prizvati liječnika. Za duhovne bolesti dolazi u obzir samo duhovni liječnik: ispovjednik! Otkrijmo mu pravo stanje stvari. Prihvatimo sredstva za ozdravljenje. Svaka bolest ima za sebe poseban lijek. Ma bio on ne znam kako gorak, mi ga moramo upotrijebiti u cilju svoga ozdravljenja. Kinin, aspirin, antibiotici, gorke trave, Valerijana, terapija, kirurgija - postizavaju lijepe uspjehe! - Bezbrižnost je opasna! Mi nosimo dragocjeno blago u krhkim posudama! Milost posvetna! Čistoća! Na to blago vreba đavao, svijet i tijelo, strasti i požude. To su grebeni, vukovi, razbojnici, pljačkaši, zavodnici... Na putu treba i hrane:

3. Sveta Pričest: to je natprirodna hrana duše. Bez nje ne možemo naprijed! Smalakšemo, padamo, stradamo, umiremo!

4. Ne zaboravimo ni razmatrati, moliti, čitati duhovno štivo, bdjeti nad sobom! - "Bdijte i molite, da ne padnete u napast!" - Putujte sretno! U vječnosti ćemo se zauvijek sastati!

4.n.po Uskrsu

DAREŽLJIVOST NEBESKOGA OCA

"Predragi! Svaki dobar dar i svaki savršen poklon odozgo je dolazeći od Oca svijetla, u koga nema promjena ni sjenke od mijene" (Jakob.1,17).

SVAKO DOBRO:

Bilo tjelesno, bilo duševno, bilo duhovno - od Boga je! Bog je Alfa i Omega, početak i svršetak, izvor i ušće, početni i svršni UZROK svega, što postoji.- I anđeli su sa svim svojim dobrima Božja svojina. I ljudi su Božje tvorevine. I sva priroda, čitav svemir: sve je to Božji dar i savršeni poklon nebeskoga Oca svojoj djeci.

KAO DOBRA MAJKA:

Koja očekuje dijete, pa svome čedu pripravlja kolijevku: mekane haljinice i sve što je potrebno da se njezino dijete uščuva, napreduje i usavrši.- Tako je i Bog postupio kad je nakanio stvoriti čovjeka. Najprije je priredio kolijevku: svemir i ovaj planet, koji nazivamo zemljom. Sredio je svemirsku masu i po-

stavio zakone njezina razvitka. Usadio je klice života u mrtvu materiju. Postavio takve zakone u svemirske kolose, da Zemlju, našu kolijevku, rasvijetle i ogriju, te na njoj mogu proklijati biljke koje će hraniti životinje; a životinje moraju služiti čovjeku. Konstelacija svemirskih tjelesa mora biti takva, da čovjek dobije godišnje dobi, dan i noć, promjene zračnih strujanja, plimu i oseku na moru. Bilo je potrebno, da se izmjenjuju: proljeće, ljeto, jesen i zima: zato se zemlja u elipsi okreće oko sunca i u nagibu oko 45 stupnjeva.- Bilo je nužno, da zemlja prije nego dođe čovjek na nju već posjeduje sve što je čovjeku potrebno za život: hranu, piće, odjeću. Tom će čovjeku poslužiti sve: zemlja, more, zrak; ribe, ptice, bilje... I kad je sve bilo spremno: tada dođe ČOVJEK:

KRALJ I VLADAR PRIRODE:

da svojim umom, voljom i energijom zarobi sve prirodne sile i da ih stavi sebi u službu.- I zaista, čovjek je, odlikom svoga razuma i slobodne volje, po čemu je slika i prilika Božja, sve sebi podložio. Zavladao anorganskim svijetom, iskoristio je biljno carstvo, podredio životinje da mu služe. Tako je to u prirodnom redu stvarnosti. Čovjek je kruna stvorova, kralj i vladar prirode. Po sposobnosti razuma i slobodne volje: po tim dvjema moćima besmrtne ljudske duše! -

No Bog je čovjeka podigao iznad svih potreba i zahtjeva ljudske prirode.

UZDIGNUĆE U NATPRIRODNI RED:

1. Bog je čovjeka samim činom stvaranja (ili odmah nakon stvaranja!) podigao u natprirodni red: saopćio mu je svoj život spoznaje i ljubavi, podigao ga na dostojanstvo djece Božje. Pa i nakon pada Praroditelja Bog je po Utjelovljenju i žrtvenoj smrti Isusa Krista divno obnovio čovjeka. Osnovao je Crkvu i u njezine ruke stavio sredstva posvećenja: svete sakramente.- Naročito nam ovdje valja spomenuti sakramenat duhovnog preporoda sv.krst, koji čovjeku daje posvetnu milost koju je Spasitelj nazvao svadbenim ruhom, što nam služi kao propusnica na nebesku svadbu. Otvorio je i posebni izvor milosti u sakramentu svete ispovijedi u kojem se renovira posvetna milost. Mi kršćani se osim toga hranimo TIJELOM ISUSOVIM u sv.Pričesti.- Gospodin nam daje još na mnogo načina svoje djelatne pomoći: prosvjetljenje razuma i jačanje volje, da uzmognemo živjeti njegovim životom!

BOG JE SVE U SVEMU

a mi ništa!

Stoji dakle tvrdnja sv.Jakoba: "Svaki dobri dar od Oca je zvijezda!"- Sve potječe od Boga: bilo naravno dobro ili

svrhunaravno! Nema dakle nigdje ništa što nije Božji dar!- "Što imaš a da nisi primio?" - pita Apostol kršćanina. "A ako si primio, što se hvališ kao da nisi primio?!" Ništa dakle od svih zemaljskih i vremenitih dobara ne smijemo pripisivati sebi. Ali još manje smijemo darove milosti smatrati svojima. Sve je to Božji kapital za koji ćemo Bogu polagati račun na dan suda. Taj će se sud obaviti u času naše smrti. Tada ćemo s Božjom glavnicom predati Gospodinu i kamate!

SPASONOSNI ZAKLJUČCI:

1. Ako je sve Božje, onda nam treba Bogu zahvaljivati na svim prirodnim i natprirodnim darovima. Ako je sve Božje, onda moramo taj Božji kapital stalno množiti i s Bogom surađivati na posvećenju svijeta. Ako je sve Božje, onda nam vrijeme života nije dano da ga tratimo u beskorisne i nevrijedne stvari, nego na izgradnju svoje vječnosti.

2. Svaki dakle atom našega bića pripada Bogu kao Izvoru i Ušću našega života. Svaki časak vremena, što nam ga Providnost daje, mora smjerati na naš prekogrobni cilj. Svaka naša sposobnost:dar govora, dobar glas i sluh, dar pisanja, dar slikanja ili bilo koja prirodna sposobnost, mora služiti Božjoj slavi i našem spasenju. Svako nadahnuće, svaki poticaj Duha Svetoga - mora smjerati na izgradnju Mističnoga Tijela Kristova.u ko-

je smo po sv.krstu svi ucijepljeni.

3. Nikad prigovarati, buniti se, zaviđati! Bog zna, zašto kozi nije dao dugi rep. "Bog je dao, Bog je uzeo; neka bude blagoslovljeno njegovo sveto ime!" (Job). Nikad zlorabiti Božje darove. Nikad bližnjega potcjenjivati! Nikada sebe precjenjivati, uzdizati, oholiti se!- Sve primatiiiz Božje ruke sa zahvalnošću. Otac je koji daje. Otac je koji oduzima. On zna što je za nas najbolje. On se ravna po ljubavi da nas usreći, da nam osigura vječno blaženstvo.

4. Potpuno predanje: bez rezerve, bez izuzetka: sve, uvijek, svagdje: imetak, zdravlje, sposobnosti, zvanje, službu, prijatelje, dobročinitelje...sve uvijek izručivati Bogu; tijelo i dušu, vrijeme i vječnost! - Naš život mora postati pjesma Bogorodice: "Veliča duša moja Gospodina i raduje se duh moj u Bogu - Spasitelju mojemu..." Ili da s Franjom zapjevamo: zborom i tvorom Pjesmu Brata Sunca:

PJESMA STVOROVA:

"Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri!

Tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki. Tebi to jedinom pripada dok čovjek nijedan dostojan nije, ni da ti sveto spomene ime.

Hvaljen budi, Gospodine moj, sa

svim stvorenjima svojim, napose s bratom gospodinom Suncem. Od njega nam dolazi dan i svojim nas zrakama grije. Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno; slika je, Svevišnji, tvoga božanskoga sjaja.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po bratu našemu Mjesecu i sestrama Zvijezdama koje si sjajne i drage i lijepe po nebu prosuo svome..."

Hvaljen budi, Gospodine moj, po Vjetru, Zraku, Oblaku, Vedrini, Vodi, Ognju, Zemlji... Smrti... Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga. Zahvaljujte njemu, služite Njemu svi u poniznosti velikoj."

5.n.po Uskrsu

PRAKTIČAN KRŠĆANIN

"Predragi! Budite izvršitelji riječi, a ne samo slušaoci, koji varaju sami sebe... Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava svoga jezika, njegova je pobožnost isprazna. Čista i neokaljana pobožnost pred Bogom i Ocem jest ova: brinuti se za sirote i udovice u njihovoj nevolji i čuvati se neokaljan od ovoga svijeta" (Posl. Jakob 1,22-27).

Evo nam, braćo i sestre, divan program života i rada; program za cijeli život, za čitav naš životni prostor:

"IZVRŠITELJI RIJEČI!"

Ne koristi nam mnogo slušati propovijedi, čitati mnogo knjiga duhovnog sadržaja, obavljati bezbrojne duhovne vježbe i mjesečne rekolekcije; ako praktički ne provodimo ono što po tim propovijedima, duhovnom obnovom... spoznamo da imamo činiti. Samo slušanje još ne znači ni-

šta. Znanje i poznavanje Božje volje, a ne ujedno i izvršivanje, može samo povećati našu odgovornost pred dragim Bogom. Ljudi koji se samo ogledavaju u zrcalo pravde, a ne povode se za pravdom, varaju sami sebe! To je, nažalost, bolna istina za mnoge kršćane. Time što poznaju Evanđelje - već se smatraju boljima od onih koji ne znaju za Krista!

PRAKTIČAN KRŠĆANIN:

Ne filozofira puno. Što spozna, to odmah provodi u život. Poverello iz Asiza smatra, da čovjek toliko znade, koliko radi. Mi bismo kazali: Čovjek pred Bogom toliko vrijedi koliko provodi Božju volju. Jer onaj ljubi Boga koji vrši njegovu svetu volju; a ne onaj koji je dobro poznaje, a ne vrši je.- Teorija bez prakse ne vrijedi mnogo. Istom onaj koji prihvaća sav zakon Gospodnji, koji sluša Crkvu, koji prima sakramente, koji se moli i nastoji praktički da bude čisti, sveti, neokaljani hram Božji, istom se takav može smatrati pravim i dobrim kršćaninom. To je prava pobožnost! Zato Jakob i govori:

PRAVA POBOŽNOST:

1. "Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava svoga jezika, njegova je pobožnost isprazna!" Isprazna pobožnost: kritizirati, vrijeđati, lagati, klevetati, krivo svjedočiti, osuđivati bližnjega... znači: zlorabiti dar govora, koji nam je Bog dao da Boga slavimo i bližnjega pomažemo u spasenju.- Zauzdavati svoj jezik: ne suditi, ne ogovarati, ne klevetati, ne vrijeđati, ne kleti i proklinjati, ne huliti... to je početak prave i zdrave pobožnosti; jer je Bog zabranio suditi bližnjega: "Ne sudite, da ne budete osuđeni!" - Samo Isus koji je umro za duše ima pravo suditi. Samo On i nitko drugi. Zapamtimo to dobro! Jer u tome se mnogi varaju. Njihova je pobožnost isprazna: prazna, bez vrijednosti, bez ploda...

2. Čista i neokaljana pobožnost pred Bogom jest: brinuti se za sirote i udovice... "Siromaha ćete imati uvijek sa sobom", rekao je Spasitelj svojim učenicima. I Crkva je uvijek preko svojih najboljih udova - svetaca - pokazivala najviše razumijevanja, skrbi i ljubavi prema siromasima. Sirotinja se uvijek okupljala oko svetišta Majke Božje, oko crkava i svećenika i redovnika. Na samostanskim su se portama kroz stoljeća hranili mnogi prosjaci. I milostinja se uvijek smatrala kao dužnost kršćana. Zato je Crkva i prva podizala gostinjce, sirotišta, ubožnice, nahodišta, bolnice za najteže bolesnike i gubavce. One koje je ljudsko društvo izbacilo, osudilo, udaljilo... Crkva je preko svojih elitnih članova... prigrlila, njegovala i liječila im dušu i tijelo.

Sv. Benedikt Kotolengo je u Torinu

izgradio veliki "Mali dom Providnosti" u kojem su našle utočište tisuće i tisuće siromaha, bogalja, bijednika i jadnika svake vrste. Primali su se samo oni koji nisu imali sredstava, da plaćaju državne bolnice... To je po izjavi jednoga novinara "Enciklopedija kršćanske ljubavi".

Takvih bolnica imade danas Katolička Crkva na stotine po Evropi, Africi, Aziji, Americi, osobito Južnoj, gdje još žive mnogobrojna nekršćanska plemena urođenika Indijanaca! U tim bolnicama, gostinjcima, sirotištima i ubožnicama radi više stotina tisuća časnih sestara bolničarki, koje rade iz čiste kršćanske ljubavi.-

To je pravo kršćanstvo. To je praksa Evanđelja. To je prava pobožnost: prigrliti bližnjega, pomoći bližnjemu u njegovoj nevolji, jer je on naš brat, brat Kristov, uzvanik na nebesku gozbu! Sam se Spasitelj udostojao poistovjetiti sa siromasima: "Zaista, zaista vam kažem: štogod ste učinili jednome od mojih najmanjih, meni ste učinili!" Kad dakle radimo za siromahe i bijednike, kad se žrtvujemo za njih, to nam Gospodin Bog tako prima kao da smo izravno Njemu to učinili. Jer naš bližnji i jest vidljiva objava Božja.

3. "ČUVATI SE NEOKALJAN OD OVOGA SVIJETA!" - "Jer sve, što je na ovom svijetu, sve je to požuda očiju, požuda tijela i oholost života" (I Iv 2,16). To

nije od Oca zvijezda! Ljudi su naime Božje stvorove zloupotrijebili. Indiferentni sami po sebi prema moralnom dobru ili zlu, stvorovi su, kao predmet požude, postali izvor zla. I tko ljubi tjelesne naslade, tko zadovoljava požudu tijela na protuzakoniti način, taj griješi. Svijet sa svojim idealima, naukom, primjerima, nebrigom za Boga i za dušu, sa svojom raskalašenošću, taštinom... postaje očiti neprijatelj Božji. Svjetski su orjentirani ljudi već mnoge kršćane zarazili svjetovnim duhom uživanja. Njima je ideal: užitak, slobodna ljubav, bogatstvo; a za zakon Božji oni ne mare. Svijet se ruga pobožnima, čistima, čednima, poniznima, bogobojaznima... To su bogomoljci, natražnjaci, licemjeri..." Svijet prijeti: Nikada se ne ćeš udati...! Takve pobožnjače ne trebamo! - Izgubit ćeš službu! Svijet hvali: sreću bogataša, čast i slavu političara, potpunu slobodu savjesti, grešne užitke... Svijet zavodi: lošim primjerom: plesom, modom, kinom, kazalištem, izletima... On pristupa kao prijatelj koji nema religioznih predrasuda....

PRAKTIČAN KRŠĆANIN:

Mora zagledati na dno stvari...
Sve promatrati pod vidom vječnosti...
Evanđelje nam donosi rješenje svih problema.
Svijet je neprijatelj Kristova duha...

"Ili se Krist vara ili je svijet u zabludi"
govorio je sv. Bernardo sam sebi i svima nama.

IZVRŠITELJI RIJEČI! - Spoznato vršiti odmah! Ne odgađati na sutra! Odmah!

OBUZDAVATI JEZIK: upotrebljavati ga samo za dobro: za Boga i spas duša!

ČINITI DOBRO: Svima, a naročito sirotama i udovicama u njihovoj bijedi!

ČUVATI SE DUHA OVOGA SVIJETA: da uzmognemo biti Kristova braća i djeca nebeskoga Oca.

6.n.po Uskrsu

VRŠENJE STALEŠKIH DUŽNOSTI

"Predragi! Budite mudri i budni u molitvama. Prije svega trajno se ljubite među sobom, jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha...gostoljubivi...Kao dobri djelitelji mnogovrsne Božje milosti poslužujte jedan drugoga onim darom, koji je svaki primio..."! (Posl. Petr.I.4,7-1o).

MUDRI I BUDNI U MOLITVAMA!

Mudri u Božjim očima. Mudri u natprirodnom smislu. Mudri da sve vremenito upravimo prema konačnom cilju u vječnosti.- Mudri u svetačkom značenju te riječi: da sva materijalna dobra upotrijebimo za duhovna, vremenito za vječno, ljudsko za božansko; da preziremo svjetovno, a ljubimo Božje; da razapinjemo tijelo svoje s požudama, i da ljubimo Isusa iznad svega i prije svega.- U tom će nam mnogo pomoći dobre molitve.-

MOLITVA:

Kao uzdignuće pameti i srca k Bogu, molitva daje čovjeku natprirodnu mudrost;

pruža čovjeku Božje svijetlo spoznaje; daje snagu ljudskoj volji. Zato bez molitve nema duhovnog života ni napretka.

"TRAJNO SE LJUBITE MEĐUSOBNO JER LJUBAV POKRIVA MNOŠTVO GRIJEHA!"

Molitvom možemo dokazati svoju ljubav prema Bogu i bližnjemu.- No ta ljubav mora biti duboka i trajna, požrtvovna i natprirodna ako želimo, da ona "pokrije mnoštvo grijeha". Ljubav je naime inventivna, aktivna, obazriva, plemenita; pa brzo i lako pronalazi način kako će se manifestirati. Ona ne pozna zapreke. Misli da sve može i sve smije. Ako netko takvom ljubavlju ljubi Boga, Isusa, onda to mora pokazati i u svom odnosu prema bližnjemu.

MEĐUSOBNA LJUBAV:

Sve podnosi, sve trpi, svemu se nada; ona dobro misli o bližnjemu, ona dobro želi bližnjemu, ona nastoji da bližnjega uvijek razumije, ispriča, da mu pomogne riječima i djelima. Ljubav djeluje: uči, tješi, pomaže, liječi, osvježuje; ona se žrtvuje... Ona sve svoje sposobnosti upotrebljava, da se plasira, utvrdi, usavrši. Ljubav prvenstveno ide za tim da Božje darove upotrijebi za svoju afirmaciju. I u vršenju staleških dužnosti, ona postizava svoje savršenstvo:

VRŠENJE STALEŠKIH DUŽNOSTI

Sv.nas Petar opominje, da kao djelitelji mnogovrsne Božje milosti poslužujemo bližnjega onim darom, koji nam je Bog dao. To znači: mi moramo prije svega vršiti svoje staleške dužnosti: u Otajstvenom Tijelu Kristovu poslužiti njegove udove onim što nam je Bog dao, da time služimo izgradnji toga Tijela - izgradnji pojedinih Kristovih udova: vjernika!

Katolicima se često predbacuje - i to s pravom - da zanemaruju svoje staleške dužnosti. Mnogi to čine iz nepoznavanja svetosti staleških dužnosti; mnogi ne poznaju hijerarhiju staleških dužnosti uopće, pa svoje dragovoljno izabrane i svojevoljno preuzete obveze pretpostavljaju Božjima, crkvenim i staleškim obavezama. Potrebno je i to malo pobliže promotriti:

KRŠĆANIN IMA MNOGO DUŽNOSTI:

PREMA BOGU:

Boga ljubiti, Boga slaviti, Bogu se moliti; Bogu služiti svim silama... Boga hvaliti, Bogu se klanjati u duhu i istini... Držati Božje zapovijedi...

PREMA CRKVI:

Poslušnost; osjećati s Crkvom; uključiti se u njezin apostolat; pomagati misije; uzdržavati svećenički podmladak.

PREMA VLASTITOJ DUŠI:

Čuvati neokaljanu svoju čistoću; čuvati se neokaljan od ovoga svijeta; nikada ne živjeti u smrtnom grijehu; težiti za posvećenjem, za kršćanskim savršenstvom; činiti dobra djela u vidu vlastitog posvećenja... Vršiti različite pobožnosti...

POSEBNE DUŽNOSTI:

1. OBITELJSKE:

Otac se mora brinuti za svoju ženu, za svoju djecu: za materijalna i duhovna dobra; za odgoj, za vjersku naobrazbu, za zvanje, stalež; on mora privređivati, upravljati, zapovijedati... Slično i majka: odgajati djecu, čistiti, rediti dom, iskazivati ljubav prema mužu, djeci.- Tko zanemari te svoje obiteljske dužnosti, a daje se na ma bilo kakav apostolat koji ga trga i razdvaja od vlastite obitelji, onda takav apostolat nije na mjestu: ne vodi k cilju; ne služi posvećenju.

ZVANIČNE DUŽNOSTI:

Uz svoje obiteljske dužnosti, mnogi kršćanin mora vršiti i svoje zvanične dužnosti: Liječnik mora pratiti svoju literaturu, mora se usavršavati u svom zvanju; mora služiti svojim pacijentima...; Vlakovođa odgovara za živote tisuća i tisuća ljudi koji se voze na njegovim kolima. Tako i šofer. Slično ofi-

cir, profesor, đak, svećenik! - Nije šala biti savjestan u svom zvanju. Katkada to traži čitava čovjeka. Za svećenika je npr. Crkva odredila celibat, da se uzmogne sav posvetiti svome zvanju; da mu obitelj: žena i djeca, ne oduzimaju vrijeme i sposobnosti. To su zvanja koja imadu veliko značenje za zajednicu.-

REDOSLJED DUŽNOSTI:

Najprije moramo biti ljudi, a ne životinje. Onda nastojmo biti dobri kršćani, a ne nakaze na Tijelu Isusovu. Zatim budimo, recimo, dobri svećenici, redovnici, profesori, očevi, majke, djeca, đaci; pazimo da u svojoj profesiji ne škodimo bližnjemu: da ne sablažnjujemo, da ne zanemarujemo svoje obveze prema, npr. bolesnicima... Koliko treba strpljivosti i dobrote pri njegovanju bolesnika, u odgoju djece; koliko trijeznosti i budnosti za šofere, liječnike... Savjesno vršenje naših dužnosti - to je put našega spasenja i posvećenja! - Zapamtimo to dobro! To je Božja volja: da savjesnim vršenjem svojih zvaničnih dužnosti dođemo u nebo.

OPĆA PRAVILA:

Sve su dužnosti i zvanja: dobra, sveta, časna i spasonosna. Svaki bi morao biti stručnjak u svojoj struci. Svaki bi morao biti vjerni sluga svoje savjesti. Bog će suditi. Ne može se i ne

treba znati sve; ali nužno se ne smije ne znati! - U svim zvanjima treba biti na korist čovječanstvu, na čast Crkvi, na dobro svomu bližnjemu, na spas vlastitoj duši.-

Kao što u našem tijelu ima svaki organ svoj zadatak; tako i u Crkvi.- Kad svi organi dobro funkcioniraju, tijelo je zdravo.- Blagostanje zajednice, sreća pojedinaca - spas sviju!

2.n.po DUHOVIMA

"TKO NE LJUBI, OSTAJE U SMRTI!"

"Predragi! Ne čudite se, ako vas svijet mrzi. Mi znamo, da smo iz smrti preneseni u život, jer ljubimo braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Ubojica je, tko mrzi svoga brata... U tom smo upoznali ljubav Božju, što se On žrtvovao za nas. I mi smo dužni žrtvovati se za braću... Sinci moji, ne ljubimo riječju i jezikom, nego djelom i istinom!" (Posl. Iv. I. 3, 13-18).

SVIJET JE PUN LIJEPIH FRAZA!

Narodi su siti lijepih riječi i divnih obećanja. Francuska je revolucija izbacila divne parole: "Sloboda, bratstvo, jednakost!" - Plodovi su bili: tisuće mrtvaca. Veliki sprovod i pogreb bez svećenika. Revolucija je progutala svoje sinove i kćeri.- Iza toga su nastavili divnim i blještavim frazama humanisti, prosvjetitelji, filantropi, čovjekoljupci, racionalisti i pozitivisti - s najboljim obećanjima za budućnost. Plodovi su porazni: svijet više nikome ništa ne vje-

ruje! Svijet je sit lijepih riječi, zvučnih fraza i varavih obećanja. Ljudi su spoznali gorku istinu, da bez vjere u Boga pravednog Suca, nema pravde i mira.- Ljudi su ustanovili: da samo nesebična, natprirodna, kršćanska, djelotvorna ljubav rješava sve probleme.

LJUBAV RJEŠAVA SVE PROBLEME!

"Tko ne ljubi, ostaje u smrti". Znači, nema Božjega života u njemu. Nalazi se u stanju smrtnoga grijeha. "Ubojica je, tko mrzi svoga brata!" Jer "Bog je ljubav, i tko u ljubavi ostaje, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu!" - To su izvanredno stroge riječi. Možda nas zbunjuju. Ništa! Promotrimo ih izbliza. Uđimo u njihov smisao.- Bog se žrtvovao za nas. On nas je ljubio do smrti, do smrti na križu. "Oganj sam s neba donio na svijet i što drugo želim nego da već gori". Taj Oganj jest Božja Ljubav. To je ljubav Srca Isusova, toga "žarkog ognjišta ljubavi". Ako netko ne ljubi Isusova brata, ako netko mrzi dijete nebeskoga Oca: kako može ostati ljubav Božja u njemu.- Bog se žrtvovao za nas. Mi smo dužni, da se žrtvujemo za svoju braću, za Isusovu braću, za djecu nebeskoga Oca. I zato Ivan govori: "Sinci, ne ljubimo riječju i jezikom, nego djelom i istinom!" Šta to znači? Ljubiti djelom i istinom? Zar nije dosta da bližnjemu izrazimo svoje simpatije, svoje saučešće; da mu prigodom rođendana ili imendana čestitamo; da ga prigodom promocije razveselimo buketom cvijeća, da se poveselimo s njime, da mu srdačno stisnemo ruku, da ga poljubimo itd.- Ne, braćo, to nije dosta!

LJUBAV TRAŽI ŽRTVU!

Poznato je kako ljudi u snazi i ljepoti, bogatstvu i slavi, imadu mnogo prijatelja. Ali kad padnu u bijedu, kad postanu siromasi, kad budu prezreni od ljudi, kad dožive razočaranje, kad ih svijet počne ogovarati, klevetati, suditi... tada bježe, nestaju, raspršuju se svi ti "prijatelji", kako to vidimo i prigodom Kristove osude i smrti. To nije prava, požrtvovna, djelotvorna ljubav! To je surogat ljubavi. To je gorki nadomjestak ljubavi.-

Zato i ima toliko konkurencija, u kojima se nastoji uništiti protivnik; zato toliko iskorištavanja i eksploatacije čovjeka sa strane čovjeka. Sjetimo se nekadašnjih naših radnika i kućnih pomoćnica. Gazde su prečesto uz mizernu plaću eksploatirali njihovu tjelesnu i duševnu snagu. Uživali su na njihovim žrtvama. Napajali se na njihovim suzama. Gradili vile na njihovim neprospavanim noćima. Sve samo zato, jer su oni bili "plemenite krvi", a njihova posluga "niže ga roda". Tu nije bilo ni osnovnih ljudskih osjećaja, a kamoli kršćanske ljubavi!

TKO LJUBI, taj mora žrtvovati svoje bogatstvo, svoj komoditet, svoju udobnost; tko ljubi, taj želi, da njegovu bližnjemu bude kao i njemu; on traži zadovoljstvo, mir, blagostanje, sreću svoga bližnjega; tko ljubi, taj radi na tome, da bližnjemu pomogne, da ga utješi, da ga nahrani, da ga napoji, da ga odjene, da ga pouči, savjetuje, izliječi, usreći... Tko ljubi, mora poraditi na tome, da njegov bližnji raste, napreduje, da uspije, da se proslavi, da se ovjekovječi, da bude sretan u ovom i u budućem životu.

TAKO SU SVECI BOŽJI LJUBILI:

1. HEROIZAM P.DAMJANA de VEUSTERA.-

Flamanac. Pođe kao svećenik-misionar na Istok. Na otoku Molokaj živjeli su zatočeni siromašni gubavci. Engleska ih je vrlo slabo snabdjevala. Bila je to materijalna, tjelesna i duševna bijeda. U svom očaju gubavci su se opijali. Nemoral, mržnja na sebe i na čitav svijet je rasla. Nitko se od zdravih nije htio žrtvovati za ovu sirotinju. Tada dođe na otok P.Damjan. Poče od najnužnijega: graditi kućice, bolnice; zatraži lijekove i povoje, odjeću i hranu. Načini apel na Englesku, Belgiju. Dobije pomoć. Počne s vjerskom poukom. Sagradi kapelicu. Pouči i pokrsti mnoštvo gubavaca. Na kraju se i sam zarazi, te umre kao gubavac - "Svećenik prognanika!"

To je ljubavv: žrtvovao je domovinu, sposobnosti, vrijeme, sve energije svoga bića; dao je život za prezrene i odbačene iz ljudskoga društva! Žrtvovao je sve vremenito za dobro bližnjega! - Postao je heroj ljubavi kojemu se smijemo ne samo diviti, nego ga barem donekle moramo nasljedovati.

2. EDEL-MARY QUEEN: kao mlada djevojka, napušta Irsku, odlazi u Afriku i bolesna putuje u temperaturi od 39 stup. C. po 500 kilometara da Crncima donese svjetlo vjere; da im pokaže Krista i Njegovu Majku Mariju.- Ljubila je njihove duše; ljubila je njihovu vremenitu i vječnu sreću. I za taj je cilj sve žrtvovala: domovinu, ljudsku i materinsku ljubav, komoditet, haljine, modu, zabave, uživanja, što nam može pružiti zemlja...

3, S apelom na velesile: "Dajte mi dva bombarđera, pa ćemo moći sve gubavce izliječiti!" - otvorio je akciju liječnik Roul Follerau u Francuskoj tražeći tako sredstva, koja služe pomoći bližnjemu. Akcija je otpočela i već je okrunjena lijepim uspjesima.

4. ABBE PIERRE počeo iza rata skupljati staro željezo, kante, olupine vagona i drugi materijal da beskućnicima, siromasima i gladnima uzmogne pružiti najpotrebnija sredstva za život. Uspio je. Stekao je veliki ugled. Spasio mnoge od smrti.

TKO HOĆE, MOŽE!

Ovi nas primjeri osuđuju. Mi tvrdimo da ne možemo činiti dobro. Tko hoće, može! Tko ne će, taj će naći tisuću isprika da opravda svoj stav.

LJUBIMO DJELOM:

Djela ne može nitko demantirati. Ona govore svojim jezikom. Počnimo danas, da sutra ne bude prekasno. Tko ne ljubi, ostaje u smrti.- Vječni nam je život obećan pod uvjetom da djelotvorno ljubimo braću.- Mi želimo vječno živjeti! Zato ćemo svoga brata čovjeka ljubiti djelom i istinom.

3.n.po DUHOVIMA

KRŠĆANSKA SAVRŠENOST

"Bog svake milosti, koji nas je pozvao na svoju vječnu slavu u Isusu Kristu, usavršit će nas, pojačati i utvrditi poslije kratka trpljenja" (Posl. Petra I. 5,1o).

Petar govori o kršćanskom savršenstvu. I mi ćemo danas o tom razmišljati.

I. ŠTO JE KRŠĆANSKO SAVRŠENSTVO?

1. Postoje kriva i neprijateljska shvaćanja: Mnogi svjetsk i orijentirani ljudi kršćansko savršenstvo sasvim degradiraju na bolesne pojave, na psiho-neurotična stanja duha, pa misle i tvrde, da su ta stanja plod autosugestije i halucinacija. Freud i njegovi učenici religioznost svode na "libido", pa kršćansko savršenstvo smatraju posebnom vrstom seksualne ljubavi.- Drugi, dakako izvan kršćanstva, kršćane, koji teže za savršenstvom, smatraju licemjerima koji su puni gadnih mana i perverziteta.- To je najveća uvreda za nas kršćane jer se najviše vrednote žigošu kao najteže sla-

boće ljudske naravi.- Neki opet sve skupa svode na pretjeranu osjećajnost, na umjetno uzbuđivanje maste tako da je za njih kršćansko savršenstvo neostvariva i opasna utopija.

2. Ima i kršćana koji neispravno gledaju na smisao kršćanskog savršenstva. Mnogi u brojnim molitvama, osobito slatkim i punim osjećaja, gledaju savršenstvo; drugi misle da je savršenost u religioznim organizacijama, bratovštinama, katoličkoj akciji, apostolstvu molitve itd. Ovi sredstvo smatraju ciljem, a sporedno glavnim.- Drugi opet u velikoj strogosti: u postu, bdijenju, pokori, apstinenciji, bičevanju itd. gledaju neko savršenstvo; dok se ti isti ne ustručavaju druge kritizirati, ogovarati i klevetati jer se smatraju boljima od onih koji to ne vrše.- Ima ih koji u milostinji i djelima milosrđa vide silan svoj napredak, a ne žacaju se mrziti bližnjega i ne opraštaju svojim neprijateljima.- Neki su oduševljeni duhovnim utjehama koje uživaju, kad vrše dobra djela, pa u tom nazrijevaju svoje savršenstvo.- Neki misle da je savršenost u vanjskom apostolatu za spas duša. Ovi zaboravljaju da je duša apostolata nutarnji saobraćaj s Bogom tj: molitva, ali da sam apostolat po sebi još nije savršenstvo.- Na kraju da još spomenemo one, koji u čudesnim pojavama: čudesima, viđenjima, ekstazama vide savršenstvo.- Sve su to neispravna, kriva i pogibeljna shvaćanja kršćanskog savršenstva. Pravo, ispravno i blagoslovljeno kršćansko shvaćanje jest:

3. SAVRŠENSTVO JE U SAVRŠENOJ LJUBAVI BOGA I BLIŽNJEGA!

Što znači "savršeno"? = dovršeno = ono što je na cilju! A što je cilj ljudskoga života? - Bog je cilj za kojim težimo.- Kad Boga dostignemo, bit ćemo na svršetku životnog puta - bit će svršen naš zadatak.- A Bog je apsolutno, neizmjerno savršen, svet. "Jedini Bog je dobar", rekao je Isus mladiću koji je želio postati savršen.- Mi se čitav život moramo približavati tom cilju. A to se približavanje ostvaruje po ljubavi. Savršenost se dakle bitno sastoji u ljubavi do Boga i bližnjega.

LJUBAV: je u odanosti - čvrstoj volji da se predamo, darujemo, poklonimo Bogu sasvim, pa i uz cijenu najvećih žrtava svega - i samoga života. Tako ljubav i žrtva postaju sinonimi savršenstva. Bog je izvor, razlog, predmet i cilj ljubavi. Boga ljubimo radi njegove dobrote, savršenstva, ljubavi, a bližnjega radi Boga: radi Božje volje i Božjeg zakona. Tako kršćansko savršenstvo u sebi uključuje obje ove ljubavi koje u sebi nisu dvije, nego samo jedna: i to ljubav prema Bogu.

R a z l o z i:

Sv.Pismo na više mjesta ističe kao

prvu i glavnu zapovijed ljubavi: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega kao samoga sebe" (Mt 22,37-39).- Pavao pjeva himnu ljubavi: Kad bi sve jezike govorio, kad bi se dao spaliti na lomači, ... ništa mi ne bi koristilo ako ne bi imao ljubavi u sebi, a Ivan govori: "Ako ljubimo jedan drugoga, Bog ostaje u nama i ljubav je njegova savršena u nama" (I Iv.4,12).

LJUBAV NAS SJEDINJUJE S BOGOM:

Kod svake se ljubavi dvije duše prelijevaju u jedno. Biva jedno srce i jedna duša. Tako dolazi do jedinstva misli, želja, osjećaja, nakana, djelovanja i ideala uopće. To i takvo jedinstvo s Bogom jest ideal kršćanstva. To je savršenstvo koje se može ostvariti već na ovom svijetu.- Potpuni sklad naše volje s Božjom voljom. Jer ljubav je u volji. Sklad naše volje i Božje volje jest realizacija ljubavi. Zato i Spasitelj tvrdi: "Onaj me ljubi koji drži moje riječi - moju volju",

SAVRŠENSTVO je dakle u sukladnosti naše volje s Božjom voljom; u vršenju Božje volje. Što je ta sukladnost veća, jača, savršenija - to je i naše savršenstvo jače, veće, idealnije. Tko uvijek čini što Bog hoće, to je savršen čovjek!

II. USKLAĐIVANJE NAŠE VOLJE S BOŽJOM

1. Čitav se dakle problem našega savršenstva u ljubavi prema Bogu i bližnjemu konačno svodi na usklađivanje naše volje s Božjom voljom. Da to zaista i ostvarimo, nužno je da se prihvatimo sredstava koja vode k cilju.

2. Sredstva su mnogobrojna: nutarnja i izvanjska, nužna i korisna, velika i mala; da spomenemo samo neka najvažnija: spoznaja Boga sa spoznajom samoga sebe, želja za posvećenjem, usmena i mislena molitva, duhovno vodstvo, dnevni red, duhovno štivo, duhovne vježbe, ispitivanje savjesti, ispovijed i Pričest... Mrtvenje i pokora... Bez mnogih od tih sredstava ne može se naprijed!- Žrtva je u svemu tome apsolutno nužna. Jer bez žrtve ne možemo doći do:

3. POTPUNOG PREDANJA U LJUBAVI: Tek onda kada se Bogu potpuno predamo, može On u nama izvršivati svoje božanske naume. Tada naša volja mora uzmaknuti, naš ja nestajati da ga zamijeni Isus koji postaje kralj i vladar našega života i srca. Potpuno, neopozivo predanje, bez rezerve - za sve, što Bog zatraži od nas, znači predati se na sva moguća mučeništva, kako to tvrdi sv. Terezija od Maloga Isusa. No to će mučeništvo biti najjači dokaz naše ljubavi prema Kristu.- A to je ujedno i

4. Najkraći put u nebo: jer tada

sve vršimo iz čiste i nesebične ljubavi prema Bogu. Za sebe nismo ništa rezervirali. Sve vršiti s jednom jedinom željom: da Isusu omilimo, da se Njemu svidimo, da steknemo Njegove simpatije, da osvojimo Njegovo Srce.-

PRIMJENA:

Svetost je u posvetnoj milosti. Savršenstvo u savršenoj ljubavi. Ljubav u volji.- "Budi volja Tvoja!" - "Evo službenice Gospodnje!"

Terezija govori Isusu: "Tebi biti na veselje, to je moj na zemlji raj!"

4.n.po DUHOVIMA

OSLOBOĐENJE OD ROPSTVA RASPADLJIVOSTI

"Braćo! Držim, da stradanja sadanjega vremena nisu ništa prema slavi, koja će se objaviti u nama. Jer stvorovi željno očekuju, da se pojave sinovi Božji. Jer su stvorovi podvrgnuti ispraznosti, ali ne po svojoj volji, nego radi onoga, koji ih je pokorio u nadi, da će i sami stvorovi osloboditi se ropstva raspadljivosti na slavnu slobodu djece Božje" (Posl.Rim. 8,18-21).

Pavao navješćuje oslobođenje stvorova od ropstva raspadljivosti. To će se ostvariti tek na dan G.N.Isusa Krista kada On dođe drugi put na ovaj planet sa svom silom i slavom nebeske vojske. O t tom ćemo danas malo razmatrati da bolje shvatimo Pavlovu tvrdnju: da stradanja sadanjega vremena nisu ništa prema slavi koja će se tada objaviti u nama!

1. U ZEMALJSKOM RAJU:

U originalnom stanju nevinosti čovjeka i prirode sve je "bilo vrlo dobro".

Bog je sa dopadnošću promatrao svoje stvorove. Sve je bilo pitomo, sve vjerno u službi kralja prirode: čovjeka. No taj se kralj prirode iznevjerio Bogu; posta- je:

2. SVRGNUTO VELIČANSTVO.

Propali kralj koji je izgubio kraljevsku vlast nad prirodom i proigrao posinaštvo Božje, postao dijete srdžbe Božje, bio izagnan iz zemaljskog raja, te osuđen na smrt i raspadanje.- Čovjek je prvim grijehom navukao

3. PROKLETSTVO BOŽJE:

na sebe i na čitavu prirodu. Pobuna je bila protiv Boga pomoću stvorova. Zato je i prokletstvo Božje najjače pogodilo čovjeka, a zbog čovjeka i sve stvorove koji su bili namijenjeni da služe čovjeku. Životinje su osjetile prokletstvo čovjeka: one su se pobunile, postale su divlje i goropadne. One osjećaju da im je čovjek neprijatelj. Zemlja je počela rađati trnjem i korovom. A sve kao da uzdiše, jauče, cvili pod teretom prokletstva Božjega. Čitava priroda mučno očekuje kad će se osloboditi toga prokletstva.

4. OČEKIVANJE OSLOBOĐENJA:

od ropstva raspadljivosti trajat će do drugoga dolaska Kristova; jer tada će se očito pokazati koji su sinovi Božji,

tada će Krist razlučiti dobre od zlih; a stvorovi će se u posljednjem čišćenju vatrom - osloboditi od ropstva raspadljivosti te će na dan Kristov uskrsnuti i oni kao obnovljeni na novi život. - To vatreno čišćenje, o kojem govori sv. Petar "nebo će i zemlja velikom bukom proći i počela će se od vatre rastopiti" - bit će "oslobođenje od ropstva raspadljivosti" i neka vrsta preobraženja samih stvorova: po Kristovu uzoru. Kao što ćemo se mi preobraziti prema ljepoti svoje duše koja će opet svu svoju ljepotu crpsti od Isusa Krista, tako će i stvorovi prigodom silaska nebeskog Jeruzalema na Zemlju primiti svoju ljepotu i preobraženje prema čovjeku-Kristu. To će biti

5. NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA:

Kako to lijepo ističe sv.Ivan u Otkrivenju: "I vidjeh novo nebo i novu zemlju, jer prvo nebo i prva zemlja prođoše i mora više nema. I vidio sam sveti grad, novi Jeruzalem, gdje silazi od Boga s neba, pripravljen kao zaručnica, ukrašena mužu svojemu. I čuo sam jaki glas s prijestolja gdje govori: Evo šatora Božjega među ljudima jer će stanovati među njima, i oni će biti narod njegov, i sam Bog bit će s njima. I otrt će svaku suzu s očiju njihovih, i smrti više ne će biti, ni tuge, ni vike, ni boli ne će više biti, jer prvo prođe. I reče onaj, koji je sjedio na prijestolju: Evo sve novo

činim" (Otkr.21,1-5).- Ovo "novo" je preobraženje stvorova. To je oslobođenje od prokletstva raspadljivosti. Sv.Ivan opisuje oblik i građu Novog Jeruzalema. (Otkr. 21,9-13).

Sve je to, dakako, slikovito rečeno, u prenesenom značenju; jer se to odnosi na ljudske duše u kojima stanuje Bog: pa se sva ljepota grada Jeruzalema prenosi na ljepotu ljudskoga tijela u kojemu će stanovati duša; te će duše, ispunjene Bogom, davati ljepotu tjelesima, a od ljudskoga će tijela ljepota prelaziti na ostale stvorove: da zaista sve bude novo, preobraženo, regenerirano, obnovljeno, nepokvarljivo, neraspadljivo - u nebeskom sjaju i ljepoti - u ljepoti i krasoti rajskoga slavlja.

Iako je sve to puno tajna, i nitko do sada nije dao potpuno sigurno tumačenje ovih tekstova, ipak možemo sa sigurnošću utvrditi da preobraženje dolazi; sigurno je to da stvorovi čekaju objavu sinova Božjih; sigurno je da će sva priroda, oslobođena prokletstva, sasvim drukčije izgledati; sigurno je to da će preobraženo tijelo primiti ljepotu duše; duša od Boga; pa će tako od Boga ljepota preko Krista, Marije, ljudske duše i tijela prijeći na ostale stvorove.-

JEDINSTVO SVJETOVA

1. Tada će se ujediniti dva svijeta: ljudski i Božji. Bog u čovjeku i čovjek u Bogu: zauvijek. Više ne će biti rastave. Niti mogućnosti otpada. Nebo na zemlji. Raj u ljudskom srcu. Vječno blaženstvo.

2. Čovjek = kruna stvorova: radi kojega i za kojega je Bog izgradio materijalni svemir. Taj će svemir opet u čovjeku naći svoje prvotno stanje. Svetost će čovjeka prijeći na stvorove. Njegova će se ljepota odraziti na stvorovima. To će za stvorove biti oslobođenje od ropstva raspadljivosti. Odatle izbija silna

3. Važnost ljudske svetosti: Kad čovjek ne bi bio sagriješio, stvorovi ne bi bili zarobljeni; ne bi sada uzdisali, jaukali, trpjeli zajedno s čovjekom.- Ali oni će po čovjeku - Kristovim zaslugama - opet zadobiti stanje originalne nevinosti.-

4. Sve je to radi nas: i za nas! Kako je Bog velik! Kako je mudar i dobar! Tko će Ga ikada dovoljno ljubiti? Tko će Mu se ikada dovoljno zahvaliti! Tko će Ga dovoljno proslaviti?!

OZBILJNOST ŽIVOTA:

Ovaj nam grandiozni Božji plan pokazuje koliko je ljudski život na zemlji ozbiljna stvarnost. Kako daleko seže sa-

mo jedan ljudski grijeh! Kako je velika i snažna Božja milost koja ruševine čovjeka opet izgrađuje u novi i bolji svijet!

Promislimo sve to dobro pa donesimo i zaključke i odluke koje će ubuduće voditi naš život prema velikoj i grandioznoj zamisli Božjoj.

Već i sama pomisao da će naše tijelo primiti ljepotu od duše - mora u nama probuditi strahopočitanje pred otajstvom vječnosti!

5.n.po DUHOVIMA

"SAVRŠENO VESELJE!"

"Blago vama, ako što i trpite radi pravde! Ne bojte se njihova zastrašivanja i ne plašite se, nego blagoslivljajte u svojim srcima Krista Gospodina!"

Pred nama se opet pojavljuje tajna križa: Tajna trpljenja: poganima ludost, a Židovima sablazan. Božjim odabranicima: sila i mudrost, snaga i blagoslov.- Ali to treba shvatiti. Križ treba uzljubiti. To je mudrost svetaca. Oni su znali patnju pretvoriti u radost, nepravdu u savršeno veselje. Evo kako nam je tu tajnu objasnio Asiski Poverello, brat Franjo iz Asiza:

SV.FRANJO I BRAT LEON

Bila je ciča zima. Franjo pješači s bratom Leonom iz Peruđe u samostan Marije Anđeoske kod Asiza. Obojica dršću od zime. Zadubeni u svoje misli, obojica šute.

Najednom Franjo prekine šutnju: "Brate Leone! Kad bi Manja Braća bila uzor dobra vladanja i svetosti na cijeloj kugli zemaljskoj, to ipak - pamti dobro! - ne bi bilo savršeno veselje." Leon šuti i razmišlja. Malo kasnije Franjo nastavi: "Brate Leone! Kad bi Manji Brat vraćao slijepima vid, uzetima snagu, kad bi đavle izgonio, gluhima povraćao sluh, hromima hod, nijemima glas i kad bi uskrisivao mrtve koji su već četiri dana ležali u grobu, ni to još ne bi bilo savršeno veselje." Brat Leon samo šuti i razmišlja. Domalo će opet sv. Franjo:

"Brate Leone! Kad bi Manji Brat znao sve jezike svijeta i znanosti i cijelo sv. Pismo; Kad bi mogao proricati i objavljivati ne samo buduće stvari nego i tajne savjesti i srdaca, to ipak ne bi bilo savršeno veselje." Šutnja! - Kad su pošli malo dalje, Franjo još jačim glasom nastavi:

"Brate Leone! Ovčice Božja! Kad bi Manji Brat govorio anđeoskim jezikom, kad bi znao tijek zvijezda i svojstva bilina; kad bi mu bile pokazane sve dragocijenosti svijeta i kad bi on poznavao sve ptice, ribe, sve životinje i ljude; stabla i kamenje, korijenje i vode, ni u tom još ne bi bila savršena radost!" - Brat je Leon samo šutio i razmatrao svečeve riječi. Brzo iza toga opet se javi Franjo:

"O Brate Leone! Kad bi Manji Brat znao tako propovijedati, da bi obratio

sve nevjernike na vjeru Isusovu, ni u tom ne bi bila savršena radost." - Iza ovih riječi nasta duga šutnja. U razmatranju su ovi sveti muževi prevalili dvije milje.

Tada Brat Leon veoma začuđeno upita: "Oče! Molim Te u ime Božje, kaži mi, u čem stoji savršeno veselje?!"

"S a v r š e n o v e s e l j e"

"Kad bismo mi bili u Mariji Anđeoskoj, okupani od kiše, premrzli od zime, zamazani uličnim blatom, a skršeni gladom te kao takvi pokucali na samostanska vrata i kad bi vratar ljutito došao pa rekao: "Tko ste vi?" - A mi rekli: "Mi smo dvojica od vaše braće", a on bi nam odvratio: "Lažete! Vi ste lopovi te hoćete varati svijet i otimati milostinju siromasima. Nosite se odavle!" - I ne bi nam otvorio, nego bi nas pustio da vani stojimo do noći u snijegu i vodi ozebli i gladni. Kad bi takvu nepravdu i takvu okrutnost, tako sramotan otkaz strpljivo, bez žalosti i mrmljanja podnijeli; kad bismo ponizno i ljubezno mislili da nas ovaj brat ne pozna i da mu Bog daje da tako govori, o brate Leone, to bi bilo potpuno veselje. I kad bismo opet kucali, a on rasrđen izašao te nas kao dosadne dangube otjerao psujući nas i ćuškajući, a pri tom nam možda govorio: "Tornjajte se, razbojnici jedni, pođite

u noćište! Ovdje ne možete ni jesti ni noćiti!" - I kad bi mi sve to strpljivo, veselo i dragovoljno podnijeli, o brate Leone, to bi bilo savršeno veselje. A ako bismo iza toga prisiljeni glađu, studeni i mrakom još jače kucali i teško uzdišući molili i vapili za ljubav Božju, da nam otvori i pusti nas unutra, a on bi još goropadnije rekao: "Vi ste dosadni pustahije, ja ću vam dati što vas ide; i kad bi tada izletio s jakim kvrgavim štapom, uhvatio nas za kapucu, bacio na zemlju, vukao nas po snijegu, i sad jednoga, a onda opet drugoga toljagama tukao, a mi sve to strpljivo i veselo podnijeli, sjećajući se muke Krista Blagoslovljenoga i kako mi trpimo iz ljubavi prema Njemu - Raspetomu!-; tada, o Brate Leone, u tome bi bilo savršeno veselje! A sada čuj Brate i zaključak:

"Uza sve milosti i darove Duha Svetoga koje daje Krist svojim prijateljima, mora se čovjek sam svladati i iz ljubavi prema Isusu snositi nevolje, uvrede, pogrde i nesreću. I osim ovih darova, čovjek se ne smije nikakvim drugim ponositi jer nisu naši, nego Božji. Stoga veli Apostol: "Što imaš, a da nisi primio? A ako si primio, zašto se time ponosiš, kao da to imaš od sebe?" - Mi se prema tome možemo ponositi samo križem nevolja i nesreća kao što to tumači isti apostol Pavao: "Sačuvaj Bože, da se ičim drugim hvalim osim križem Gospodina Našega Isusa Krista".

S a v r š e n o v e s e l j e prema sv.ocu Franji, dakle, leži u dragovoljnom i radosnom nošenju križeva života Isusu za ljubav. Kad naime trpimo i stradavamo, patimo i podnosimo razne nevolje: glad, golotinju, sramotu, progon, bolest, smrt - nevini - radi Krista i njegova kraljevstva, onda se u duši rađa ona čudnovata natprirodna radost, što smo postali dionici Kristovih otkupiteljskih muka i time stekli pravo na prekogrobnu nagradu. Te nam radosti nitko ne može oduzeti jer ona izvire iz Božjih obećanja, a ujedno predstavlja i dokaz naše ljubavi prema Kristu Gospodinu.

1. TAJNA TRPLJENJA, koju najteže shvaća ljudsko srce - stvoreno za sreću - može se razumjeti i uzljubiti samo pod tim vidom: da se naime čovjek dragovoljno preda Kristu, da se s Njime sjedini u bolima te Isusu time dokaže svoju ljubav.- Time tajna trpljenja prelazi u

2. TAJNU LJUBAVI: Nema naime ljubavi bez žrtve. Što je veća žrtva za ljubljenoga, tim je to jači dokaz ljubavi. Ljubav se hrani žrtvama. A kad trpimo, onda žrtvujemo svoje ja dragome Bogu. Bog to prima i nagrađuje pouzdanim očekivanjem vječne nagrade. A to onda opet odjekuje i u našoj duši kao

3. TAJNA SREĆE i blaženstva: na o-

vom i na drugom svijetu. Ljudi koji su uzljubili križ bili su najveći veseljaci na zemlji. Sv.o.Franjo je bio veseljak, makar je na svome tijelu nosio Kristove rane. Slično je i sv.Filip Neri bio poznati veseljak u Rimu...

P r i m j e n a :

SVECI su TRPLJENJE za Boga i za duše smatrali najvrednijom i najdragocjenijom pojavom u ljudskom životu.Patnjom se potpuno odričemo sebe i bez rezerve predajemo Gospodinu. Tada ne želimo ništa drugo, nego vršiti Božju volju. I zato su jedinu sreću nalazili u tom da se putem boli i žrtve potpuno predaju Bogu.

Sv.Ivan od križa koji je mnogo trpio za stvar Božju, upitan od Krista što želi kao nagradu za svoju vjernost, spremno odgovori: "Gospodine,trpjeti i preziran biti radi tebe!"

Sv.Terezija Avilska koja je reformirala Karmel i mnogo prepatila od bolesti, ljudi i sotone, ipak ovako moli Gospodina: "Gospodine, ili trpjeti ili umrijeti!"

Sv.Magdalena Pazziška još jače ističe ovu misao kad govori:"Ne umrijeti, nego trpjeti!"

Uzljubimo križ, pa će nam on postati izvorom savršenog veselja na zemlji i na nebu.

6.n.po DUHOVIMA

ŽIVJETI ZA BOGA

"Braćo! Kojigod smo kršteni u Isusu Kristu,kršteni smo u njegovu smrt, jer smo po krstu s njim ukopani u smrt. Kao što je Krist uskrsnuo na slavu Očevu, tako da i mi živimo novim životom... Stari čovjek je bio s njim razapet zato, da uništi griješno tijelo,da više ne robujemo grijehu... Držite da ste mrtvi grijehu, a živite za Boga u Isusu Kristu,Gospodinu našemu" (Posl.Rim.6,3-11).

ŽIVJETI S KRISTOM ZA BOGA!

Krist je živio za svoga Oca. Očeva volja, za Njega je zakon svet. Slaviti Oca, povratiti Ocu čast koja mu je uskraćena grijehom čovjeka, to je za Njega bila slast života. Noći je provodio u slatkom razgovoru s Ocem. Njega je hvalio i slavio. Njemu je zahvaljivao kad ga je uslišao prigodom Lazarova uskrsnuća. Njemu je zahvaljivao što je božansku mudrost sakrio od mudraca ovoga svijeta i objavio malenima. Krist se Ocu molio

i učio apostole kako će se Ocu moliti: "Oče naš, koji jesi na nebesima; sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje; budi Volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji..." Na Posljednjoj je večeri posebno slavio Oca; Njega je prizivao u smrtnoj tjeskobi Getsemanija; Njemu je predao duh svoj na Golgoti. Isus Krist je živio za svoga Oca. On je Oca ljubio! Očeva volja bila je za Njega jelo i piće! - Kad ga je Petar htio odvratiti od smamotne smrti, Isus mu odgovori strašnim naglaskom: "Odlazi od mene, sotono, zar da ne pijem kalež, što mi ga pripravi Otac?!"

ISUS JE NAŠ IDEAL!

U ljubavi i životu za Oca, Isus je nama ideal, koji moramo slijediti. Taj ideal je ostvariv. Mi moramo studirati Kristove osjećaje, Njegove želje i nakane da Ga uzmognemo nasljedovati. On je živio za Boga! I mi moramo živjeti za Boga! To ćemo ostvariti samo po Isusu Kristu. S Kristom možemo i mi živjeti za Boga. Crkva nam govori: da samo po Isusu Kristu, i u Isusu Kristu, i s Isusom Kristom možemo dati slavu Bogu Ocu! Kako ćemo to ostvariti? Što moramo poduzeti?

P r e d u v j e t i :

1. UMRIJETI S KRISTOM GRIJEHU:

Kao što smo na krštenju s Kristom umrli grijehu, tako smo s Kristom i uskrsnuli na novi život. Po krstu dakle postajemo djeca Božja, jer smo dionici božanske naravi, braća Kristova i baštinici kraljevstva Božjega po Očevom posinovljenju. Moramo dakle i tako živjeti. Treba raskrstiti s grijehom. Treba uskladiti svoju volju s Božjom voljom. Treba razapinjati svoje tijelo, da duhovno živimo sjedinjeni s Kristom: da živimo u Kristu.

2. ŽIVJETI S KRISTOM ZA BOGA:

Kad umremo svijetu, tijelu, grijehu, sotoni, paklu; kad se odreknemo svega što nije Bog i Božje; kad uzljubimo Kristovo, kad prezremo zemaljsko i prividno, kad se duhom uzdignemo do nebeskih želja; kad nam omrzne svijet i tijelo, onda ćemo početi živjeti s Kristom za Boga.- Živjeti s Kristom ili u Kristu za Boga: znači: raditi za slavu Očevu, žrtvovati se za kraljevstvo Božje u ljudskim dušama; znači: ljubiti ono što je Božje, a prezirati ono što nije Božje i što ne vodi k Bogu.- Živjeti s Kristom za Boga znači nadalje: živjeti u posvetnoj milosti u prijateljstvu i ljubavi s Bogom; znači biti uvijek nov, svjež, čist i neokaljan hram Božji, hram Duha Svetoga - živi hram Presvetog Troj-

stva.- Živjeti s Kristom za Boga još znači: živjeti s Crkvom Kristovom: s njom misliti i osjećati jer je Crkva živi Otajstveni Krist u prostoru i vremenu. Po Crkvi On i sada propovijeda Evanđelje, liječi bolesnike, dijeli plodove svoje pregorke muke i smrti na križu! Tko nadalje želi živjeti s Kristom za Boga:

3. MORA SE HRANITI TIJELOM ISUSOVIM:

Isus je božanski čokot: Mi smo loze nakalamljene na Njega. Da živimo Njegovim životom, moramo od Njega primati sokove božanskog života. Ti se sokovi primaju u blagovanju Njegova Tijela - u sakramentu oltara: u Euharistiji. "Zaista, zaista vam kažem, ako ne budete jeli tijela Sina čovječjega i pili krvi njegove, ne ćete imati života u sebi!" "Tko jede tijelo moje i pije moju krv, ima život vječni i ja ću uskrsiti na posljednji dan!" - "Tijelo je moje zaista jelo i krv je moja doista piće!" - Ono što je zrak za naša pluća, to je Pričest za našu dušu! (Pijo XII). Nema nam dakle života za Boga bez sv.Pričesti. Ne možemo živjeti u Kristu bez sv.Pričesti.

Zamislimo se malo dublje u tu tajnu našega posvećenja. Promislimo što dobivamo sa sv.Pričešću i što gubimo, ako ne pristupamo k stolu Gospodnjemu.

To mnogi ne razumiju. Zato Spasitelj i govori u današnjem Evanđelju: "Žao mi je naroda!" Jer će bez sv.Pričesti mnogi klonuti na putu života i ne će dospjeti u obećanu zemlju, u vječno blaženstvo. Ne će doći u vječno blaženstvo jer ne žive Kristovim životom - za Boga! A to je onaj posljednji smisao naše zemaljske borbe. U tom sudbonosnom neshvaćanju Kristovih namjera leži bijeda našega naraštaja. Oni se mnogo brinu za zemlju: za tijelo, za hranu, za odjeću, za stanove, za uspjehe pred ljudima; mnogo se bore za prvenstvo u sportu, u ljepoti, u znanosti, u politici...; ali ove božanske mudrosti ne razumiju. Stoga će ostati uvijek nova i svježa poruka apostola naroda:

"Držite, da ste mrtvi grijehu, a živote za Boga u Isusu Kristu, Gospodinu našemu!"

To će biti uvijek nov i svjež plan života za djecu Božju. To mora davati smisao i sadržaj našem životu. Ako želimo Bogu služiti i spasiti svoje duše, moramo se držati Krista: u Kristu živjeti, s Kristom raditi, s Kristom trpjeti, s Kristom umirati - s Kristom vječno živjeti u slavi Boga Oca. Amen.

"Želim se raspasti i biti s Kristom!"

"Meni je život Krist, a smrt mi je dobitak!" - Dobitak blažene vječnosti u neizmjernosti trojednoga Boga.

7.n.po DUHOVIMA

SMRT I ŽIVOT U KRISTU

"Smrt je plaća za grijeh, a milost Božja je vječni život u Isusu Kristu, Gospodinu našemu" (Posl.Rim. 6,23).

Pavao govori o smrti i životu u Kristu.

Mnogi to vrlo teško shvaćaju. Danas ćemo te njegove postavke malo izbliza promotriti. Treba naime poznavati čitavu Objavu da se ispravno shvati što sv.Pavao hoće kazati Rimljanima.

I "SMRT JE PLAĆA ZA GRIJEH!"

O tom nam govori knjiga Postanka. Čovjek nije trebao, nije morao umrijeti. "A dade Gospod Bog čovjeku ovu zapovijed: "Sa svakoga drveta u vrtu smiješ jesti; samo s dveta spoznanja dobra i zla ne jedi! Jer čim bi jeo s njega, morao bi umrijeti" (Post.2,16.17).

Praroditelji su pogazili ovu Božju zapovijed. Oni su jeli s drveta spoznanja dobra i zla. To je bila prva katastrofa. Bog je postupio po svojoj prijetnji: "Jer si popustio molbi žene svoje i jeo s drveta, za koje sam ti zapovijedio: Ne

smiješ jesti s njega, to neka je prokleta zemlja radi tebe! S mukom ćeš se od nje hraniti sve dane života svojega. Trnje i korov rađat će ti, i ti ćeš jesti zelje poljsko. U znoju ćeš lica svojega jesti kruh, dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet. Jer prah si i u prah se vraćaš" (Post.3,17-19). Tako "po jednom čovjeku uđe na svijet grijeh i po grijehu smrt, i tako smrt prijeđe na sve ljude, jer svi u njemu sagriješiše" (Rim.5,12).

TO BIJAŠE I DUHOVNA SMRT:

Praroditelji su s kraljevskog prijestolja strovalili sebe i sve svoje potomstvo: od djece Božje tada svi postadosmo po prirodi sinovi srdžbe Božje; propalo je djetinjstvo Božje; oni su istjerani iz raja; postali su zajedno s nama - obični smrtnici koji više nemaju ni potrebne milosti u duši. U tom se stanju mi svi rađamo: kao sinovi srdžbe, kao propali kraljevi, kao mrtvaci za Božji život milosti. Bog se naime povukao iz ljudskoga srca. Kraljevstvo se Božje odselilo. Došlo je kraljevstvo sotone. To je duhovna smrt, jer duša više ne živi Božjim životom. No to nije još:

DRUGA SMRT!

Prema knjizi Otkrivenja Sv.Ivana ap. najstrašnija je ona druga smrt koja slijedi iza tjelesne smrti, ako čovjek umre u stanju smrtnoga grijeha. To je

onda potpuna i vječna rastava čovjeka od Boga; i svih njegovih dobara. To je stanje prokletstva - to je pakao. Zato Pavao i govori: "Smrt je plaća za grijeh, jeh, a milost Božja je vječni život u Isusu Kristu Gospodinu našemu".

PRVE SE KATASTROFE RJEŠAVAMO:

Preporodom vodom i Duhom Svetim: sakramentom sv.krštenja. Tada bivamo "kršteni u smrt Kristovu"; bivamo pokopani s Kristom grijehu da uskrsnemo na novi život milosti, da živimo Kristovim životom, životom djece Božje. Zato tada i postajemo njegovim udovima. On je Glava, a mi smo udovi Njegovog Mističnog Tijela. To je posve novi život. To je pravo duhovno uskrsnuće: to je već život vječni u Isusu Kristu.- No

ROBOVANJE TIJELU

Može dušu uvaliti ponovno u staro griješno stanje. Čovjek može izgubiti posvetnu milost. Čovjek može proigrati posinaštvo Božje. Čovjek može svjesno i voljno pogaziti Božju zapovijed: "nemaj drugih bogova uz mene! Ne ubij! Ne ukradi! Ne sagriješi bludno! Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga..." Čovjek može otjerati Boga iz svoga srca i prizvati đavla da zauzme Božje mjesto u njegovu srcu.- To je drugi brodolom: smrtni grijeh! Od te se smrti oslobađamo sakramentom pokore: svetom ispovijedi i savršenim kajanjem!-

PAVAO ŽELI:

Da nikada ne doživimo taj drugi brodolom. On želi da uvijek živimo u posvetnoj milosti, u prijateljstvu s Bogom - povezani najnježnijom ljubavi s Isusom Kristom. A da to ostvarimo nužno je odricanje, svladavanje nagona, mrtvenje strasti: da se odričemo tjelesnih želja koje vojuju protiv duha; da razapinjemo tijelo i njegove prohtjeve; da budemo razapeti s Kristom na križ svladavanja i mrtvenja.- Bez toga, po priznanju sviju, ne ide! Čovjek se mora gotovo čitav život boriti protiv svojih nagona, protiv nižeg dijela svoje naravi. Čovjek ne smije robovati tijelu, svijetu, grijehu, sotoni, paklu! - Zato smo uvijek nanovo stavljeni pred izbor: život ili smrt! - Mi odlučujemo: smrt grijehu, smrt tijelu, smrt sotoni, smrt paklu!

Mi odlučujemo:

ŽIVOT ISUSU KRISTU!

ŽIVOT, prosperitet, napredak, razvoj, blagostanje, sreća - Isusu Kristu u našoj duši. Nadalje: život: Trojednom Bogu u nama! Život, božanski život našoj duši! - Ma koliko nas to stajalo! Makar žrtvovali i tjelesni život: "Tko ljubi svoj život, izgubit će ga; a tko mrzi na svoj život, naći će ga!" To je ona

MISTIČNA SMRT!

Koju Spasitelj traži od nas: da umremo svemu, što nije Bog! Zrno mora istrunuti da donese život. Ako želimo živjeti s Kristom, ako želimo da se s Kristom proslavimo, ako želimo da budemo s Njime vječno sjedinjeni u slavi Boga Oca - onda moramo prigrliti ovu vremenitu smrt grijehu. Jer nitko ne može dva gospodara služiti! Treba prezirati svijet, treba dnevno umirati tijelu. To prouzrokuje bol! To zadaje rane ljudskome srcu! Zato je nužna mistična smrt kršćanina ako želi vječno i blaženo živjeti s Kristom!- Ponavljajmo stoga češće onu prekrasnu misnu molitvu prije sv. Pričesti:

PRIČESNA MOLITVA:

"Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga koji si svojom smrću oživio svijet po volji Oca i sudjelovanjem Duha Svetoga; izbavi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih mojih bezakonja i od svakoga zla i daj mi da uvijek pristajem uz tvoje zapovijedi, i ne dopusti, da se ikad rastavim od Tebe, koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ - Bog u vijeke vjekova. Amen."

8.n.po DUHOVIMA

KRŠĆANI SU DJECA BOŽJA

"Djeca su Božja oni, koje vodi Duh Božji. Ako smo djeca, onda smo i baštinici: baštinici Božji i subaštinici Kristovi"(Posl. Rim. 8,14-17).

I. PREPOROD ILI REGENERATIO!

1. NA RAVNOM KROVU ILI TERASI

sjede dva učitelja: jedan božanski, a drugi ljudski: ISUS KRIST i NIKODEM, Sin Božji i židovski vijećnik.- Nikodem je došao, iz straha pred Židovima, noću k Isusu, pa mu reče: "Rabi! Znamo da si Učitelj od Boga došao, jer nitko ne može ovih čudesa činiti, koja Ti činiš, ako Bog nije s njim".- Reci nam dakle: kakav si to preporod naučavaš bez kojega ne može nitko ući u kraljevstvo Božje? Isus mu odgovori:

2. "Zaista ti kažem: ako se tko ne preporodi, ne može vidjeti kraljevstva Božjega. Reče mu Nikodem: Kako se može čovjek roditi kad je star? Zar može po

drugi put ući u utrobu svoje matere i opet se roditi? Odgovori mu Isus: "Zaista, zaista ti kažem: Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljevstvo Božje. Što je rođeno od tijela, tijelo je, a što je rođeno od Duha, duh je..." (Iv. 3,5-6).

3. KRŠĆANI, KAO I NIKODEM, teško shvaćaju da se tu radi o najdubljoj i najslađoj tajni kršćanstva da se tu radi o našem preporodu na novi, sasvim natprirodni, upravo božanski život čovjeka. To je onaj veliki i neprocjenjivi dar Sina Božjega da mi stvorovi, sluge i krivci, po svetom krštenju postajemo

II. DJECA BOŽJA I BRAĆA KRISTOVA

1. U KUPELJI PREPORODENJA: na sv. krštenju pranje vodom označuje čišćenje i pripremanje novoga života koji donosi sam Tvorac života - Duh Sveti koji od Oca i Sina izlazi kao iz jednoga počela, pa u ljudsku dušu polaže klice Božjega života te je tako preporodi i preobrazi - pobožanstveni - da čovjek postaje novi stvor: DIJETE BOŽJE!

2. DUH SVETI tada stvara u nama natprirodni organizam, oblikuje novog čovjeka koji je stvoren u pravdi i svetosti istinitoj. Taj novi čovjek postaje prijestolje Božje, živi i sveti hram Božji, hram Trojednog Boga koji svojim prisustvom i svojim darovima: vjerom, u-

fanjem i ljubavlju, te darovima Duha Svetoga i ulivenim čudorednim krepostima čini kršćanina bogočovječjim organizmom i

3. KRISTOVIM BRATOM - SESTROM! - Tj. Ono, što je Krist po svojoj naravi, kršćanin to postaje po Božjoj milosti - po daru posinaštva Božjega. To dakako nije preporod od krvi ili tijela ili "muževlje volje, nego od Boga". (Iv.1,13) To je novo rođenje, novo stvaranje kojemu Adam nije praotac nego Bog. Svaki koji se krsti, kaže Pavao, krsti se u smrt Isusovu da s Kristom uskrsne na novi život. Stari je dakle Adam pokopan. To znači: krv i tijelo, priroda i požude...sve je to mrtvo, pokopano.., da u krštenoj duši živi novi nebeski Adam - ISUS KRIST! Zato Pavao i kaže: "Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist." I taj se novi svijet nadograđuje na stari, jer milost ne ruši naravi, nego je oplemenjuje i posvećuje.

III. SUBAŠTINICI KRISTOVI

1. SREĆA KRŠĆANA, na osnovu ove temeljne dogme kršćanstva, nadilazi svaku sreću posinjene siročadi sa strane zemaljskih kraljeva! U ljudskom posinjenju dijete ili posinak prima možda ime svoga poočima, postaje baštinikom njegovih zemaljskih dobara, uživa blagodati njegova doma; ali nutarnji život ostaje netaknut. Naprotiv, kad Bog posinjuje svoje stvorenje, On mu saopćuje i svoj bo-

žanski život. Kad Bog svoga slugu podiže na dostojanstvo svoga djeteta, tada mu stavlja u dušu kapljicu iz oceana svoga života, tada ga čini DIONIKOM SVOJE BOŽANSKE NARAVI, predaje mu iskru svoje neizrecive ljubavi i čovjek postaje subaštinik Kristove slave onkraj groba.- Tako od roba, sluge, stvora - čovjek postaje

2. GRAĐANIN KRALJEVSTVA BOŽJEGA: u vremenu i vječnosti. On dobiva i prava građanina kraljevstva Božjega. Bog bdije nad njim, čuva ga kao zjenicu svoga oka. Priprema ga za slavni život u krilu Trojstva.- Zar ne znate kakvu nam je milost iskazao Gospodin - govori sv.Ivan Apostol; da se djeca Božja ne samo zovemo, nego i jesmo.- To je onaj Duh posinaštva o kojem govori Pavao u današnjoj poslanici. U tom Duhu, tj. u Duhu Svetomu mi smijemo govoriti: "ABBA=OČE!" nebeskomu Ocu! Mi Ga smijemo oslovljavati: "Oče naš, koji jesi na nebesima..." Mi se smijemo i moramo na Njega oslanjati, od Njega tražiti pomoći i utjehe u borbama i žalostima života; mi se smijemo i moramo

3. POTPUNO PREDATI VODSTVU PROVIDNOSTI svojega nebeskoga Oca. On je svemogući i sveznajući, dobar i milosrdan, pun ljubavi i razumijevanja prema svojoj djeci. U Njega bismo morali imati neograničeno pouzdanje makar nam se katkada činilo da nema razumijevanja za nas. On nas ljubi kao što je ljubio Isusa svoga Jedinorođenca. I zato ako kat-

kada trpimo kao Isus, nije to za našu propast, nego za naše duhovno dobro: za naše posvećenje.

P r i m j e n a :

1. NE STRAH NEGO LJUBAV mora proživati pravoga kršćanina! Odbacimo pogansko strahovanje pred Bogom. Ta budimo njegova ljubezna djeca. Djeca koja časte, slave, hvale, ljube svoga nebeskoga Oca. Znajmo da svaki nedostatak pouzdanja vrijeđa njegovo očinsko Srce.

2. "U RUKE TVOJE PREDAJEM DUH. SVOJ!" - govorio je Isus na križu svome Ocu. I mi smo dužni da slijedimo taj primjer uvijek, a naročito na smrtnom času. Ako je na samrti zemaljski otac naročito dobar svome djetetu, kako to ne će biti nebeski Otac svojoj odabranoj djeci.

3. BUDIMO MU NA RADOST I ČAST.- Nevaljala su djeca sramota i žalost svojim roditeljima. To se može dogoditi i kršćanima: da svojim životom sramote svoga nebeskoga Oca i svoga brata Krista. Vladajmo se dakle dostojno svoga položaja u kraljevstvu Božjem. Neka nam volja našega nebeskoga Oca bude jedinim mjerilom i pravilom života i rada.

9.n.po DUHOVIMA

PONIZNO PREDANJE

"Tko misli, da stoji, neka pazi da ne padne!" (I.Kor.1o,12. - Poslanica!)

Izraelci su iza čudesnog prijelaza preko Crvenog mora mislili da stoje u prijateljstvu s Bogom, a ipak su već u srcu otpadali od Boga; za vrijeme sklapanja zavjeta s Bogom pod Sinajem oni su mislili: sve je dobro, Gospodin je s nama, i u zadovoljstvu sa svojim položajem, počeli su jesti, piti, plesati i klanjati se zlatnom teletu. U uvjerenju, da su izabrani prigovarali su Gospodinu, predavali se bludnosti, iskušavali su Gospodina, a njihova je osuda već bila donesena samo što još nije bila izvršena.- Tako je i sveti grad Jeruzalem u svom sjaju i bogatstvu već bio osuđen jer nije odgovorio pozivu Gospodnjem.

Tako je čitav Stari Zavjet postao opomenom za prve kršćane. A za nas u 2o. st. Stari i Novi Zavjet, sva Božja obećanja i prijetnje, sve kazne i blagoslovi, sve tragedije od postanka svijeta do sada postaju opomenom i pozivom na suradnju s milostima Božjim.

Strašna je,naime,potresna i žalosna činjenica u povijesti svijeta i kršćanstva, što su mnogi mislili da stoje,a oni su stvarno već ležali na dnu propasti. Pavao, nadahnut Duhom Svetim, sažima svu ozbiljnost problema u kratku izreku: "Tko misli da stoji, neka pazi da ne padne!"-

KRISTOV PEDAGOŠKI TAKT

Po Božjem je određenju ovaj život samo priprava na drugi bolji i pravi život. Kao što je Stari Zavjet bio priprava na Novi, tako je Novi Zavjet priprava na slavni nebeski život. Stoga Gospodin u vodstvu svijeta, u mudroj i očinskoj svojoj Providnosti, vodi Crkvu i pojedine duše kroz različite kušnje i napasti, da nas očisti, oplemeni,učvrsti i posveti.

1. Različite su kušnje kršćana

Svaki poticaj, da se udaljimo od Gospodina, da mu okrenemo leđa, da pogazimo njegovu volju, da narušimo njegov moralni poredak, da uzljubimo stvorenje... jest kušnja u kojoj mi uvijek nanovo biramo predmet svoje ljubavi.

Zato su kušnje potrebne i nužne,da dokažemo svoju pripadnost i ljubav Gospodinu. Slobodna su naime bića, anđeli i ljudi, određena, da sama biraju svoju ljubav. Nedostojno bi bilo i nas i Go-

spodina Boga, kad bi nas On silio da Ga ljubimo. "Ako hoćeš...", rekao je Isus mladiću. Kao da mu je rekao: Ti ne moraš, nego ako hoćeš ući u život, drži zapovijedi; ako želiš biti savršen, idi prodaj... i dođi, pa slijedi mene!- (Bog nas upravo bombardira dokazima svoje ljubavi.)

2. To je Kristov pedagoški takt!

Izabranom je narodu dao bezbrojne dokaze svoje ljubavi. Punih ih je 4o godina hranio manom s neba, uveo ih u obećanu zemlju, dao teokratski ustav, slao proroke, činio čudesa, pa ipak kad je poslao svoga Sina, nisu ga primili kao Mesiju!

Gospodin je anđele stavio na kušnju. Neki su propali, a drugi su preneseni u natprirodno gledanje Boga.

Naši su Praroditelji podlegli kušnji i tako sve svoje potomstvo uvalili u bijedu i nesreću!

Plemeniti je Tobija bio stavljen na vanredno osjetljivu kušnju: u djelima milosrđa što ih je iskazivao pokojnicima izgubio je vid. Ali je ipak ostao vjeran Bogu.

Koliko je i kako teško patio starozavjetni Job, kad je izgubio imetak, djecu, pa i zdravlje! Ipak je blagoslivljao ime Gospodnje!

David je podlegao kušnji i čitav kasniji život okajavao svoj grijeh; Samson je povjerovao Dalili i ona mu je priredila propast; Josip Egipatski biva najprije prodan iz zavisti, zatim bačen u tamnicu potpuno nevin, da nakon dvogodišnje kušnje izađe kao spasitelj Egipta; Suzana je bila nevina osuđena na smrt; ali se uzdala u Gospodina i On ju je u posljednjem času izbavio! - Tako je Bog u Starom Zavjetu kušao svoje ljubimce! Tako On postupa i u Novom Zavjetu! Koga želi podići na viši stupanj svetosti, toga i više kuša.

3. KUŠNJE KRŠĆANSKIH SVETACA!

Ne navodimo mučenike i djevice, koje su krepost djevičanske čistoće platile krvlju i životom.

Uzmimo redovite borce: Sv. Ivan od Križa trpi i na duši i na tijelu. Bolestan, klevetan i progonjen od vlastite braće trpi u tamnici silne tjeskobe. To je bio Kristov pedagoški takt da ga pripravi za reformaciju karmela i najdublju mistiku.

Sv. Ivan M. Vianney pada u neke tajinstvene duhovne krize, te dvaput pokušava bijeg iz Arsa. Na udaru sotone kroz punih 35 godina, Svetac je usavršio svoju ljubav prema Gospodinu i Majci Mariji.

Sv. Terezija od M. I. pet mjeseci boravi u duhovnoj noći sv. vjere. Učinilo joj se kao da boravi na nekom pustom otoku, gdje nikada nema sunca.

Sv. je Franjo Asiski preko bolesti doživio svoje obraćenje i poticaj, da postane "vjesnik velikog Kralja".

Sv. Ivan Kapistran u tamnici spozna ništavost zemaljskih dobara i časti, pa mu uznička tama osvijetli staze kršćanskog savršenstva.

Nema nijednog ugodnika Božjeg koji ne bi barem kroz neko vrijeme bio kušan: bilo u vjeri, bilo u ufanju ili u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. To je zakon Gospodnji, to je Kristov pedagoški takt. Tako On dijeli milosti, prosvjetljenja i poticaje na dobro.-

BOG NIJE KUŠAČ!

Bog samo dozvoljava kušnju, kako to očito vidimo kod Joba kojega je đavao kušao. Sv. Jakob kaže da svakoga iskušava njegova vlastita požuda. Kad ona začne, rađa grijeh. A grijeh rađa smrt, tj. prekid s Bogom, rušenje Božjeg prijateljstva i Božjeg kraljevstva u duši.- Duhovni naučitelji spominju još i svijet kao izvor napasti i kušnje. Izvori su kušnje, dakle, đavao, svijet, požuda tijela, požuda očiju i oholost života.

POSLJEDICE KUŠNJE

Mogu biti dvostruke: dobre i zle - prema našem vladanju. Zle su ako, kao Juda, podlegnemo kušnji i sagriješimo; a dobre su kad svladamo kušnju pa postanemo jači, staloženiji, hrabriji, budniji, oprezniji, ponizniji... Tada stičemo zasluge, dajemo dokaza svoje ljubavi, postajemo dobri, blagi, krotki, obzirni, milosrdniji - karakteri!

SREDSTVA ZA POBJEDU U KUŠNJI:

Samo nas ljudske kušnje mogu zadesiti. Kad kušnja prelazi granice naših moći, Gospodin je sam likvidira. Ali mi se moramo boriti. Moramo upotrijebiti sva sredstva koja su nam na raspolaganju da pobijedimo:

1. Prvo sredstvo jest poniznost uma i srca, tj. svijest, da smo slabi i krhki ljudi, pa svu svoju snagu zasnivamo na Gospodinu. Ta poniznost nas upućuje na budnost i

2. Pouzdanje u Gospodina. On će se već pobrinuti za nas. Na Njega prebacujemo brigu za sebe. Tako su pobijedili Suzana, Danijel, Josip Egipat. i mnogi ugodnici Božji.- Pouzdanje moramo zalijevati toplom

3. Molitvom. "Bdijte i molite da ne padnete u napast!" Tko moli dobiva; tko traži, nalazi; tko prosi, taj nosi!"- Nefaljeni je učinak molitve osobito onda, kad se radi o grijehu i spasu duše.- Onda dolazi:

4. Ustrajna borba. - S nekim ćemo se slabočama boriti čitav život. Ne možemo ih potpuno istrijebiti, niti se

smijemo s njima sprijateljiti. Borba će ostati do smrti. Ova će nam borba pripraviti neuveli vijenac slave.

NEUVELI VIJENAC SLAVE

To je konačni smisao svih kušnja i napasti. Neka nas u toj borbi predvodi ponizno predanje, jer u stvarima spasenja nema apsolutne sigurnosti. Nezdravo je i štetno neprestano strahovanje - kao da je spas duša neka lutrija. Ovdje vrijedi pravilo: "Tko misli da stoji, neka pazi, da ne padne" - u ponore vječnoga očaja.- To će nas pravilo držati u poniznom i vedrom predanju Providnosti.

10.n.po DUHOVIMA

RAZNOLIKOST BOŽJIH DAROVA

"Darovi su različiti, ali je isti Duh. I službe su različite, ali je isti Gospodin. I djela su različita, ali jedan te isti Bog djeluje u svima" (Posl.)

Ovo je za sve nas UTJEHA I OPOMENA!

U T J E H A:

nam dolazi sa saznanjem da Bog svoje darove dijeli prema svojoj premudroj Providnosti: nama za korist! Ako nam dakle ne dade sve što bismo mi željeli, znak je da nam ono ne bi služilo na spasenje.- Utjeha je osim toga i u tom, što ne ćemo morati odgovarati za one darove koje ne posjedujemo.- Ima ljudi koji su svestrano sposobni, ali te svoje sposobnosti ne upotrebljavaju baš uvijek na slavu Božju i spas duša. Njima će ta sposobnost donijeti velike odgovornosti, a možda i osudu.

NEKA GLUMICA npr. posjeduje divan glas i savršeni sluh; služi je potpuno

zdravlje; posjeduje lijepo i okretno tijelo... Ona pak sve to upotrebljava da raspiri niže nagone i seksualne porive kod svojih gledalaca i slušača bilo na daskama ili na ekranu.- Kakvu će plaću primiti za svoje napore? To joj osim toga na zlo služi i time što joj pribavlja velike dohotke te može raskošno živjeti. Ne mari ona, što će reći Bog ili Crkva. Opojena je dimom slave i uspjeha pa se u njezinoj duši guši sjeme riječi Božje u bogatstvu i nasladama života.- Tako bi mnogi prošli i propali kad bi im Bog dao što sami žele.- Neka nas, dakle, tješi misao da posjedujemo sve ono što je za naše spasenje potrebno i korisno.-

O P O M E N A:

Činjenica, da Bog božanski mudro raspodjeljuje svoje darove ljudima, mora nam služiti i kao opomena da one darove koje smo primili zaista upotrijebimo za slavu Božju i spas duše, tj. da ih ne zlorabimo; nego da Božji kapital stavimo u promet i na vrijeme donesemo Gospodinu i glavnicu i kamate. Samo jedan površan pogled na povijest Crkve otvorit će nam oči da vidimo i spoznamo kako je važno Božje darove upotrebljavati: ma kako oni skromni bili.

POGLED NA CRKVU BOŽJU:

1. Isus je odabrao samo 12 apostola. Njima je povjerio svoj božanski zadatak: da propovijedaju Evanđelje, da

dijele tajne kraljevstva Božjega, da prinose Žrtvu Novoga Zavjeta, da vode čovječanstvo putem spasenja.- Ali i unutar toga zatvorenoga kruga nisu svi bili jednaki: Petar je postao ključar kraljevstva Božjega i Pastir Kristovih ovaca i jaganjaca, dok su drugi apostoli imali podređeni položaj.- Ivan je npr. imao posebni zadatak: da uzme k sebi Majku Mariju. Drugi su propovijedali Evanđelje i svojom krvlju zalijevali sjeme Božje riječi.

2. Tako je bilo i kod svetaca prošlih stoljeća: Jedni su se odlikovali kao umni pisci - sv.Toma Akvinski, sv.Bonaventura, sv.Albert Veliki, sv.Anzelmo, sv.Augustin; drugi su bili veliki govornici: sv.Leon Veliki, sv.Ambrozije, sv. Grgur Veliki, sv.Bazilije Veliki...; treći su nastupili kao reformatori i osnivači redova: sv.Benedikt, sv. Dominik, sv. Franjo Asiski, sv.Ignacije Loyola, sv. Franjo Saleški, sv.Ivan Bosko...; Crkva je rodila i velike čudotvorce: sv.Antuna Padovanskoga, sv.Salvatora Horta, sv.Tereziju M.I., slugu Božjega P.Leopolda Mandića, sv.Ivana Vianneya... Kod nekih je došao do izražaja duh Kristove blagosti, kod drugih Njegova strpljivost i dobrota; na nekima se odrazila Božja svetost i pravda, a kod nekih je triumfirala Njegova neizreciva milosrdna ljubav!

OTAJSTVENO TIJELO KRISTOVO

Na taj način posjeduje sve one organe, koji su za njezin razvoj i napredak potrebni i korisni. Kao što naše tijelo ima razne organe s različitim zadaćima i funkcijama, tako se dobri Bog brine da i natprirodni ili bolje reći bogočovječji organizam - Crkva kao Otajstveno tijelo Kristovo - ima za svako svoje djelovanje i napredak dovoljno sposobnih sila. Ali te darove i sposobnosti ne smije čovjek pripisivati samome sebi. To su Božji darovi. Božji kapital. Božja svojina. Njima se smijemo samo služiti da povećamo Božju slavu i unaprijedimo svoje i tuđe posvećenje.

NE SMIJEMO NIKADA NIKOME ZAVIĐATI!

Što su veći darovi, tim će biti veći i teži računi pred Bogom. Tko je više primio, više će se od njega i tražiti. Tko je na važnom i utjecajnom položaju, imat će veći utjecaj na spasenje ili na propast svoga bližnjega. Tako poglavari moraju polagati račun pred Bogom za svoje podložnike - slično kao i roditelji za svoju djecu i učitelji za svoje učenike.

Stoga svaki od nas mora brižno, savjesno, marljivo i ustrajno raditi na onom području na koje ga je Božja Providnost stavila; svaki mora razvijati svoje sposobnosti da one ne postanu mrtvi kapital.

ZAHVALNI BUDIMO GOSPODINU na onom što nam je dao. Ne težimo za višim i boljim darovima. Sve je dobro što dolazi od Srca Božjega.

NE PREZIRIMO NIKOGA ma kako skromne darove on posjedovao. U očima je Božjim možda veći od nas ili od drugih velikih umova ili bogataša koje svijet slavi i veliča. Na drugom ćemo svijetu tek pravo spoznati: tko je velik i bogat u Gospodinu.

BLAGOSLIVLJAJMO GOSPODINA! On je po čitavom svemiru razasuo dokaze svoje dobrote i veličine; ali On je ipak najveći u svojim svecima: "Mirabilis Deus in sanctis suis!" Kao što se nigdje u svemiru, u rudnom, biljnom i životinjskom carstvu ne ponavlja, nego je uvijek i svagdje božanski originalan, tako je On originalan i jedinstven i u našem životu i u darovima, kojima nas je obasuo! Neka Ga hvali i slavi duša moja i srce moje! Pjevajmo s Bogorodicom: "Veliča duša moja Gospodina i neka se raduje duh moj u Bogu Spasitelju mojemu! Jer mi velike stvari učini Onaj koji je silan i čije je ime sveto!" (Lk 1,46.47.49).

11.n.po DUHOVIMA

NAŠA SURADNJA S MILOŠĆU

"Jer među apostolima najmanji sam ja, koji nijesam dostojan, da se zovem apostolom, jer sam progonio Božju Crkvu. Ali Božjom milošću jesam, što jesam, i njegova milost nije bila u meni bez ploda" (Posl.I.Kor 15,1o).

Progonitelj Crkve=vjernika=Krista, Savao milošću Božjom = posebnom Božjom intervencijom pred Damaskom - postaje posuda izabrana, apostol naroda - jedan od najgorljivijih ljubitelja Isusa Krista.

ČUDO BOŽJE MILOSTI!

Bilo da se radi o posvetnoj milosti ili o djelatnoj - uvijek je to neizrecivi dar Božji koji nas diže, čisti, prosvjetljuje, ohrabruje, posvećuje i pobožanstvenjuje. Bez toga dara Božjega - čovjek je bez ičega: tone sav u crnom zlu. Bez milosti ne možemo ništa: ni malo, ni veliko učiniti za spas svoje duše. Za svako dobro djelo treba nam prosvjetljenje Božje, poticaj, hrabrenje, pomoć i suradnja da ga sretno dovršimo. Milost nam prosvjetljuje razum da spoznamo istinu; ona nam potiče volju da pregnemo za dobrim; ona nam zagrijava srce da uzljubimo Ljubav.

BOG DAJE SVAKOMU DOVOLJNO MILOSTI

Bogoslovlje nas uči da Bog daje svakomu dovoljno milosti za spasenje. "Facienti quod est in se, Deus non denegat gratiam." Jer On želi da se svi ljudi spase i da dođu do spoznaje istine. Sjetimo se samo Božjih darova Izraelu, pa Kristova plača nad Jeruzalemom koji nije spoznao vrijeme svoga pohoda! Sjetimo se Kristova postupka s Judom izdajicom. Kako ga je opominjao i blago prekorio: "Prijatelju, pošto si došao? - Zar poljupcem izdaješ Sina čovječjega?" - Petra je upozoravao na ljudsku slabost da se ne pouzdaje previše u svoje snage... Tako Bog uvijek postupa sa svakim pojedinim čovjekom. Sveci tvrde da bismo svi mi mogli postati sveci, kad bismo uvijek odgovarali pozivu milosti.

NAŠA SURADNJA S MILOŠĆU BOŽJOM?!

1. Parabola o minama: "Neki čovjek ugledna roda ode u tuđu zemlju da primi kraljevsko dostojanstvo i da se vrati. Dozvavši deset svojih slugu, dade im deset mina i rreče im: "Trgujte dok se ne vratim". A njegovi su građani mrzili na njega pa poslaše za njim poslanike svoje govoreći: "Ne ćemo da on kraljuje nad nama". I kad se on povrati, pošto primi

kraljevsko dostojanstvo, zapovijedi da dozovu one sluge kojima dade novac, da vidi koliko je koji prigospodario. Dođe prvi govoreći: "Gospodaru, tvoja mina donese deset mina". I on mu odgovori: "Dobro, dobri slugo, jer si u malom bio vjeran, imat ćeš vlast nad deset gradova". Tada dođe drugi govoreći: "Gospodaru, tvoja mina donese pet mina". I ovomu reče: "I ti budi nad pet gradova". Opet drugi dođe govoreći: "Gospodaru, evo tvoja mina koju sam čuvao u rupcu jer sam se bojao tebe, kad si oštar čovjek: uzimaš što nisi uložio i žanješ što nisi sijao". Reče mu: "Iz tvojih ti usta sudim, zli slugo! Znao si da sam ja oštar čovjek... pa zašto nisi dao moga novca u mjenjačnicu da ga ja, došavši, primim s kamatima?" Tada reče onima koji su tamo stajali: "Uzmite od njega minu i podajte onomu, koji ima deset mina". I rekoše mu: "Gospodaru! Ima deset mina. Kažem vam, da će se svakomu, koji ima, dati, a od onoga, koji nema, uzet će se od njega i ono, što ima. A one moje neprijatelje, koji ne htjedoše, da ja kraljujem nad njima, dovedite ovamo, i pogubite ih preda mnom!" (Lk 19,12-27).

Iz ove parabole razabiremo zakone, koji vladaju Božjim Srcem, kad On ljudima dijeli milosti.

2. RADITE S KAPITALOM! Trgujte! To je prvi zakon. Treba raditi, surađivati, umnožavati spoznaju, ljubav, oduševljenje za dobro, dobro činiti... Ljubiti Boga i bližnjega! Treba vršiti dužnosti zvanja... Treba se odazvati Božjem nadahnuću i poticaju Duha Svetoga... Jedna milost povlači za sobom drugu. Ako jednu prezremo ili ne iskoristimo, propada čitav lanac milosti. Kod milosti je kao i kod atomskih eksplozija: nastane lančana reakcija. I baš zato se prečesto događa da sposobni ljudi ne donose ploda za život vječni, dok slabije nadareni ustrajno donose plod jer rade, jer ne ljenčare...

3. PRIHODU ODGOVARA PLAĆA! To je drugi zakon milosti. Tantum - quantum! - Koliko si radio, toliku plaću ćeš dobiti. Bog je dobrostiv, ali i pravedan. Daje u obilju, ali nagrađuje po zasluzi. Na tom stupnjevanju počiva i sreća, slava i blaženstvo nebesnika. Nagrada je dakako mnogo veća, nego što je zemaljska naša djelatnost; ali ona je ujedno i točno u razmjeru s postignutim prihodom. Za vremenito prima se vječno; za zemaljsko - nebesko; za materijalna dobra - dobivamo duhovna! - Ali ipak u razmjeru sa zaslugama!

Kakvi su izgledi za naš prihod na kraju života? : Ne govorimo: Mi smo s malim zadovoljni. U paraboli je jedan tako računao pa se fatalno prevario.

4. TKO NE SUDJELUJE, IZGUBIT ĆE I ONO ŠTO POSJEDUJE. - Čudnovato, ali istinito: lijeni su sluge često najdrskiji i najviše prigovaraju. Ali pred Bogom to ne koristi ništa. Tko ne surađuje, osta-

je bez svega! - Taj proces počinje već u ovom životu. Tko ne primi prve pobude, ostaje bez svjetla i utjehe. Tko posluša prvi glas savjesti, trči od pobjede do pobjede.

NAJOZBILJNIJA OPOMENA:

Pazimo, da drugi ne poberu plodove koji su nama namijenjeni. O sudjelovanju s milošću ovisi naše spasenje, naše posvećenje, naša sreća i blaženstvo u vječnosti.

Sv.Pavao se tješio: milošću Božjom jesam, što jesam i milost njegova nije ostala besplodna u meni. On je surađivao. On se mučio. On je radio. Pronio je slavu Gospodnju po čitavom tada poznatom svijetu. Konačno: Pavao je i glavu svoju pružio krvniku da zasvjedoči Kristovu ljubav!

Razbojnik Dizma u posljednjim trzajima spozna svoje grijehe; iskreno se raskaja i zamoli umirućeg Spasitelja: "Sjeti se mene...!" I dobije divan odgovor: "Zaista ti kažem, još danas bit ćeš sa mnom u raju!"

PRIMJENA:

Svaku milost moramo pretvoriti u djelo. Sveci su u svakoj milosti gledali poziv Božji, pa su ga i slijedili. Sjetimo se obraćenika: Loyole, Margarete Kortonske, Jeronima Emilijana, Kamila

Lelis i dr. Oni su imali strahopočitanje pred Božjim pozivom, pred pozivom Oca. Smatrali su to Ponudom Krvi Kristove. Ustvari to je bila ljubav prema samome sebi: poslušnost i odanost prema Bogu! - Nikad se nisu pokajali. U sudjelovanju s milošću stoji sva sadašnja njihova veličina, slava i sreća na nebesima.-

Slijedimo ih! Surađujmo! - Bože, ne dopusti, da budem slijep i gluh na pozive tvoje milosti.

12.n.po DUHOVIMA

SLOVO UBIJA - DUH OŽIVLJUJE!

"Slovo ubija - duh oživljuje!" (Posl.II Kor 3,6)

Kako jednostavna i kratka rečenica!
Ali kako divan i bogat sadržaj krije u sebi.
Iz nje nam izbija more svijetla i utjehe.
Promotrimo pobliže njezin smisao i sadržaj.

I. Slovo ubija

1 1. IDEJA LJUBAVI, koja je tako snažno naglašena u Evanđelju, povezuje Poslanicu i čitav misni obrazac u jedinstvenu cjelinu. Iz svega izbija ideja vodilja: Bog koji je sama Ljubav mora prožimati novoga čovjeka, da taj uzmogne ljubiti Boga i bližnjega. Bez te Božje ljubavi, čovjek bi ponovo pao u starozavjetnu pravednost, koja je izražena riječima: "slovo zakona", tj. zakona neumoljive pravde. Takvo slovo zakona neumoljive pravde ne samo da ne pospješuje kraljevstvo Bož-

je u dušama, nego ga ono upravo ubija.

2. Slovo zakona neumoljive pravde zaista ubija: polet i oduševljenje u dobru, koči i zatire žar srca, utrnjuje plamen ljubavi... Zašto? Zato, jer bez obzira na individualne sposobnosti, hereditarne opterećenosti i stečene sklonosti... neumoljivo traži samo izvršenje naređenog djela. To je zaista slovo zakona bez milosrđa i bez ljubavi, bez blagosti i bez dobrohotnosti... Zato se u našem srcu i spontano rađa mržnja na takvo slovo zakona pravde. Stari su Rimljani dobro opazili, da se takvo utjerivanje pravde često pretvara u najveću nepravdu (Summum jus - suma injuria).- Stoga se:

3. Stari Zavjet: gdje je vrijedilo pravilo: "oko za oko, zub za zub; tko pohuli na Boga neka umre; tko učini preljub neka se kamenuje..." s pravom smatrao "službom smrti i osude". On je potsjećao na grijeh, smrt i osudu, a u sebi nije imao snage opravdanja, očišćenja i posvećenja. To nam je darovano po G.N.I.Kristu i po Duhu Svetomu koji je sama osobna Ljubav Oca i Sina. Taj

II. DUH LJUBAVI OŽIVLJUJE

1. Već samo EVANĐELJE kao blaga, dobra, vesela i ljubezna vijest: da se Bog smilovao, da se Druga Božanska Osoba (LOGOS - VERBUM - RIJEČ) utjelovila i

postala čovjekom, podiže, tješi, probuđuje radost, nadu. Vijest i sigurnost da smo preporođeni vodom i Duhom Svetim postali djeca Božja, braća Kristova, subaštinici Kristovi, uzvanici na nebesku svadbu... u tolikoj mjeri donosi oduševljenje i zanos za krepost i svetost života, te u poredbi sa Starim Zavjetom možemo Novi Zavjet smatrati "službom života i radosti".

2. Osvijetlimo to s nekoliko primjera:

Da je, recimo, Krist sa ženom uhvaćenom u preljubu, postupio po slovu starozavjetnog zakona - bezbroj bi moralnih slabića bilo lišeno svake nade u spasenje.

Da Isus nije velikodušno oprostio Magdaleni, mi bismo bili lišeni velikog broja svetaca - pokornika.

Da Isus nije pogledao Zakeja, kako bi spasenje došlo njegovoj kući i domovima onih koji su se poput njega grešno obogatili tuđim žuljevima i naporima.

Tko bi se do konca života smio nadati oproštenju, da ga razbojnik Dizma na križu nije čuo iz Isusovih usta?!

Ne bi li otpadnici od Krista i vjere morali zdvojiti od strašne srdžbe Božje, kad Isus ne bi bio blago pogledao Petra i sve mu oprostio?

Kad bismo i sada sve preljubnike i psovače kažnjavali smrću - kako bi malo ljudi ostalo na životu!

Ali jer je Krist kao sama Dobrota i Utjelovljena Ljubav - sijao dobrotu, milosrđe, opraštanje, ljubav - zato taj

3. KRISTOV DUH OŽIVLJUJE: potlačene, zarobljene, umorne, opterećene... Svima se otvaraju vrata blažene vječnosti. Ta je mogućnost u rimskim robovima, kad im se propovijedalo Evanđelje, probudila radost, oduševljenje i zanos, jer su oni preporođeni vodom i Duhom Svetim postali djeca Božja, baštinici kraljevstva Božjega, živi i sveti hramovi Trojednoga Boga. To je konačno i povijest svakoga od nas.

DUH GOSPODNJI - ŽIVOTVORAC uvijek nanovo s ljubavlju i po ljubavi, milosrdnim opraštanjem oživljuje ljudska srca; On ih podiže, krijepi, razveseljuje, smiruje, usrećuje. On stvara kraljevstvo Božje u ljudskim srcima - kraljevstvo koje se sastoji u "miru i radosti u Duhu Svetomu".

.....

Spomenimo sada još jedan primjer iz najnovije povijesti Crkve. Sjetimo se Pape Ivana XXIII.

PAPA "IVAN DOBRI" - tako su ga odmah iza smrti nazvali najugledniji listovi i državnici svijeta - nije učenošću, mudrim enciklikama ili diplomatskom vještinom, nego poniznom jednostavnošću i ljubeznom dobrotom osvojio svijet. Njegov je duh dobrote, ljubavi i opraštanja

- što nije drugo nego Duh Kristov i Duh Božji - skrenuo (povijest) karavanu čovječanstva na svijetle staze bolje i sretnije budućnosti.- Papa Pavao VI. u studenom 1965. otvori službeni proces za njegovu beatifikaciju.

Z a k l j u č a k :

Slovo zakona nije još nikoga obratilo. Paragrafi još nikoga nisu oduševili za dobro. Nabrajanje zakonskih propisa ne može nikoga zagrijati, oduševiti, idealizirati... Ali

Dobrota, blagost, praštanje i ljubav uvijek nanovo oživljuju zamrla i ukočena ljudska srca na novi, bolji, ljepši i sretniji život.

No lako je biti zagrijan za duh koji oživljuje, za ljubav koja prašta, za dobrotu koja dariva, kad se to tiče naše kože; ali kad je u pitanju moj bližnji, moj susjed, čovjek s kojim živim i radim, kad se radi o tome da me je on uvrijedio, nanio mi štetu, kad moje oko zapne za njegove pogreške, slabosti ili mane - tada, tada najviše moramo imati u svijesti da slovo ubija, a duh, ljubav i razumjevanje da je ono što daje život!

Budimo i mi nosioci i sijači tog Božjeg i Kristovog duha koji sve oživljuje i usrećuje u vremenu i vječnosti. Amen.

13.n.po DUHOVIMA

USAVRŠAVANJE VJERE, UFANJA
i
L J U B A V I

Današnja misna molitva glasi:

"Svemogući, vječni Bože, umnoži nam vjeru, ufanje i ljubav i da zaslužimo dostignuti što obećavaš, učini da ljubimo, što zapovijedaš, po G.N.I.Kristu, Sinu Tvojemu..."

BOŽANSKE SNAGE U NAŠIM DUŠAMA

1. PREPOROD:

Vodom i Duhom Svetim na sv.krštenju uz posvetnu milost Bog polaže u našu dušu božanske snage: tzv. ulivene kreposti. Među najvažnije i najbožanskije ulivene kreposti pripadaju bogoslovske kreposti: vjere, ufanja i ljubavi. Zovu se bogoslovske jer im je Bog izvor, predmet i svrha. One od Boga dolaze i k Bogu vode. A budući da su po svom predmetu najodličnije i jer izravno smjeraju na Boga, one su nužno sredstvo spasenja.

To znači: bez tih se kreposti ne može čovjek spasiti, ne može doći u nebo. Njihovo je značenje, osim toga, za vjerski i bogoljubni život uopće, od tolike važnosti da ih Crkva danas stavlja kao predmet naše molitve: kao stvar, za kojom moramo težiti, za koju moramo moliti.

2. "UMNOŽI NAM VJERU, UFANJE I LJUBAV!"

Tako Crkva danas moli. Ona želi da se sposobnost vjere, tj. gledanje na stvari Božjim očima, u nama ojača, umnoži, usavrši do tolikog stupnja da u svijetlu Božje spoznaje promatramo sva zemaljska zbivanja: da nam vjera postane neugasivo svijetlo života. - Slično je i s ufanjem: na krštenju smo primili sposobnost da se pouzdano nadamo oproštenju grijeha i vječnom blaženstvu i da ćemo od Boga primiti sve potrebite pomoći, da bismo to zaista i postigli... Ali to pouzdanje i nadanje može rasti, može se množiti, može jačati, može se i usavršavati. I još više: ono se mora množiti, mora se usavršavati, da postane sidro života: koje ćemo bacati u uzburkano more života uvijek kada nam prijeti pogibelj brodoloma... To još više dolazi do izražaja kad se radi o ulivenoj krepostiljubavi. LJUBAV ima mnoštvo stupnjeva. Ona može biti malena, slabašna, nesavršena; a može biti i velika, jača od smrti, savršena...

MI MOLIMO GOSPODINA:

1. Da ulivenu krepost vjere umnoži u tolikom stupnju, te nam ona postane veliko i neugasivo svijetlo života; da u svijetlu vjere promatramo sva zemaljska zbivanja; da po njezinim direktivama uredimo svoj život na zemlji; da nam ona bude uvijek živa, cjelovita i djelotvorna, te da nam, kao Izraelcima na putu iz Egipta, rasvijetli stazu života u obećanu zemlju - u nebo!

2. Mi molimo Gospodina Boga da ufanje, koje smo na sv. krštenju primili kao klicu, razvijemo do savršenog predanja Bogu: u svim prilikama, potrebama, žalostima i razočaranjima života; da nikada ne posumnjamo, da nikada ne očajavamo, da nikada ne zdvajamo, nego da sve očekujemo od Boga koji je dobar, milosrdan i vjeran svojim obećanjima.

3. Mi molimo Gospodina, da našu ljubav pojača, podigne, umnoži u savrši do onoga stupnja te budemo sposobni sve raditi iz čiste ljubavi prema Njemu. Molimo da Boga, Isusa i sve božansko u ljudskom životu ljubimo prije svega i iznad svega. Molimo savršenu natprirodnu ljubav koja je kadra da pretrpi sve zlo prije nego bismo Boga uvrijedili ma kakvim svojevoljnim grijehom; ljubav koja sve trpi, sve podnosi, svemu se nada; ljubav koja sve nosi i sve posvećuje; ljubav koja ne za druge radosti, nego da razve-

seli i utješi Srce Isusovo...!

Kad razvijemo i usavršimo ove kreposti vjere, ufanja i ljubavi, onda ćemo i dostići ono, što Gospodin obećava: tj. vječno blaženstvo.- No budući, da je ljudska volja slaba, mi molimo Gospodina da nas nauči

LJUBITI ŠTO ON ZAPOVIJEDA

1. LJUBITI što Bog zapovijeda nije lako. Naša je narav slaba i sklona na zlo od rođenja. Mi odviše težimo za osjetnim, vidljivim i opipljivim dobrima ovoga života. Osjetne nas stvari privlače više nego duhovne, vremenite više nego vječne, zemaljske više nego nebeske, ljudske više nego božanske... A Bog zapovijeda da Njega ljubimo iznad svega: svim silama duše i tijela; on zapovijeda da nam spas duše bude prva i glavna briga: "Samo jedno je potrebno!" On zapovijeda, da držimo njegovu volju, koja je izražena u prirodnom i pozitivnom Božjem zakonu; On traži, da se pokoravamo zapovijedima crkvenim; On hoće da budemo blagi, krotki, ponizni, čisti, bogobojazni, pošteni ljudi...

2. TO TRAŽI ŽRTVU: žrtvu svoje volje, svoga komoditeta, svoga sebeljublja i slavičnosti; to traži odricanje, samozataju, mrtvenje, pokoru... Ne može se dakle Bog ljubiti, ako se čovjek ne odrekne samoga sebe i ne uzme svoj križ svaki dan na sebe, i ako se ne pođe za

Spasiteljem. Takav je sadašnji poredak ekonomije spasenja. To nam valja dobro zapamtiti. I ako želimo postići što Gospodin obećaje kao nagradu života - vječno blaženstvo, onda moramo uzljubiti ono što On zapovijeda: a to je kratko rečeno: nositi svoj križ bez prigovora.

SVETA SUZANA:

11.VIII. slavimo svetu djevicu i mučenicu SUZANU. Već se kao djevojčica sva Kristu predala i posvetila. Blistala je svojom ljepotom, nevinošću i ljupkošću; osvajala je svojom plemenitošću, divno građenim tijelom i duhovitošću. Svi su je poznavali... Sam car Dioklecijan odluči razgovarati s njezinim ocem Galinusom, da Suzanu uda za suvladara Galerija Maksima. Otac koji je poznavao srce svoje kćerke upita Suzanu: "Kćeri moja, jesi li ti zaista odlučila i dokučila što to znači biti Zaručnica Kristova?" - "Ja spoznajem tako dobro - reče Suzana - šta to znači, da u poredbi s njim (Kristom) nijedna kruna svijeta ne znači upravo ništa". - "Ali - pripomene otac - ako te je car odredio Galeriju za suprugu, ne će li položaj i čast kraljice dovesti u kušnju tvoju ljubav prema Raspetome?" - "Ili, kad bi ti morala birati između carske krune i smrti zbog Kristove ljubavi, što bi odabrala?" - "Oče", vikne Suzana puna zanosa, kako bih bila sretna, kad bih mogla i život svoj žrtvovati svom ljubljenom božanskom Zaručniku koji je za moje

spasenje prolio svoju Krv. Ne zablješčuje me nikakav sjaj, niti me plaše ma kakve muke." - "To ćeš naskoro pokazati", reče joj otac ganuto.- Suzana je hrabro odbijala sve ponude, obećanja i prijetnje. Ni na najstrašnijim mukama nije uzmaknula. Ostala je do posljednjeg časa nepokolebiva, dostojanstvena i vjerna svom Zaručniku Kristu.- Dobila je dvostruku krunu: mučeništva i djevičanstva.- Njezina je vjera, ufanje i ljubav - bila savršena!-

SLIJEDIMO JE!

Molimo rado i često: Bože, usavrši moju vjeru, ojačaj ufanje, usavrši moju ljubav...

14.n.po DUHOVIMA

TRAJNA BORBA IZMEĐU DUHA I TIJELA

"Militia est vita hominis super terram!"
"Borba je život ljudski na zemlji!" - govori prokušani patnik Job!

Zaista, otkako postoji čovjek vodi se u ovoj dolini suza neprestana borba između duha i tijela, svijetla i tmine, dobra i zla, Boga i mamone.

I. DUALIZAM LJUDSKE NARAVI!

1. Tu su borbu osjetili i vodili svi narodi - svih vremena, puka i jezika, kultura i civilizacija. Grci i Rimljani, Kinezi i Japanci, Germani i Slaveni u svojim mitologijama spominju dobre i zle duhove. Filozofi su i pjesnici opisivali tu borbu. U Ksenofontovim djelima nalazimo jednu klasičnu crticu o toj borbi. Mladić "Herkul se nalazi na raskršću" između dobra i zla, duha i tijela, kreposti i opačine. Već je, dakle, poganin, na ulazu u život, zapazio dva oprečna puta: jedan težak, pun samoprijegora i svladavanja koji časno svršava; a drugi lagodan, ugodan, pun naslada koji nečasno svr-

šava! - Pjesnik Ovidije ovako izražava tu borbu: "Video meliora, proboque, deteriora sequor!" - "Vidim što je bolje i to odobravam, a ipak slijedim ono što je gore!" - Pa i sam sv.Pavao osjeća dva zakona u svojim udovima: zakon duha i zakon tijela. "Tijelo želi protiv duha", kaže on Galaćanima, "a duh protiv tijela" (Gal 5,16.17). Izvor je toj borbi u podvojenosti naše naravi. Sastavljeni smo od dva suprotna počela: od duha i tijela!

2. Između ova dva - inače tako tijesno združena počela - nema izmirenja! Tu je neprestano manevriranje: sad je tijelo u ofenzivi a duh u defenzivi, onda opet obratno: duša navaljuje, a tijelo se brani; sad duša plače, a tijelo cvate; onda se opet duša raduje, a tijelo cvili. Jedno i drugo želi potpunu dominaciju na svim područjima života i rada.- Prevlada li jedno, stradava drugo. Prevlada li duh, naš će život donijeti duhovne plodove; zavlada li tijelo, donijet ćemo tjelesne plodove. I tako naše biće lebdi:

II. NAD PONOROM OPREČNE VJEČNOSTI

1. Prevlada li duh, kupat ćemo se u radosti, miru, strpljivosti, blagosti, krotkosti, ljubavi... Živjet ćemo od vjere, sijati u nadi, možda i plaču, ali ćemo sakupljati u veselju! Sijat ćemo dobrotu, uzdržljivost, umjerenost, a požeti svetost, sreću i vječno blaženstvo.

Možda će nam zemaljski život biti mučan, ali će zato nebeski i vječan biti blažen! Možda će nas ljudi na zemlji ismjehivati, ali će nam svršetak biti častan!

2. Ali ako tijelo zarobi duh, život će nam uroditi plodovima tijela. Sv.Pavao kao očita tjelesna djela nabraja ova: "bludnost, nečistoću, besramnost, idolopoklonstvo, čaranje, neprijateljstva, svađe, pakost, srdžbu, spletke, razdore, sljedbe, zavist, ubijstva, pijanstvo, proždrljivost i ovima slična", tj. sva ona djela koja nisu zadahnuta duhom ljubavi prema Bogu ili bližnjemu.- Svima koji takovim plodovima rađaju Pavao unaprijed govori da ne će baštiniti kraljevstvo Božje. A to su vrlo teške riječi! Strašno proročanstvo!

3. Iz apostolovih izjava kao sigurno izlazi: da je borba između duha i tijela, Boga i mamone u nama - sudbonosna borba, smrtonosno rvanje na život i smrt; borba koja odlučuje i određuje našu vremenitu i vječnu sudbinu, koja drma nebom i paklom!

4. U tom svijetlu naše biće lebdi između dva oprečna ponora: vječne sreće i vječne nesreće, vječne tmine i vječnoga svijetla, vječnog veselja i vječnoga plača, vječne smrti i vječnoga života, vječne mržnje i vječne ljubavi - između neba i pakla! - U koji ćemo ponor pasti, odlučuje sadašnja naša borba s tijelom, svijetom i sotonom! -

III. SREDINA NE POSTOJI!

1. U toj borbi nema sredine, nema nekog indiferentnog područja, nema laviranja. Nitko ne može na dva stolca sjedjeti! Spasitelj je jasno rekao: Ne možete služiti dva gospodara: duh i tijelo, Boga i mamonu! Moramo se opredijeliti ili za jednu ili za drugu stranu. Ako to ne ćemo riječima i jezikom, nužno ćemo to pokazati djelima i životom!

2. Najveća je ludost mudrost ovoga svijeta, koji želi uvijek nanovo stvarati neki nemogući kompromis: da se ne zamjeri Bogu, i da u isto vrijeme zapali svijeću vragu! Mnogi kršćani, pa i mi, nepresstano obavljamo Sisifov posao: Htjeli bismo udovoljiti zahtjevima tijela i umiriti svoju savjest! To je, zapamtimo, nemoguće!

SVECI NISU TAKO RADILI!

1. Sv. Pavao govori: "Zarobljavam svoje tijelo i podvrgavam ga duhu da, dok propovijedam drugima, ne budem sam zabačen!"

2. Sv. se Benedikt valjao po trnju i koprivama da ugasi požudu tijela.

3. Sv. Franjo Aasiski stavlja pepeo u hranu da umanji pohlepu za jelom!

4. Sv. Ivan M. Vianney jede čisti krumpir da ubije u sebi staroga Adama, pa da obuče Krista Raspetoga jer koji su Kristovi razapeše svoje tijelo s njegovim požudama na križ svladavanja!

P r i m j e n a:

Braćo i sestre! Uočimo pravu stvarnost! Zagledajmo na dno stvari. Nemojmo se tješiti lažima! Pred nama je neoboriva stvarnost. Moramo prihvatiti ludost križa da na sudnji dan izađemo mudri i blaženi.-

Neki je mališan pitao svoga katehetu: "Zašto je tako lako biti zločest, a tako teško biti dobar?" - "To je zato, reče kateheta, da pokažemo koliko ljubimo Boga i nebo." - To je zato, nadodajemo mi, da nam se pruži prilika da nešto zaslužimo za vječnost.-

U dnevniku jednog mladića čitamo: "U meni bijesni boj! Nalazim se na žeravici! Razapet sam između svijetla i tmine, istine i laži, tijela i duha, Boga i vraga, neba i pakla!" To je, braćo i sestre, i naša svakidašnja stvarnost! Uvijek nanovo moramo započinjati borbu! Uvijek nanovo usmjerivati svoje biće prema Bogu! Uvijek nanovo birati svoju vječnost!

Isuse, Marijo, i svi sveci Božji!
Pomozite mi, da izađem pobjednik!

15.n.po DUHOVIMA

"NOSITE BREMENA JEDAN DRUGOGA!"

Generacija koja je preživjela dva rata, pratila rad mnogih konferencija, čula mnogo govora, čitala brojne teorije i hipoteze o pravima čovjeka i težnjama naroda - mogla bi danas - nakon toliko gorkih iskustava - prihvatiti kratku i jasnu, jezgrovitu i slikovitu formulu sv. Pavla, kojom on obuhvaća i rješava gotovo sva pitanja, koja pritišću čovjeka i traže hitno rješenje. Ta formula glasi: "Nosite bremena jedan drugoga, pa ćete tako ispuniti zakon Kristov!" (Gal 6,2). Crkva nam danas stavlja tu kratku i sadržajnu rečenicu na razmišljanje!

I. "NOSITE BREMENA JEDAN DRUGOGA!"

1. Nositi: Ne znači vući, još manje odbaciti ili odgurnuti breme života - bilo vlastitoga, bilo tuđega. Svaki naime od nas ima svoje breme, svoje slabosti, pogreške, križeve, koji pritišću vlastita i tuđa leđa.-

2. Ako riječ breme uzmemo doslovce, literarno, onda ona znači svaki teret koji pritišće ili tijelo ili dušu. A takvih bremena ima vrlo mnogo u svakom pojedinom životu.

3. Naša vlastita bremena jesu: a/ Fizičke ili tjelesne mane: manjak vida, sluha, živaca, razne duševne i tjelesne bolesti; b/Duševne pukotine: neznanje, ograničenost; c/ Moralne ili duhovne: hereditarne opterećenosti, naslijeđene sklonosti, loše navike, griješni običaji, nedostaci odgoja, finoće, uglađenosti...

Sve to predstavlja breme našega života!

Nositi strpljivo i odano ovo vlastito breme života, predstavlja već jedan stupanj kršćanske savršenosti. Ali to za kršćanina nije dosta! Mi smo pozvani da ponesemo i bremena svojih bližnjih pa da tako ispunimo zakon Kristove ljubavi.

II. ZAKON KRISTOVE LJUBAVI!

1. Kristov zakon glasi: "Ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio!" To je Kristova oporuka na posljednjoj večeri. To je legitimacija kršćanstva. - A kako je Krist nas ljubio? - Tako, da je na Golgotu ponio naše slabosti, naša bremena, naše grijehe. "On je nosio naše slaboće. njegovom smo modricom izliječeni" - govoraše prorok. Nikada mi ne ćemo toliko trpjeti za svoga bližnjega koliko je Sin Božji prepatio za nas!

2. Zamislite Magdalenu pa carinika Mateja, Petra koji ga zatajio, sinove Zebedejeve koji su tražili prva mjesta, ženu uhvaćenu u preljubu, Judu koji ga je

izdao! Kako je Isus sve te slaboće svojih učenika strpljivo podnosio! - Možemo kazati: On je zaista liječio sve bolesti duše i tijela, razuma i volje, uma i srca. Tješio je žalosne, podizao klonule, obraćao grešnike. Nikoga nije prezreo, nikoga odgurnuo, nikoga osudio. Svakoga je nastojao razumjeti, ispričati, opravdati i oprostiti mu. Na kraju je svoj život žrtvovao za nas. Naše je breme pod simbolom križa nosio na Golgotu i ondje umro na žrtveniku križa.

3. Stoga On ima pravo tražiti od nas da i mi ljubimo svoju i njegovu braću istom ljubavlju. On može preko svoga apostola zahtijevati da nosimo breme jedan drugoga, pa da tako ispunimo njegov zakon ljubavi. "Po tom će svijet poznati, da ste moji učenici, ako se budete ljubili međusobno." Ta ljubav dobiva - kako sami vidite - svoj konkretni oblik i svoju praktičnu primjenu u nošenju tuđeg bremena. To nije ljubav jezikom, nego djelom!

III. PRAKTIČNA PRIMJENA ZAKONA LJUBAVI

1. Prvi korak na tom putu jest: razumijevanje bližnjega. Da uzmognemo nositi tuđe breme, moramo ponajprije pokušati da ga razumijemo, da shvatimo njegov položaj. Valja nam se dakle uživiti u duševno stanje bližnjega, uočiti njegov temperamenat, njegove sposobnosti, njegovo duševno, tjelesno i imovinsko stanje. Nastojmo zatim dokučiti motive njegova ra-

da, postupka, pa i vladanja. Sve to promatrajmo u sklopu sveopćeg zbivanja. Tada ćemo lako razumjeti i ispričati. Ako, nakon savjesnog proučavanja, još ne razumijemo vladanje svoga bližnjega, predpostavimo tajnu. Ta svaki život nosi u sebi more tajna!

2. Kad shvatimo, pomognimo riječima i djelima. "Ne ljubimo riječima i jezikom, nego djelima i istinom!" Podijelimo i ponesimo njegovo breme siromaštva, bolesti, nesposobnosti, žalosti... Poštujmo tuđe mišljenje, uvjerenje, slobodu...

3. U sedam se pravaca može nositi tuđe breme. I to na duhovnom i tjelesnom području. Kršćanstvo ih oslovljava kao sedam djela kršćanskog duhovnog i tjelesnog milosrđa:

a/ Duhovna: Grešnika pokarati, neuka poučiti, dvoumna na dobro savjetovati, tužna utješiti, krivicu strpljivo podnositi, uvrediteljuoprostiti, za žive i mrtve Bogu se moliti.

b/ Tjelesna: Gladna nahraniti, žedna napojiti, gola odjenuti, gosta primiti, sužnja otkupiti, bolesnika pohoditi, mrtvaca pokopati!

.....

Dakako - nama je najugodnije boraviti s ljudima koji ne trebaju naše pomoći, koji nose naša bremena, a ne traže

haše usluge. Ali mi se kao pravi sljedbenici Raspetoga ne smijemo time zanositi. Bit će uvijek duševne i tjelesne sirotinje koja će čeznuti za našom ljubavlju!

P r i m j e r i s v e t a c a:

Starozavjetni je patnik Job tješio žalosne, podizao klonule, utvrđivao drhtava koljena! Tobija je u izagnanstvu noću pokapao mrtve. Najviše je kršćanskih svetaca postiglo svetačku aureolu njegovanjem bolesnika! Oni su znali nositi breme bližnjega i savjesno ispunjavati zakon Kristove ljubavi.

Sv. je Terezija od M.I. opazila da sve sestre najviše vole najsvetije sestre. S njima vole razgovarati i s njima čine najviše usluga. Tada ona odluči, da će najviše ljubavi iskazivati najnesavršenijim sestrama. Odlučeno - izvršeno! Posta svetica!

Lako je s dobrima biti dobar. Ali sa zlim čovjekom živjeti u ljubavi i miru, to je heroizam. Na taj smo heroizam svi mi pozvani. Nekršćani nas moraju prepoznavati po našoj ljubavi! A ta će se ljubav realizirati u podnošenju tuđeg bremena!

Z a k l j u č a k :

"Nosite bremena jedan drugoga!" - Evo nam najboljeg rješenja svih društvenih problema! Evo nam zanosnog kršćanskog programa! Evo izvora kršćanske radosti! Evo vrela zasluga! Oduševimo se za taj sveti pothvat odmah sada kod ove svete Žrtve. Počnimo danas da nam sutra ne bude prekasno!

Podijelite terete svoga zvanja, ponesite breme bračnoga života! - Roditelji, nosite bremena svoje djece! Djeco, podnosite slaboće svojih roditelja! Kršćani, podnosite strpljivo i odano svoja i tuđa bremena, pa ćete tako ispuniti zakon Kristove ljubavi!

16.n.po DUHOVIMA

"SLAVA VJERNIKA"

Pavao je ljubio Efežane. Iako je Efez, kao glavni grad prokonzularne Azije, cvao u bogatstvu i raskoši, udobnom i nećudorednom životu, ipak je u njem bilo ljudi koji su težili za višim životom. Pavao ih je poučavao tri godine i stekao mnoštvo učenika. Time je pao ugled božice Artemide (Diane). Srebrnar Demetrije podiže bunu protiv Pavla. A Pavao je imao toliki ugled da su Pavlove maramice i pojas stavljali na bolesnike i opsjednute, i ovi bi ozdravljali. Kad su Gaja i Aristarha, Pavlove učenike, odvukli u kazalište, i ondje dva sata vikati: "Velika je Artemida Efeška!", htio je Pavao da ide među njih. Ali ga njegovi učenici i Azijarhe ne pustiše. Pavao je morao bježati. I pobjegne u Grčku.

Efežani su uzljubili Krista i Pavla. Ali tajnu trpljenja još nisu pravo shvatili. Zašto on, Pavao, apostol Kristov, mora toliko trpjeti? Pavao je to znao pa im na taj tako tamni problem baca malo svjetla iz tuđine. On piše: "Braćo! Molim vas, da ne klonete duhom zbog nevolja mojih, koje trpim za vas; one su vaša slava!" (Efež 3,13).

.....

Braćo i sestre! I mi ćemo sada pokušati, da malo osvijetlimo veliku tajnu trpljenja.

P r o b l e m t r p l j e n j a

Velik je, težak, dubok i trajan problem trpljenja u ljudskom životu. Kroz sva tisućljeća svoga opstanka na zemlji čovječanstvo se pojedinačno i zajednički sukobljuje s tim problemom. Ali pravoga i zadovoljavajućega rješenja nije dalo.

Činjenica je očita. Ne treba je dokazivati. "S plačem rođen nosiš jade, a kad svršit boj valjade, tad sa strahom umireš!" Život većine ljudi nije drugo nego dugi lanac patnja, boli, razočaranja, stradanja, polakog umiranja.- Nije stoga čudo ako se svaki razuman čovjek pita: odakle i zašto toliko trpljenje? Naša priroda teži za radostima i boji se trpljenja. A svakidašnje nas iskustvo uvjerava, da smo rođeni za patnju. Na toj se činjenici lome i najveći duhovi:

R a z n a r j e š e n j a

1. Filozofi su govorili, da se već u početku ljudskoga života na zemlji morala dogoditi neka prirodna katastrofa u ljudskom organizmu. Oni preporučuju stoičku mirnoću i bezosjećajnost prema svim ljudskim bijedama.

2. Židovi su patnju smatrali kaznom

za grijehe pojedinaca i zajednice. Zato su Krista i njegovu sramotnu smrt na križu označili kao 'sablazan u religiozno-moralnom poretku.

3. Stare i nove nekršćanske religije patnju smatraju ludošću koju treba pošto poto izbjeći, a ne ljubiti je. I zato neopaganizam bježi od trpljenja makar taj bijeg uvijek vodi u dubine još veće bijede.

4. Tek je kršćanstvo osvijetlilo duboku tajnu trpljenja na zadovoljavajući način:

a/ Istočni grijeh je prvi i glavni izvor boli, stradanja i poniženja čovjeka uopće. Naši su praroditelji Adam i Eva svojevoljno odabrali ono što je Bog, u sebi sama dobrota i ljubav, postavio kao kaznu ako pogaze njegovu volju. Mogu to ljudi zvati osvetom prirode, ali u pozadini je ipak Autor prirode.

b/ Isto je tako i osobni grijeh izvor mnogostrukih zala za pojedinca i zajednice. Svaki, naime, grijeh uključuje u sebi pobunu protiv Boga i svih njegovih dobara. Zato i prouzrokuje neimaštinu Božjeg života spoznaje i ljubavi, praznine duše i srca što mi tako bolno osjećamo.

S l a v a v j e r n i k a

Na tom se i zasniva treća vrsta trpljenja, koju Pavao mtrpi, a mi je mo-

žemo nazvati slavom vjernika. To je trpljenje za drugoga. To su otkupiteljske muke Kristove. To su žalosti Majke Marije. To su patnje svetaca. To su i stradanja vjernika kad pod udarom đavla ili zlih ljudi nevini trpe i stradavaju.

Oni daju zadovoljštinu za grijehe svijeta. Nijedan naime grijeh ne prolazi bez kazne. Za svaki grijeh moramo zadovoljiti Božjoj pravdi bilo na ovom ili drugom svijetu, bilo mi sami ili drugi za nas.

Nevini, pravedni, bogobojazni ljudi daju veću, ljepšu, prihvatljiviju, spasonosniju zadovoljštinu. Bog je radije prima. Stoga se nerijetko događa da Bog upravo dobre, vjerne, nevine duše bira, da u njima nastavi svoje otkupiteljske muke. To je najviše odlikovanje sa strane Božje tim dušama. Samo kad bi one to ispravno shvatile!

Sada već shvaćamo činjenicu koju je već starozavjetni prorok opazio: da su naime grešnici i bezbožnici nekako sretniji na ovom svijetu nego pravednici. Oni naime nekako lakše, bolje i sretnije prolaze na zemlji, nego bogobojazni kršćani na koje se mnogo puta kao na Joba sručilo sve zlo: neimaština, prirodne nesreće, bolesti, pa i sama smrt. Mnogi tada, Bogu hvala, nesvijesno govore: "Zašto baš ja? Što sam ja skrivio Bogu, da moram toliko trpjeti?" Premnogi idu još i dalje pa i grešno prigovar-

raju Bogu, da se on naslađuje našim mukama i napaja našim suzama.

Braćo i sestre! Tako daleko ne smijemo nikada ići. Trpimo li mnogo, sjetimo se svojih grijeha! Pomislimo na Spasitelja, Mariju, svece koji su još najviše patili makar su bili sveti i pravedni. Zapamtimo dobro: trpljenje je uvijek sigurniji put u nebo, nego lagodan život. Bilo da ispaštamo za svoje grijehe, bilo da dajemo zadovoljštinu za tuđe prestupke križ je uvijek spasonosan za nas i za druge.

U KRIŽU JE SPASENJE!

Blagoslov trpljenja:

Kad trpimo, dobivamo svjetlo, pa dublje prodiremo u smisao zemaljskog života. Tada tek uviđamo kako je sve isprazno, šuplje i prolazno na ovom svijetu. Naša se duša tada čisti, oplemenjuje i posvećuje samo neprolaznim vrijednostima. Mi trpljenjem stječemo zasluge, otplaćujemo dugove, izgrađujemo kraljevstvo Božje u svojim i tuđim dušama.

Potvrdu za to imademo u činjenici, što Koreja, Japan, Nagasaki, Hirošima, Afrika naveliko primaju kršćanstvo. A upravo se na tim mjestima u nedalekoj prošlosti prolilo more kršćanske krvi. Ta je krv postala sjeme novih kršćana. Tako je to uvijek bilo u povijesti Crkve. Kršćani su svojim mukama rađali djecu Božju. Zato su te muke slava vjernika,

dokaz da ih Isus Krist učlanjuje u svoje spasiteljske osnove. Oni postaju najodličniji udovi patničke Glave Kristove. U njima se nastavljaju i nadopunjuju otkupiteljske muke Kristove.- To je sreća. To je

SVETAČKO GLEDANJE NA PROBLEM BOLI!

Takvo gledanje sugerira Pavao Efežanima. I nama. On ne će da se hvali ičim drugim, osim križem G.N.I.Krista.- A sv.Mala Terezija pjeva: "Radost mi je ljubit patnju, ja se smijem i kroz plač ; srcem punim zahvalnosti, ja u cvijeću primam drač!"

ZAKLJUČAK:

Blažen mladić, djevojka, koja na vrijeme shvati ovu veliku tajnu trpljenja. To je milost za koju moramo moliti. Trpljenje će nas odvojiti od ljubavi prema stvorovima i darovati Bogu. Postat će nam predznak buduće slave i najuvjerljiviji dokaz Božje i naše ljubavi prema dušama.

Braćo i sestre! Iako je ispravno ovo što smo kazali, ipak se moramo apstinirati od svakog prosuđivanja tuđih boli, jer konkretno nismo nikad sigurni, zašto trpimo: da li zbog vlastitih grijeha ili zbog tuđih prestupaka.

Tajna ostaje! Sada gledamo na tajnu Providnosti - kao na perzijski sag - s neprave strane, a u budućem će nam živo-

tu zasjati pravo lice i smisao zemaljskih stradanja.-

Uz tu istinu pohranimo u svoja srca i ovu utješenicu: "stradanja sadašnjeg vremena nisu ni u kakvom razmjeru sa slavom koja će se objaviti na nama u budućem životu".

17.n.po DUHOVIMA

JEDINSTVO DUHA

"Braćo! Nastojte povezani mirom čuvati jedinstvo duha". (Posl.Efež. 4,3).

"JEDINSTVO DUHA"

To je središnja misao Apostola naroda. To je vruća želja Božanskog Srca Isusova. To je želja svete Majke Crkve. To bi morao biti ideal svakoga kršćanina.

1. IDEAL KRŠĆANSTVA: Jedan je Bog, jedna je vjera, jedna je nada, jedan je krst; jedno je nebo, jedna je prava Crkva Kristova... Jedan je i jedinstven cilj za sve ljude na zemlji... Jedan nam je i svima zajednički Otac na nebesima... Jedan nam je Učitelj, Istina i Put k Bogu Ocu - Isus Krist! Zato i "Djela apostolska" ističu za prvu kršćansku općinu u Jeruzalemu da su bili jednodušni u molitvi i žrtvi, da su bili "jedna duša i jedno srce". To je ideal za kojim nam valja težiti, koji treba ostvariti, za koji je Krist tako dirljivo molio na Posljednjoj večeri u svojoj velikosvećeničkoj molitvi:

2. KRISTOVA VELIKOSVEĆENIČKA MOLITVA: "Oče sveti! Sačuvaj ih u ime svoje, koje si mi dao, da budu jedno kao i mi. ... Posveti ih u istini. Tvoja je riječ istina.... Ali ne molim samo za njih, nego i za one, koji na riječ njihovu uzvjeruju u mene, da svi budu jedno, kao što ti, Oče, u meni, i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno, da vjeruje svijet, da si me ti poslao". (Iv. 17,11-21).

3. JEDINSTVO S BOGOM: po uzoru na presveto Trojstvo gdje Tri Božanske Osobe žive u nerazdijeljenom jedinstvu, moraju svi kršćani nastojati da jedno misle, jedno žele, jedno traže, jedno ljube! Onda će biti živi hramovi Trojednog Boga. Onda će živjeti sjedinjeni s Otajstvenim Kristom - s Crkvom; onda će davati nekršćanima živi primjer božanskog poslanja.- Jer u jedinstvu je sreća ljudskoga srca.

II. CRKVENI RASKOL

1. Već je Ignacije Antiohijski snažno naglasio da sve zlo dolazi od raskola duhova i srdaca. To je đavolsko sjeme. To je najveće zlo u povijesti svijeta. To je ona strašna sablazan na inovjerce kad vide da se kršćanstvo pocijepalo na tolike frakcije.- No toga je nažalost bilo već u počecima. Ljudi su se nekako počeli smatrati "Petrovcima", drugi "Pavlovcima". Pavao je oštro napao na tu podjelu duhova. Nije on umro za njih, nego Krist Gospodin. Svi smo Kristovi.- Pa ipak: došao je Istočni raskol. Pocijepana je nešivena Kristova haljina. Tisuće i milijuni su kroz ovo 9oo godina lišeni jedinstva duha i srca u Mističnom Tijelu Kristovu.

2. A što da kažemo o Zapadnom raskolu koji je možda još više zla nanio ljudskim dušama, nego Istočni.- Zar nije gotovo cijela Zapadna hemisfera lišena plodova svetih sakramenata?! Protestanti su se pocijepali na više stotina sekta. Svaki pastor uči svoje. Nastale su i dogmatske razlike. Oni nemaju ispovijedi. Pričest im je većinom samo uspomena na posljednju večeru. Oni ne štuju Majku Mariju. Nemaju pravih svećenika. Kolika šteta, kakav gubitak! Koliko grijeha! Koliko propasti! Koliko svađa,mržnje, zlodjela - zbog grijeha pojedinaca! Tko će to ispraviti? Tko će nadoknaditi štetu koja je proizašla iz ovih grijeha prošlosti!

ČUVAJMO JEDINSTVO DUHA!

1. Jedinstvo se duha može ostvariti samo u ljubavi: međusobnoj slozi i razumijevanju. Zato Pavao i potiče: na poniznost i krotkost, na podnošenje jedan drugoga, jer se jedinstvo duha kao i sama ljubav mora hraniti žrtvama. "Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" - kaže naš narod. "Kad se bratska srca slo-

že, i olovo plivat može!" Ali to se postizava samo onda ako pojedinac znade svoje osobne interese podrediti zajedničkima; ako se znade katkada odreći svoga mišljenja i suda pa se prilagoditi višem auktoritetu. To pak stoji žrtava: pretpostavlja odricanje, poniznost, samozataju. Mnogi su za sebe dobri. A kad treba nešto žrtvovati za zajednicu, onda postaju "nemogući"! To ne valja.

2, Zapamtimo: KRŠĆANSTVO JE ZAJEDNICA SVETAČA: Communio Sanctorum! - To je jedna obitelj Božja na zemlji i na nebu.- Kristovo se Otajstveno Tijelo ne smije cijepati! I za volju tog jedinstva treba žrtvom otkupiti međusobni mir i slogu. Morao bi nas voditi zajednički ideal proširivanja i utvrđivanja kraljevstva Božjega u ljudskim dušama. No nažalost mi kršćani često svojom neslogom samo razdvajamo duhove i srca.

RAD NA SJEDINJENJU KRŠĆANA:

1. Veliki su duhovi prošlosti i sadašnjosti radili na sjedinjenju kršćana. Bilo je crkvenih koncila, saziva i poziva pravoslavnima i protestantima da se sjedine s Rimokatoličkom Crkvom. Neki su se odijeljeni sjedinili. No veći je dio ostao izvan krila Katoličke Crkve.-

2. Papa IVAN XXIII. pozva 1959. Ekumenski Koncil da radi na sjedinjenju crkava. Moramo moliti i žrtvovati mnogo za uspjeh toga koncila. Radi se o prevažnom

događaju. Radi se o spasu nebrojenih duša.

P.LEOPOLD MANDIĆ je gotovo sve svoje sile: molitve, žrtve i Mise prikazivao Bogu za sjedinjenje Istočne crkve s Rimokatoličkom. Neka nam bude primjer i uzor u tom apostolatu.- A za sebe zapamtimo ovo:

SAVRŠENSTVO, svetost, slava, vječno blaženstvo - pa i samo spasenje naše ovisi o tom: da li ćemo znati sačuvati slogu, podržavati međusobnu ljubav i jedinstvo duha i srca - u općekršćanskim idealima: Slave Božje i spasu duša!

18.n.po DUHOVIMA

ZNAKOVI DUHOVNOG NAPRETKA

PAVAO zahvaljuje Bogu što su se Korinćani posvema obogatili po Isusu u svakoj milosti, te mogu mirno očekivati Isusa koji će ih još do kraja usavršiti da budu bez krivice na dan njegova dolaska. Pavao govori o duhovnom napretku svojih sinova i kćeri u Korintu.

Ta tema danas privlači i naša srca. Ona zaslužuje našu pažnju; jer i mi težimo, da budemo bez krivice na samrti, kad dođe Božanski Tat po nas da nas povede na nebesku svadbu.-

I. TAJNA DUHOVNOG NAPRETKA:

1. Svevišnji je mudro postupio kad je naš duhovni napredak sakrio našim očima. Učinio je to zato jer smo oholi i lijeni u duhovnom životu, jer smo skloni da druge više prosuđujemo nego sebe, jer se volimo kititi tuđim perjem.-

2. Kao što zimi, dok priroda spava u zimskom snu, prostim okom ne zapažamo koje je drvo živo i koje je drvo mrtvo: tako ni u ovom životu ne vidimo jasno i sigurno koja je duša u milosti posvetnoj

i koja nije! - Ta je tajna slična

3. Tajni sjemenke: kad npr.držimo u ruci lo zrna pšenice, prostim okom ne razabiremo koja zrna nose u sebi klicu života. Sva su naime zrnca naoko jednako lijepa, krupna, zdrava. No ipak nijedan od nas ne bi položio svoju glavu da će svih deset bačeno u zemlju proklijati i donijeti rod. Može se dogoditi da i lijepo zrno bude mrtvo; a i obratno, da slabo i oštećeno ima zdravu klicu života. Slično biva i s jajima. Dok ih ne stavimo pod kvočku, ne znamo da li imadu život u sebi ili nemaju. Tako je i u duhovnom životu:

4. SIGURNOSTI NEMA! - Bez posebne Objave Božje nitko od nas nije siguran: da li jest ili nije u Božjoj milosti. Tako barem uče svi duhovni naučitelji.- Bog je to sakrio da uvijek budemo budni i spremni; da nikad ne zadrijemamo, da nikad ne prestanemo težiti za boljim, višim i svetijim životom.

PRIMJER DJEVOJČICE:

Nekoj su djevojčici neoprezni ljudi kazali da je vrlo lijepa. Đavao joj je to svaki dan deset puta ponovio. Ona se na osnovu tih laskavih riječi uzoholila. Počela si je utvarati, druge prezirati, lakoumno živjeti... I ta joj je spoznaja iskopala grob ćudoredne propasti.

II. POSTOJE IPAK NEKI ZNAKOVI:

Iako je duhovni napredak korisna tajna, ipak postoje neki znakovi koji pokazuju da li u duši ljudskoj boravi Bog ili sotona? - Kao što podrobnim znanstvenim ispitivanjem možemo utvrditi da li je drvo zimi živo i da li se u sjemenci nalazi klica života, tako na osnovu sv. Pisma i životopisa svetaca, možemo moralnom sigurnošću zaključiti na prisutnost Božju u duši i na njezin duhovni napredak.- Koji su to znakovi?

1. NEHINJENA PONIZNOST. - Spoznaja i život, mišljenje i osjećanje po spoznaji vlastite ništetnosti i bijede. To je život po istini.- U duhovnom i milosnom životu nema nadimanja, oholosti, laži i pretvaranja, nema farizeizma. Tko precjenjuje sam sebe, tko se uzdiže nad druge, tko Božje darove smatra svojima taj lažem krade, otima Božju svojinu. To Bog ne može podnositi. Zato se on oholima protivi, a poniznima daje milost. Zato u duhovnom životu vrijedi zakon: "Tko se uzvisi bit će ponižen, a tko se ponizi, bit će uzvišen!" U koga dakle nema prave, iskrene i duboke poniznosti, taj nije još gotovo ništa napredovao u duhovnom životu.- Kod poniznih se duša naprotiv rađa

2. OSJEĆAJ NAZADOVANJA.- Poniznima se naime Bog objavljuje. Oni brzo i lako spoznaju istinu. I to istinu o samome

sebi: da smo jadni i bijedni grešnici. Oni osjećaju kako vrijeme milosti brzo prolazi, a da nisu kroz više godina iskorjenili svoje pogreške, nesavršenosti; da npr. još nisu potpuno ponizni, strpljivi, blagi, krotki, nesebični, umjereni, milosrdni, predani u Božju volju...; nego da ih još uvijek muči duh sebeljublja, slavičnosti, pohlepe, bludnosti, malodušnosti, mlitavosti... Uporedo s tim osjećajem raste u tim dušama i

3. ŽELJA ZA SAVRŠENIJIM ŽIVOTOM: Kako naime napreduju u poniznosti, to više u njima raste spoznaja Božje i Kristove dobrote, Njegove poniznosti, strpljivosti i blagosti, Njegova milosrđa i ljubavi. Pa kad se čovjek ogleda u tom ogledalu svake kreposti, kad usporedi svoje srce sa Srcem Isusovim i Marijinim, dobije osjećaj da ništa ne napreduje, ali ujedno i želju da ubuduće živi savršenijim životom. Osjećaj nazadovanja ne baca takve duše u malodušnost, nego ih tjera na intenzivnije nastojanje oko vlastitog posvećenja.- No kad ni to ne uspijeva onako kako smo si mi to zamislili, tada dolazi do

4. PREZIRA SAMOGA SEBE: Čovjek postaje nezadovoljan sa samim sobom. Prezire i mrzi svoje pogreške, svoj nehaj za božanska nadahnuća. On se straši suda Božjega jer je proigrao mnogo milosti i potratio mnogo milosnih časova života. On osuđuje svoj kukavičluk, meko-

putnost, senzibilnost,komotnost... Ta koliko se puta ponio kao izdajica Krista. Ta spoznaja, da smo mi sami sebi najveći neprijatelji i prave izdajice svoje veličine i buduće sreće, jeste siguran znak, da duhovno napredujemo jer se iz toga rađa:

5. NEUGASIVA ŽUDNJA DA KRIST BUDE ljubljen NADASVE! Da On bude ljubljen od nas prije i iznad svega. On je jedini toga dostojan. Želimo da raste Njegova slava i ljubav u nama i u svim razumnim bićima. Žudimo da se svi u Njemu sjedinimo i pođemo Njegovim putem u domovinu Oca... U tom je već uključena i

6. LJUBAV SPRAM BLIŽNJEGA: i to kao vidljive objave Božje; kao hrama Božjeg, kao brata i sestre Kristove. Bližnji mora postati predmet naše ljubavi, jer se Krist poistovjetio s njime.

Mogli bismo spomenuti još neke znakove duhovnog napretka: npr. prezir zemaljštine, težnja da se raspadnemo i budemo s Kristom; ljubav do križa, boli i patnje... Ali nije nužno: jer se sve to dade svesti na ono, što smo prije spomenuli.-

ZA POTVRDU EVO NEKIH PRIMJERA:

SV.FILIP NERI, znameniti odgojitelj rimske mladeži, svijestan svoje ljudske slaboće, ovako moli Spasitelja: "Gospodine Isuse, drži Filipa, jer ako ga pustiš... on će te prvom prilikom izdati!"

SV.TEREZIJA od M.I. želi propovijedati Evanđelje po čitavom svijetu... želi i u pakao sići da i u tom mjestu mržnje i hula na Boga bude netko tko će ljubiti Gospodina Isusa.

SV.FRANJO ASISKI: gorko plače pod križem jer "Ljubav nije ljubljena" te kao malo dijete neprestano bezazleno ponavlja: "Bog moj i sve moje!"

ISPITAJMO I MI SVOJU PROŠLOST: u tom ogledalu pa ćemo moralnom sigurnošću ustanoviti: da li napredujemo ili nazadujemo u duhovnom životu! Trsimo se da do dolaska Isusa Krista na samrti budemo utvrđeni u Njegovoj ljubavi.

19.n.po DUHOVIMA

"NOVI ČOVJEK"

"Braćo! Obnovite se duhom svoje pameti i obucite novoga čovjeka, koji je stvoren po Bogu u pravdi i iskrenoj svetosti" (Posl.Efež. 4,23).

Obući "novoga čovjeka" - to je Pavlov program! - Tko je taj "novi čovjek"? Što znači ta riječ: "novi čovjek"?

I. "S t a r i č o v j e k";

1. STARI ČOVJEK to je Adam - buntovnik koji je za volju žene pogazio zakon Božji; koji je pokušao atentat na Boga i na njegov moralni poredak; stari čovjek, to je korumpirani čovjek kojega je đavao, otac laži i ubojica ljudi od početka, zaveo na nevjeru, na otpad, na oholost, na sebeljublje; to je tjelesni čovjek, koji gleda samo na užitke tijela, a ne mari za Božju volju i za Božji zakon! - STARI ČOVJEK: to je čovjek grijeha, otpada od Boga koji robuje tijelu i tjelesnim nagonima; to je čovjek materije: idolopoklonik koji više štuje stvorove nego Stvoritelja, više ljubi tijelo nego dušu, više ljubi zemlju, nego nebo, više cijeni prolazno, nego neprolazno dobro... Zato se osjeća kao prognanik, a ustvari on i jest svrgnuto veličanstvo: sin srdžbe Božje.

2. ČOVJEK GRIJEHA: Razbaštinjen, prognan, osuđen na smrt, na muke, na očaj, na pakao!- Stari čovjek je opterećen istočnom krivnjom, baštinik svih posljedica grijeha Praroditelja; čovjek kojemu je potamnio razum, volja oslabila, srce postalo sk-lono na zlo od rođenja. To je čovjek bez ideala, bez žara za Božju ljubav! To je ljubitelj ovoga svijeta i njegovih naslada. Posve nešto drugo jest:

II. NOVI ČOVJEK = CHRISTIANUS tj.KRŠĆANIN

1. PREPOROĐEN VODOM I DUHOM SVETIM, stari čovjek postaje novo stvorenje: živi hram Božji, svetište Duha Svetoga; bogonosac, postaje Kristonosac = Kristofor. Nova creatura! On je očišćen od istočne ljage. U njemu je nov život: Božji život spoznanja i ljubavi. On je ukrašen haljinama krsne nevinosti. Posta-je građanin kraljevstva Božjega. Uzvanik na nebesku svadbu Subaštinik Krista Gospodina. Brat Kristov!- To je čovjek koji je stvoren po Bogu u pravdi i iskrenoj svetosti kako to naglašava Pavao.- Njegovi su

2. IDEALI KRŠĆANINA: Ljubiti Boga

svim umom, svom snagom svojom, svim mislima svojim, a bližnjega kao samoga sebe!- On želi Boga proslaviti. On želi surađivati na djelu posvećenja svijeta. Novi čovjek oblači Krista: nebeskog Adama i živi njegovim životom. "Živim, ali ne živim više ja, nego Krist živi u meni." (Pavao) Novi čovjek nosi Kristove ideje, ravna se prema Kristovim pravilima života. On misli, osjeća, ljubi i radi s Kristom. U njemu zapravo Krist misli, osjeća, ljubi i djeluje. Jer se novi čovjek potpuno predao Bogu. Zato postaje duhovan, svet, razborit, mudar u božanskom značenju te riječi.

3. Novi je čovjek jedno s Kristom! On u duhovnom životu ljubi Krista, a ne svijet; on ne ugađa tjelesnim pohotama, nego duhom tjelesna djela mrtvi; on razapinje svoje strasti te ih pribija na križ svladavanja i odricanja. Njemu nije ideal ovaj život, nego budući u krilu nebeskoga Oca; on ne teži za zemaljskom slavom, nego za nebeskom slavom; ne udovoljava tjelesnim pohotama, nego u poniznosti srca služi Gospodinu; novi čovjek je sasvim obučen u Isusa Krista - on je drugi Krist, vidljiva objava Isusa Krista.- Zato se on i hrani tijelom Kristovim i napaja Krvlju njegovom! To je poziv i zvanje. Živjeti već na zemlji Božjim životom.

OSTVARUJE SE PROGRAMATSKI:

1. PREPOROD se ostvaruje u času: brzo, kratko u sakramentu sv. krsta. Tada se ruši đavolsko kraljevstvo i uspostavlja Božje kraljevstvo u ljudskoj duši. Bog dolazi sa svim svojim darovima da ukrasi svoje prebivalište.- No za kasnije se usavršavanje traži:

2. USTRAJNO NASTOJANJE: Bog želi da i mi izgrađujemo ili bolje reći sudjelujemo u izgradnji novoga čovjeka. To znači, da postepeno i sa svom ustrajnošću uklanjamo posljedice staroga čovjeka - stari kvasac grijeha i zlobe. Da, katkada i bolno, odstranjujemo stare grešne navike, sklonosti na zlo i navezanosti na stvorove. Ukratko: traži se:

3. SURADNJA S MILOŠĆU: U djelu posvećenja čovjek mora surađivati s milošću. Onaj koji nas je bez nas stvorio neće da nas bez naše suradnje otkupi i spasi. Tako to dolikuje Bogu i čovjeku. Jer spasenje i nebo je u ljubavi. A u ljubavi nema nasilja, nego mora biti slobodna odluka volje.

"NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA"

1. Za starog čovjeka udešena je ova "prokleta zemlja i nebo (svod nebeski!)". To je zemlja progonstva, bijede, plača i naricanja...

2. Za novog čovjeka - pripravlja se "novo nebo i nova zemlja", na koju će sići Nebeski Jeruzalem s drugim Kristovim dolaskom. Na njoj će tada stanovati pravednici: novi ljudi, nebeski ljudi, duhovni ljudi, preobraženi, produhovljeni ljudi koji će biti skroz naskroz prožeti Bogom. I tada će na zemlji započeti raj ili vječno blaženstvo. Blaženi koji budu dionici toga nebeskoga slavlja!

"Obucite novoga čovjeka!"

Sv.Ivan Marija Vianney je 5o godina ubijao u sebi staroga čovjeka i oblačio novoga čovjeka: Isusa Krista: strašnim mrtvenjem, postom, molitvom, pokorom, bdijenjem... I pobijedio je! Bog mu je pomogao. Danas se raduje u nebeskom Jeruzalemu!

Sv.Franjo Saleški se godinama vježbao u poniznosti, blagosti i strpljivosti. Ubijao je staroga ohologa, nestrpljivoga, strastvenoga čovjeka i oblačio Isusa: poniznoga i blagoga i milosrdnoga nebeskoga Adama.- Postao je uzor blagosti!

POČNIMO I MI OZBILJNO svlačiti staroga čovjeka s djelima njegovim i oblačiti = oblikovati novoga čovjeka = Isusa Krista, da nas na dan naše smrti nebeski Otac prizna za svoju djecu i primi u svoje dvorove.

2o.n.po DUHOVIMA

"ISKUPITE VRIJEME!"

"Braćo! Gledajte pomno, kako ćete živjeti; ne kao bezumni, nego kao mudri, i iskupite vrijeme, jer su dani zli!" (Efež 5,15).

Tako je pred 2o st. Pavao govorio Efežanima. Tako sada Bog, na usta svete Crkve, govori nama. Možda se mi nalazimo u još težim, sudbonosnijim i za spasenje pogibeljnijim vremenima nego Efežani u Pavlovo vrijeme. Bit će, dakle, dobro, korisno i spasonosno ako se danas zamislimo u tajnu vremena, da bismo onda lakše, bolje i spasonosnije iskupili propadljive trenutke ovoga života.

I. T a j n a v r e m e n a

1. Što je vrijeme? Iako u njem živimo, mičemo se i jesmo, mi ipak ne znamo pravo, što je vrijeme. Filozofi kažu, da je vrijeme odmjereno gibanje, vječito strujanje, neprekidna promjena, stalna plima i oseka svega stvorenoga.- Priči-nja nam se kao nešto postojano i čvrsto,

a ono je ustvari sama nepostojanost, varka, ishlapljivanje, vibriranje, titranje... U tom svjetlu vrijeme nam se ukazuje kao vječito nastajanje i propadanje, stalno rađanje i umiranje. Pjesnički rečeno: vrijeme otvara oči novorođenčetu, mladića i djevojku vodi na vjenčanje, starce prati na putu života, da na kraju sve dočeka na rubu groba. Dočekuje nas kao dobra i nježna majka, da nas onda nemilosrdno preda smrti i truležu u grobu. Generacije je pokopalo, karavane je čovječanstva pretvorilo u prah i pepeo... Vrijeme kao neka golema struja nečujno pustoši naša polja, livade, vinograde, vrtove... Kao kradljivac koji se tiho došulja da ga onda nestane sa svim našim posjedom. Na početku nas ljubi i grli, a onda nam pije krv iz žila! - Tko će dokučiti vrijeme!? - Tajna je to velika! - Nad svime suvereno vlada, a prošlosti ni budućnosti nema! Vrijeme pozna samo vječni sada, koji čim plane, već ga nestaje u moru vječnosti.

2. Vrijednost vremena.- Ali ta kratkoća ne umanjuje, nego povećaje vrijednost vremena. Na nekoj staroj uri piše: "Transeunt et imputantur". Prolaze, odlaze trenuci života i ubrajaju se! Kao u filmu! Tisuće i tisuće snimaka konačno prikazuju sliku cjelokupnog života. Tako i u našem životu: kratki i neprimjetni trenuci neprekidno odlaze u vječnost obojeni moralno dobrim ili ćudoredno zlim djelima. Stojimo pred otvorenom božanskom filmskom kamerom, koja nužno stvara film našega života. - Kao što se u

elektricitetu razlikuje pozitivno i negativno strujanje, tako u moralnom redu svoje životno strujanje nužno nabijamo dobrim ili zlim djelima. I neshvatljivo kratki časovi života odlaze u vječnost da nam već sada u vremenu izgrade buduću fizionomiju koju ćemo onda imati i nositi kroz sve vijeke vjekova.- U toj je nepromjenljivoj činjenici sva vrijednost vremena. Kaže se: vrijeme je novac". - Daleko više: vrijeme vrijedi više nego svemir. Jer vremenom kupujemo Boga, nebo, vječno blaženstvo. U propadljivim trenucima izgrađuje se čitava vječnost! U času možemo osvojiti kraljevstvo Božje, kupiti nebo i Boga! Ali isto tako, nažalost, možemo sve to i izgubiti, i postati dionicima ili baštinicima vječnog ognja i očaja u paklu. - U tom leži:

3. Ozbiljnost vremena, tj. našega života u vremenu. Na toj se činjenici čovječanstvo i dijeli: u dobre i zle, mudre i bezumne, svete i grešne članove, Božje i ljudske sinove.

II. I s k u p l j i v a n j e v r e m e n a

1. Sv. Pavao želi da se Efežani pribroje mudrima koji dobrim djelima, dokazima ljubavi prema Bogu i bližnjemu, šalju proživjele trenutke k Bogu, izvoru i oceanu vremena i života. U tom je kršćanska mudrost: iz tuđega, Božjeg dobra,

vremena, učiniti kapital za sebe i za sebe i za svoju vječnost. Činiti dobro, slaviti Gospodina koji nam je omogućio izgrađivati naše vječne stanove; hvaliti ga i blagoslivljati što nam je otvorio riznice svojih milosti i sredstava za posvećenje; poticati bližnjega da prihvati ovu kršćansku mudrost - eto nam iskupljivanja vremena! Nijedan nam trenutak ne smije propasti. Neki su sveci položili zavjet da će svaki trenutak iskoristiti za svoju vječnost.

2. U tom nas ne smiju smesti zla vremena. Prvi su kršćani u one zle dane - dane progona, mučenja, razapinjanja, prolijevanja krvi u amfiteatrima...dali najviše i najsnažnije dokaze ljubavi prema Isusu. Prilike, vremena, zli dani daju kršćanima prilike za najviše uspone! Natprirodna mudrost znade iskoristiti i zle dane nadmudrivanja, izrugivanja, zlostavljanja i zapostavljanja prave mudrosti. Zla nam vremena mogu samo skratiti našu kušnju, pomnožiti naše zasluge, povećati našu slavu onkraj groba. Molitvom, dobrom nakanom, strpljivošću, podnoše - njem i trpljenjem možemo iskupiti vrijeme i sva zemaljska stradanja. Nastojmo samo svaki čas i svaku kušnju primiti od Gospodina sa zahvalnošću i s ljubavlju ga vraćati k Svevišnjemu.

3. Iako to znači prihvatiti ludost križa ipak će konačno obračun pred Gospodarom vremena i vječnosti, to označiti kao pravu, svetačku i božansku mudrost.

Tada će mudraci ovoga svijeta koji su u proždrljivosti, pijanstvu i bludnosti provodili dane svoga života, na vječno zastiđenje priznati da su ipak bili bezumni kad u vremenu nisu mislili na svoju vječnost. Ali, kako su dani sjetve već prošli, njihova će žetva biti beskrajno žalosna!

Sveta Mala Terezija pripovijeda:

"Kad sam se nekad u svijetu budila ujutro, mislila sam na ono, što će mi se veselo ili neugodno dogoditi toga dana. I ako sam naslućivala jad, žalosno sam ustajala. Sada je sve protivno: misleći na muke i patnje, koje me čekaju, dižem se to veselije i srčanije, što više prilika naslućujem, u kojima ću zasvjedočiti svoju ljubav k Isusu i zaslužiti što za svoju djecu, jer sam ja majka duša. Tad poljubim svoje raspelo, metnem ga nježno na uzglavlje, da tu stoji, dok se oblačim, i kažem mu: "Moj Isuse, ti si dosta radio, dosta plakao za 33 godine svoga života na ovoj bijednoj zemlji! Danas počivaj... Sad je na meni red, da se borim i patim" (Povijest jedne duše, str.2o5).

U 24 godine života Mala Terezija je postala multimilioner u natprirodnoj valuti. Revno je iskupljivala vrijeme. Nijedan joj trenutak nije propao! Svaki je tren ispunila ljubavlju prema Isusu i dušama i tako ga, pozitivno nabijena,

poslala pred sobom u vječnost!

Braćo i sestre! "Prolazi obličje ovoga svijeta!" Prolaze časovi života i zbrajaju se! Izgubljeni se više nikada ne vraćaju! Mudraci ih skupljaju, iskupljuju molitvom, radom na slavu Božju, savjesnim vršenjem svojih dužnosti, dobrim i kreposnim, zaslužnim i svetim životom!

Kako mi iskupljujemo vrijeme?! Da li kao mudri ili kao bezumni? Čime i kako izgrađujemo svoju vječnost?

Samo jednom živimo, samo jednom gradimo svoje vječne stanove, samo jednom umiremo! - Još samo malo, pa će za sve nas zauvijek prestati vrijeme kupnje vječnosti! Neshvatljivom se brzinom bez ikakvog zastoja - žurimo prema nedokučivoj, ali veličanstvenoj vječnosti! "Iskupimo vrijeme!"

ĐAVOLSKE ZASJEDE

"Braćo! Jačajte u Gospodu i u sili ...akosti njegove! Obucite se u sve oruž...e Božje da biste se mogli održati pro...iv zasjeda đavolskih; jer nam se nije ...oriti s tijelom i krvlju, nego s pogla...arima i s vlastima, sa svjetskim upra...iteljima ove tame, s duhovima pakosti ...uzdušnim visinama" (Efež 6,1o-12) Po...lanica!

Braćo i sestre! Mi pripadamo borbe...oj ili vojujućoj Crkvi na zemlji. Mi ...e svaki dan uvijek nanovo moramo bori...i s trustrukim neprijateljem našega ...pasenja: s tijelom, svijetom i đavlom. ...Pavao govori o borbi kršćana s đavlom, ...em laži i ubojicom ljudi od početka. I ...i ćemo danas o tom razmatrati.-

I. Đ a v a o p o s t o j i

1. Đavao, sotona, vrag, demon, na...snik, nečastivi, nečisti duh - postoji. ... nije samo apstraktan ili izmišljen po...m, nego ime i stvarnost propalog anđe...a. Lucifer ili svjetlonoša, vođa nepo...ušnih anđela, jest duhovno biće. Kad

je s drugovima izjavio Bogu: "Non serviam - Ne ću da služim!", bačen je poput munje s neba, iz raja, i udaljen je od neposrednog gledanja i uživanja božjega bitka. U tom se času njegova volja okrenula na zlo: postao je po naravi zao. Odonda ne prestaje mrziti sve, što je dobro.

2. O tom nam govori sv.Pismo na nebrojeno mnogo mjesta: Sotona zavodi Evu, kuša Joba, bori se s Mihaelom Arkanđelom, kuša Isusa, muči Kananejkinu kćerku, veže zgrbljenu ženu, apostolima smeta pri propovijedanju Evanđelja. - Sam je Isus iz Marije Magdalene istjerao sedam đavola, oslobodio mladića koji se pjenio i padao čas u vatru, čas u vodu, iscijelio je ženu koja je dugi niz godina hodala zgrbljena pod đavolskim teretom. - u Gerazimu je živio u špilji goropadan čovjek, strah i trepet okolice, iz kojega je Isus istjerao mnoštvo đavola. Kad ga Isus upita: Kako ti je ime? "Legija", odgovori đavao iz zaposjednutoga, "jer nas je mnogo!" Isus ih potjera u svinje. I svinje su se strmoglavile u more. O svemu tome jasno govori Evanđelje!

3. Zanijekati, dakle, postojanje đavola znači: poricati historijsku vjerodostojnost Evanđelja; znači Krista i svete pisce tjerati u laž; znači: poricati kršćanstvo i čitavu Objavu; znači: odreći se svete vjere koja je sva prožeta borbom protiv đavolskih zasjeda.

II. V r a g n e s p a v a!

1. Ne samo da đavao postoji, nego on radi, on ne spava! On se ne zamara. Ne treba odmora. Zapaljen mržnjom na Boga i zavišću prema ljudima, on napastuje, zavodi, laže, vara, zaluđuje, zbunjuje, terorizira svakoga, a napose dobre i pobožne duše.

2. Đavolska je taktika jedna od najstarijih, najlukavijih, najdrskijih, najpodlijih i najuspješnijih taktika svijeta. Vrag ima bogato iskustvo. On znade da ga ljudi preziru, da ga se boje. Zato nikada ne dolazi u svom pravom odijelu, s autentičnom legitimacijom. Uvijek se pretvara, posuđuje oblike, šalje pomagače. Nikome se još nije predstavio: "Ja sam Lucifer iz pakla!" Nego kako? Sakrije se pod ideju, nauku, običaje, potrebe zdravlja i higijene, društvenog i građanskog bon-tona, uzima plašt mudrosti i razboritosti, nameće se idejom napretka - uvijek se prikazuje kao anđeo svijetla. I u pojedinim ga je slučajevima vrlo teško prepoznati.

3. Evo nekoliko primjera:

Sv.Antunu Pustinjaku šapće: vrati se, ne ćeš ustrajati u pustinji. U postu mu predočuje pečene svinje. U neimaštini bogatstvo i raskoš u Aleksandriji. - Antun ga tukao postom i molitvom, poniznošću i strpljivošću. -

Sv.Benedikta Kotollengo u pojavi gospodičića odvraća od gradnje "Malog Doma Providnosti", jer da je to preuzetnost i grijeh protiv ufanja u Boga.

Sv.Jeronimu u Betlehemskoj spilji neprestano dočarava lijep i ugodan, lagan i raskošan život u Rimu i Akvileji.

Sv.Antuna Padovanskoga davi za vrijeme propovijedi koja je imala silan utjecaj na vjernike.

Sv.Iv.M.Vianneya 35 godina vidljivo i osjetljivo napada na razne načine:uznemiruje ga u stanu, buči nattavanu i dvorištu, zapaljuje mu krevet...

Svetog Joba potiče na zdvojnost,da prokune Boga pa da umre: "Prokuni Boga, pa umri!"

Svakome đavao nađe "Ahilovu petu!" - Pobožnima sugerira ohole misli,čistima ružne slike i gadne predodžbe; grešnicima šapće: ima vremena za popravak i pokoru, a umirućima: "Ti si gotov! Za tebe više nema spasenja. Proigrao si vrijeme milosti."

III. B o r b a s đ a v l o m

Zato je borba s đavlom vrlo teška, duga i dosadna. Đavao ne miruje dok nas ne strovali u ponor vlastite bijede. Iz zavisti što smo određeni da zauzmemo njegovo mjesto na nebesima, on će nas progoniti doklegod živimo. Zato se moramo pripraviti na borbu i spremiti oružje.

1. Sv.nam Petar govori: "Braćo! Budite hrabri, i bdijte: jer protivnik vaš đavao obilazi kao ričući lav tražeći koga da proždre: njemu se oprite jaki u vjeri" (I.Petr 5,8.9). Prvo će, dakle,oružje protiv đavolskih zasjeda biti naša velika, cjelovita i živa vjera.- To nam preporučuje i sv.Pavao, kad kaže: "A vrhu svega uzmite štit vjere, o koji ćete moći pogasiti sve ognjene strijele nečastivoga!" - Đavao najprije nastoji uzdrmati svetu vjeru i pouzdanje u Boga, a onda ide dalje, pa izruguje Riječ Božju.

2. Stoga Pavao savjetuje Efežanima da uzmu i duhovni mač, što je riječ Božja, tj. sv.Pismo i propovijedanje Crkve. Tko prezire propovijedi, već je zaražen đavolskim idejama jer je vjera od propovijedanja!

3. Spasitelj nam preporučuje bdijenje, post i molitvu. Osobito u časovima kad nas muči putenost ili požuda tijela.

4. Sv. je Antun Pustinjak vidio sav svijet isprepleten đavolskim mrežama. Zaprepašten zapita: tko će tuda proći? - "Samo poniznost!" - glasio je odgovor.

Braćo i sestre! U litanijama svih svetih molimo: "Od zasjeda vražjih - oslobodi nas Gospodine!" Te zasjede će do-

ći da se iskuša naša vjera, ufanje i ljubav, da se prokuša krepost, d a se umnože naše zasluge! Nemojmo tada gubiti glavu! Prihvatimo sve oružje Božje, da pobijedimo! Ali nemojmo nasjedati onima koji govore dā vraga nema. Možda je to najveći uspjeh sotone u našem suvremenom društvu što se proglasio mrtvim! Zapamtimo usput i utješnu činjenicu:

Kolikogod nas đavao silno mrzi, toliko nas više ljubi dobri i svemogući Bog koji ne će dozvoliti da budemo više kušani nego što možemo podnijeti.

22.n.po DUHOVIMA

DUHOVNO SAZRIJEVANJE

"Braćo! Uzdamo se u Gospodina Isusa, da će onaj, koji je u vama započeo dobro djelo, i dovršiti ga do dana Isusa Krista!" (Posl. Filip 1,6).

PAVAO HRABRI Filipljane! I nas! Svakoga koji nastoji, koji se trudi, koji teži za duhovnim napretkom, koji teže za kršćanskim savršenstvom. To nije mala stvar. Čovjek se trudi, a ne vidi plodova svoga nastojanja. Katkada nam se čini čak, da nazadujemo, mjesto da napredujemo.

TJEŠIMO SE Pavlovim riječima koje nam Majka Crkva danas sa svom materinskom ljubavlju ponavlja. Imajmo pouzdanja u Gospodina Isusa da nas On - koji je započeo dobar, krepostan i svet život u nama - ne će napustiti, nego da će započeto u nama nastaviti tako da sazrije za dan Kristova dolaska u času naše smrti.

MALODUŠNOST JE POGUBNA: Ohrabrimo se. Bog vidi naša nastojanja. On pozna naše srce. On zna čime se sve moramo boriti. On pozna našu nutrinu, našu prošlost,

naše baštinjene sklonosti, slaboće naše naravi... On će nas najbolje razumjeti... On će nas shvatiti... On će nam pomoći... Čuvajmo se malodušnosti, žalosti, očaja... Žalost je mutna voda u kojoj đavao hvata duše. Kad smo žalosni i malodušni, onda lakše padamo u stare grijehe i zle navike; onda nemamo otporne snage protiv zla niti potrebne energije za dobro.

OSLONIMO SE NA GOSPODINA! On je naš Pastir. Ne će pobjeći kad navali vuk na njegovu ovcu. On će nas zaštititi, obraniti; ako zalutamo, On će nas potražiti i na ramena staviti... On nas hrani svojim Tijelom. On nas napaja svojom Krvlju. Uz njega nam ne će ništa uzmanjkati. Sjetimo se one divne molitve sv. Ignacija: "Dušo Kristova - posveti me...!" Privinimo se dakle uz njega pa će na času naše smrti doći po nas i odvesti nas u dom blaženstva i vječne slave.

SADA MORAMO TEŽITI:

1. Željeti, žuditi, nastojati oko svoga posvećenja.- Nije dosta samo priželjkivati, sanjariti, fantazirati o kreposnom životu. Treba ozbiljno i ustrajno htjeti, željeti, žuditi. Potrebno je stvoriti ideale, pronaći uzore! Nasljedovati ih, imitirati, kopirati. Ali razborito, ozbiljno, zrelo, promišljeno.

2. Boriti se: Priroda nam ništa ne daje badava, bez truda, napora i muke.

Sve treba zaraditi ili naknadno isplatiti... Jelo, haljine, službu, znanje, kvalifikacije... Tako je i u duhovnom životu: Bog hoće da se borimo za dobro, za krepost, za zasluge, za slavu u nebu. Zato treba tome poslu pristupiti:

3. PROMIŠLJENO: organizirano: sve svoje sposobnosti usredotočiti prema postavljenom cilju; sve aktivizirati: energije, vrijeme, ljude, zdravlje...

Sv. Ivan Krstitelj je tako lijepo i jednostavno izrekao program duhovnog sazrijevanja: "Isus treba da raste, a ja da se umanjujem". Moj "ja" treba da nestane, da se izgubi u Kristu, da se sjedini s Kristom.

PORAST KRISTA U MENI ovisi dakle o mojem odumiranju: odricanju, predanju, žrtvi... Moje želje i nakane moraju se uskladiti s Kristovim idejama, željama i nakanama. To ne ide bez poniznosti, mrtvenja, odricanja! Zato "Nasljeduj Krista" kaže: "Toliko ćeš napredovati, koliko sam sebe svladaš!" Iako je to težak, strm i trnovit put, ipak je on moguć i najbolji put u vječnost. Ta toliki su prije nas pošli sretno tim putem. Tisuće i tisuće idu i sada tim putem! Potrebno je

ODUŠEVLJENJE: zalet, da se preskoče prve prepreke. Onda već ide lakše. Na tom je putu, kažu sveci (Mala Terezija) samo prvi korak težak! - Neka nam ne bude teško: ta mi radimo za svoje dobro; gradi-

mo svoju veliku budućnost. Izgrađujemo svoje vječne stanove... svoju vječnu sreću.

23.n.po DUHOVIMA

NEPRIJATELJI KRISTOVA KRIŽA

"Mnogi... žive kao neprijatelji Kristova križa. Njihov svršetak je propast, njihov bog je trbuh, a slava u njihovoj sramoti, jer teže samo za zemaljskim stvarima. A naša je domovina na nebu, odakle očekujemo Spasitelja, G.N. I.Krista. On će... preobraziti naše bijedno tijelo..." (Posl. Filip.3.).

STRAŠNA OPTUŽBA MODERNOG ČOVJEKA!

1. BOG na usta Pavlova po sv.Crkvi optužuje Filipljane, Grke, Židove, Rimljane, sve narode Evrope, Amerike, Azije, Afrike i Australije - da žive kao neprijatelji Kristova križa jer trče samo za zemaljskim stvarima. Misle samo na ovaj život. Produciraju samo zemaljska dobra. Za nebo ne mare. Do Boga i spasa duše nije im ništa stalo.- To je novi naraštaj koji gradi svoju sreću bez Boga ili mimo Boga. Požeti će vječno zastiđenje.

2. Nažalost, i život bi se mnogih kršćana mogao najkraće ovako označiti: bijeg od patnje ili bijeg pred križem! Jer oni ne znaju drugo moliti, nego da ih Gospodin Bog oslobodi od trpljenja, od poniženja, od neuspjeha, od bolesti... Oni se ni ne mole Bogu, nego sv.Antunu, Majci Božjoj i drugim svecima: i to samo za materijalne potrebe!

3. TRPLJENJE IZBJEGAVAMO! U tom smo, nažalost, skoro svi jednaki. Čast iznimkama! Svi se nekako bojimo poniženja, prezira, sramote. Strepimo pred progonom. Mrzimo siromaštvo, bijedu, neimaštinu. Volimo udobnost, obilje, pun stol. Tražimo lijepe i dobre haljine. Želimo komoditet: radio, televizor itd. Događa se, nažalost, d a i mi "sinovi svijetla" zaboravljamo da je u križu spasenje i život.

NAŠ JE NARAŠTAJ:

1. MATERIJALIZIRAN: za njega kao da ne postoje duhovne vrijednosti. On živi samo za materiju, za tijelo i za tjelesne naslade. Zato se on ne apstiñira ni od čega što mu samo zemlja može pružiti. "Jesti, piti, zabavljati se i veseo biti", to je ideal modernog čovjeka. Zato se toliko i razmahao:

2. KULT TIJELA: tjelesne snage, ljepote, okretnosti... Tjelesno je zdravlje važnije od duhovnoga; materijalna dobra stoje pred duhovnim vrijednostima. Haljine su vrednije od milosti posvetne. Jakost mišica je važnija od karaktera srca. Tko zna lijepo plesati i "pristojno zavoditi", taj slovi kao "okretan i sposoban čovjek". A sve je na dnu prožeto

3. Duhom seksualnosti koji je kao neki tajni centar života ili "os života", oko koje se kreću sve energije ljudskoga bića: misli, želje, osjećaji, podvizi, "heroizam" u zlu. Možda se nikad u povijesti svijeta nije čovjek toliko izživljavao na protuprirodan način kao sada. Razni perverziteti u seksualnom životu dokazuju, da se već i narav počela buniti: da se priroda osvećuje!

4. Sve se to ODRAZUJE U UMJETNOSTI: kako u slikarstvu, kiparstvu - tako i u glazbi i pjevanju. Svuda se probuđuju najniži nagoni, instinkti životinjskog podrijetla. Najružnije su strasti zarobile duhove i srca. Mnogi izvan toga ne vi-

de ništa. Iscrpljena se narav buni: čovjek postaje sadista. Uživa, kad muči bližnjega ili barem životinju.- "Eros" sjedi na goloj lubanji čovječanstva".

5. PRESITI ŽIVOTA, razočarani u nagonu i tjelesnim nasladama, ljudi traže užitak u piću: alkoholu, u nikotinu, u drogama, u morfiju! Svršetak je SAMOUBOJSTVO! Tako ljudi misle, da će načiniti kraj ovoj užasnoj komediji koja se zove život! Ali se varaju!- Njihov je svršetak: propast vječna: očaj u paklu: u udaljenosti od Boga i Božjih dobara! -To je posljednja sramota: to je grijeh koji se onda više ne može popraviti. Proigrani život! Izgubljeni život. Vječna smrt; vječna muka u paklu! Vječni mrak, vječna mržnja: vječna grižnja savjesti!

Da to izbjegnemo:

MI MORAMO UZLJUBITI KRIŽ!

1. Križ odricanja: "Nitko ne može biti moj učenik ako se ne odrekne samoga sebe i ne slijedi mene!" - tako glasi Kristova parola.- Nema dakle pravoga kršćanskog života bez nošenja križa Kristova.

2. Jednome će to biti držanje zapovijedi Božjih i crkvenih; drugome će staleškę dužnosti donositi posebna trpljenja; treći će se čitav život mučiti sa svojim bližnjim ili bolešću... Katkad će nas pritisnuti neimaština, razočaranje,

neuspjeh... Ali svaki dan će iznova naša leđa pritisnuti po koji križić, koji ima svoj spasonosni zadatak.

3. U KRIŽU JE SPAS! Trpljenje nas čisti, posvećuje, opamećuje, obogaćuje. Kad trpimo, bivamo blaži, krotkiji, poniz-niji. Tada osjećamo da nismo sami sebi dovoljni. Da trebamo pomoći odozgo. Kad bolujemo, tada počnemo shvaćati pravu vrijednost života. Kad smo poniženi, tada počinjemo cijeniti Kristovu poniznost. Kad se razočaramo, tada shvaćamo da čovjek samo toliko vrijedi, koliko pred Bogom vrijedi.

4. TRPLJENJEM ZADOVOLJUJEMO Bogu za svoje i tuđe grijehe. Isplaćujemo dugove božanskoj pravdi. Možemo i za druge trpjeti, za druge nadoknađivati, za druge zadovoljavati. I tada opet trpljenje ima mesijanski karakter. Ono uvijek ima otkupiteljsku ulogu.

PRIJATELJI KRIŽA:

1. Pavao govori: "Bože sačuvaj, da se ičim drugim hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojem je meni svijet razapet i ja svijetu".

2. Sv.Andrija Apostol je izdaleka pozdravljao križ kao žuđenu stvar jer je želio da se po križu sjedini s Kristom koji je na križu postao žrtva pomirnica za nas.-

3. Sv.Bernardica Soubirous izreče

riječi koje je vrijedno zapamtiti: "Križ može sve nadomjestiti, ali križa ne može ništa nadomjestiti".-

UZLJUBIMO KRIŽ pa ćemo brzo osjetiti njegovu otkupiteljsku ulogu. U njem ćemo crpsti snagu i mudrost, blagoslov i sreću života.

24.n.po DUHOVIMA
(Posljednja)

"NOVO NEBO I NOVA ZEMLJA"

Kršćanska braćo i sestre!

Svi smo mi već mnogo puta slušali propovijedi o strahotama posljednjih vremena. Dobro znamo da je svemir zajedno s čovjekom osuđen na smrt, da mora proći smrtnu agoniju, vatreno čišćenje od prokletstva što ga je na sebe navukao čovjek. No to sve ne će biti samo kazna za grijehe čovjeka, nego i proslava Sina Božjega, njegovih sljedbenika, pa i stvorova koji će se u konačnoj kataklizmi preobraziti poput preobraženog ljudskog tijela. U vatri i oluji propast će svi organizirani oblici materije, a stvorit će se sasvim novi fizički poredak, nastat će "Novo nebo i nova zemlja"!

I. S i g u r n o s t n a u k e

Iako ta nauka nije tako poznata kao druge istine svete vjere, ipak je ona sasvim pouzdana i sigurna. Zasniva se na jasnim izrekama sv.Pisma:

1. Sv.Pavao piše Rimljanima: "Sudim da stradanja sadašnjeg vremena nisu ništa prema slavi koja se ima otkriti na nama. Jer stvorenje s velikom željom čeka na objavljenje sinova Božjih.- Stvorenje je podložno prolaznosti, ne od svoje volje, nego za volju onoga koji ga pokori na nadu da će se i samo stvorenje osloboditi od ropstva raspadljivosti na slavnu slobodu djece Božje. Jer znamo da sve stvorenje zajedno uzdiše i zajedno tuži s nama sve do sada." (Rim 8,18-22)

Kad se, dakle, razvali i očisti ovaj svijet, koji sada stenje pod prokletstvom grijeha, na njegovim će se razvalinama izgraditi novi svijet koji ne će biti podvržen ropstvu raspadljivosti,nego potpuno odgovarati proslavljenom i preobraženom, usavršenom i besmrtnom uskrsnulom ljudskom tijelu. To nije naša pusta želja, nego pravo obećanje Božje.

2. Sv.Petar u svojoj drugoj poslanici kaže: "Očekujemo po njegovu (Božjem) obećanju novo nebo i novu zemlju" u kojima stanuje pravednost" (II Petr 3,13). Očita je, dakle, objava Božja da će se na koncu vremena, u smrtnoj agoniji svemira, roditi novo nebo i nova zemlja,tj. potpuno preobražen svemir.

3. Sv.Ivan u Otkrivenju u svom proročkom viđenju već gleda taj novi svijet, pa kaže: "I vidjeh novo nebo i novu zemlju, jer prvo nebo i prva zemlja prođoše". (Otkr 21,1)

U posljednjoj će se dakle konflagraciji čitav svemir promijeniti na bo-

lje. Usavršiti će se do stupnja koji najviše odgovara proslavljenom ljudskom tijelu.

4. Tako uči bogoslovlje! S time se potpuno slaže i naš razum. Razum brzo i lako uviđa da preobraženje zemlje, koja nas hrani, nosi i odijeva, mora biti usko povezano s preobraženjem čovjeka. Pa ako je određeno da čovjek uskrsne, da se preobrazi i osposobi za novi i slavni život u sjedinjenju s Bogom, onda mora i zemlja, kao i svi njezini stanovnici, doživjeti promjenu iste vrijednosti. Preobraženje mora uslijediti i radi savršenosti Kristova otkupiteljskog djela. Ono ne bi bilo potpuno kad se ne bi proteglo i na svemir koji je radi čovjeka bio proklet i podvržen raspadljivosti. "Novo nam se, dakle, nebo i nova zemlja" ovdje ukazuju kao nužna posljedica Kristova otkupiteljskog djela i posljednja zlatna karika u djelu spasenja i posvećenja ljudskoga roda.

II. P o g l e d n a n o v u z e m l j u

Zanima nas sada, kako će izgledati ta nova zemlja? Iz koje će građe biti sazdana? Hoće li na njoj biti biljaka i životinja?-

1. Proročka viđenja sv. Ivana apostola naviještaju samo nejasni i slikoviti izgled nove zemlje. On kaže: "I vidjeh novo nebo i novu zemlju... i mora više nema. I vidio sam sveti grad Jeruzalem, gdje silazi od Boga s neba, pripravljen kao zaručnica ukrašena mužu svojemu. I

čuo sam jaki glas s prijestolja gdje govori: Evo Ša-tora Gospodnjega među ljudima, jer će stanovati među njima... i otrt će svaku suzu s očiju njihovih, i smrti više ne će biti, ni tuge, ni vike, ni boli više ne će biti, jer prvo prođe. I reče onaj, koji je sjedio na prijestolju: Evo sve novo činim!" (Otkr. 21,1-5). Slijedi opis nebeskog Jeruzalema na zemlji: Temelji su mu ukrašeni dragim kamenjem. Vrata od bisera. Ulice od čistog zlata. Hram mu je Gospodin Bog i Janje. Svjetiljka mu je Janje Božje. - Iz toga su neki zaključili na kristalnu građu nove zemlje. Stoga na njoj ne bi bilo životinja.- Ali se noviji bogoslovi tome protive, jer u tom slučaju nova zemlja ne bi bila savršenija od ove prokleta, - na kojoj su zastupana sva tri carstva: rudno, biljno i životinjsko! - To bi bio korak unatrag, a ne naprijed. Neka se elementi ne znam kako usavrše, neka budu kao zlato i drago kamenje, oni ipak ostaju mrtva ukočena stvar.

2. Sv. Petar kaže da će na novoj zemlji vladati pravednost (II. Petr 3,13), a sv. Pavao naglašava da ćemo se svi ujediniti s Kristom kao glavom (Efež 1,10). U tom kraljevstvu ne će biti mora (Otkr 21,1) ni boli, ni vike, ni smrti (Otkr. 21,4). Po tom sudimo da će nova zemlja biti slična zemaljskom raju. Zemaljska će se supstancija, misli sv. Augustin, potpuno prilagoditi preobraženom ljudskom tijelu. Nestat će svega što je iskvarivo, nečisto i raspadljivo. To će biti:

3. Nebo na zemlji! - Bog Otac sa svojom djecom. Isus sa svojom braćom! Velika Božja obitelj! Nebeska gozba u gledanju i uživanju božanskih dobara. Bog će biti svjetiljka i hrana, radost i sreća blaženika. To će biti pravi i vječni život, kupanje u oceanu života i beskrajne ljubavi samoga Boga.

III. TROJEDINI BOG SVE U SVEMU

Ostvarila se nada onih, koji su posjedovali prvenstvo duha. Dočekali su otkup svoga tijela (Rim 8,23.24) Kristova je pobjeda savršena! Grešnici su baćeni čeni u ponore paklene. (Mt 25,41) A ondje će biti vječni plač i škrgut zuba. (Mt 5,28; 8,12; Mrk 9,43). Izabrani su sinovi zaposjeli kraljevstvo Božje. (Mt 25,34; Iv 14,2).

Ovaj novi poredak nema kraja. Raj i pakao su vječni. Nepremostiv ih jaz dijeli jedno od drugoga. (Lk 16,28) Svijet je dospio u konačnu fazu svoga razvoja u kojoj će ostati dovijeka. Sada prestaje svako rađanje i umiranje, razvijanje i usavršavanje. Otpočinje kraljevstvo djece Božje kojemu će sam Krist predsjedati. (Mrk 3,29; Lk 22,69) On je čuvao, vodio, osnovao, upravljao i usavršavao vojujuću Crkvu na zemlji sve do konačne njezine pobjede. Sada su svi njezini protivnici pobijeđeni. Sve ih je podložio svojim nogama. Sada prestaje i taj način vladanja. Sada mora sve biti usmjereno na posljednju tajnu: na Trojednog

Boga! Slava Trojednom Bogu! Krist predaje Crkvu Ocu. Vječni se Aleluja pjeva na nebu!

VJEČNI ALELUJA NA NEBU!

U neposrednom gledanju i uživanju Trojednog Boga nebeski će stanovnici na zemlji imati nebo; jer nebo je ondje gdje je Bog, a gdje je Bog tamo su nepresušivi izvori blaženog života. U tu posljednju tajnu božanstva uronit će blaženici da više nikada ne ogladne glađu za srećom. U oceanu sreće i blaženstva, što se od vijeka do vijeka talasa u trojednoj neizmjernosti božjega bitka, nezasitno će ljudsko srce naći svoje potpuno smirenje i sreću. Tako će završiti gigantska drama svjetske povijesti!

PJESMA ZAHVALNICA:

Promatrajući takav svršetak cjelokupnog zemaljskog zbivanja, spontano sa sv.Franjom kličemo:

"Svevišnji, svemožni, Gospode dobri!
Tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki, dok nijedan smrtnik dostojan nije ni da Ti sveto spomene ime."

24.n.po DUHOVIMA
(Posljednja)

EPILOG GIGANTSKOJ DRAMI SVIJETA

Čuli smo autentični prikaz svršetka svijeta. Sam će Auktor doći da svečano pokopa sadašnji fizički poredak. Svemir će mu prirediti veličanstveni vatromet. Onda će vatra pročistiti sve stvorove. Gospodar će doći da svečano pokopa sve sadašnje oblike života. To će biti sprovod kakvog svijet dosada još nije vidio. Na sprovod će doći svi narodi svih vremena. Anđeoska će truba biti njegova glazba. Na sprovodu se naprijed nosi križ. Tada će se na nebu pojaviti Križ Gospodnji.- Ne će manjkati ni svećenik.

Isus Krist, jedini pravi veliki svećenik doći će osobno da s velikom paradom, uz veliku i slavnu asistenciju anđela i svetaca pokopa sve staro. On će držati i govor. I to najpravedniji govor što se ikada izrekao na ovom planetu. Iznijet će sve dobro na svijetlo, a zlo će otkriti i ožigosati nemilosrdno. Poslije sprovoda dijelit će se baština. Anđeli će dobre odvesti u nebo, a đavoli će zle povući sa sobom u ponore pakla.

Slijedi vječnost! Jednima dobra i sretna, drugima zla i nesretna. Radost - žalost, muka - uživanje, pjesma-jauk,

Aleluja - hule, pozdravi - proklinjanje, blaženstvo-očaj, svijetlo-tmina..za sve vijeke vjekova!

SMISAO ŽIVOTA? - Čemu ljudski rad, otkrića i osvajanja, zločinstva i kreposti kad se svjetlo i život moraju ugasiti, kad sve pada u bezdan ništavila? - Zaista, sve je ludost za onoga koji se u svom zemaljskom životu borio samo za vremenita dobra, za prolazni užitak! Ali naprotiv: sve ima dubok smisao i bogat sadržaj kad uočimo činjenicu da se u sadašnjem kratkom i propadljivom vremenu izgrađuju vječni stanovi. Vječnost ovisi o sadašnjem našem radu, o stupnju sadašnje naše ljubavi prema Gospodinu Bogu i bližnjemu. Što čovjek posije, to će i požeti. U tom smo smislu, primjećuje sv. Ivan M. Vianney, mi sretniji od nebesnika, jer smo još uvijek u stanju da povećamo svoju glavnicu od koje ćemo navijeke živjeti.

MILOST ŽIVOTA! Zato je svaka ura života velika milost, veliki dar Božji. Svaki čas možemo dati nove dokaze svoje ljubavi Bogu i Isusu! Zato je svaki ljudski život dragocjenost. I nema tako neznatna i niska staleža, tako skromnih sposobnosti, tako s laba zdravlja,...da se ne bi moglo ostvariti silno bogatstvo na drugom svijetu!

Bit će zaista velikih iznenađenja! Mnogi će veliki i slavni ljudi sadašnjeg

vremena ondje biti među posljednjima;ali će zato mnogi sadašnji zatočenici,prognanici, osuđeni, oklevetani, zabačeni i prezreni...doći na prva mjesta! Velik će to biti obrat. Silna iznenađenja!Djeca će se postaviti za uzor profesorima, naučnici svojim majstorima, obični vojnici svojim oficirima! - To je

SPASONOSNO RAZMATRANJE! - Vraćajmo se češće na tu temu! Mnoge će nam slučajeve ona objasniti! Bit ćemo stvarno mirniji i strpljiviji u burama života.Dobit ćemo neku stabilnost kad se sve poljulja u ljudskom društvu. Promatrati život s one strane, sa strane vječnosti,vrijedi više nego čitati mudre knjige ovozemnog sadržaja. Sveci su postali mudraci baš razmatranjem ovih najvećih životnih istina!

Sv.Franjo: "Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga! Zahvaljujte njemu,služite njemu svi u poniznosti velikoj!" (Pjesma bratu Suncu).

"TEBE BOGA HVALIMO!" - Što si tako divno stvorio ljudsko biće i još ga divnije obnovio po Isusu Kristu! - "Magnificat anima mea Dominum!"